

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA BOHEMISTIKY

**Syntaktické funkce infinitivu v češtině a ukrajinštině
(na materiálu publicistických textů)**

Syntactic functions of the infinitive in Czech and Ukrainian

(based on publicistic texts)

Magisterská diplomová práce

Česká filologie

Vypracovala: Bc. Yuliia Mostova

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní všechny použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne 23. 6. 2022

Podpis

Mnohokrát děkuji PhDr. Ondřeji Bláhovi, Ph.D., za vstřícný přístup, věcné připomínky i podnětné rady, které mi byly při psaní této práce oporou.

Obsah

Metody a cíle diplomové práce.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Infinitiv jako předmět lingvistického výzkumu v ukrajinštině.....	10
2 Pojetí infinitivu v české lingvistice	12
3 Ukrajinský infinitiv v syntaxi.....	14
4 Syntaktická funkce infinitivu v českém jazyce	16
5 Infinitiv v hlavním členu bezpodmětné (jednočlenné) ukrajinské věty	19
6 Infinitivní věty v ukrajinském jazyce	21
7 Český infinitiv v bezpodmětných větách	25
8 Infinitivní věty v češtině.....	26
9 Ukrajinský infinitiv ve dvojčlenné větě	27
9.1 Infinitiv v roli hlavních členů věty.....	28
9.1.1 Podmět (підмет)	28
9.1.2 Přísudek (присудок).....	29
9.2 Infinitiv ve funkci vedlejšího členu věty.....	31
9.2.1 Předmět (додаток).....	32
9.2.2 Přívlástek (означення)	33
9.2.3 Příslovečné určení (обставина).....	33
10 Český infinitiv ve dvojčlenné větě	34
10.1 Infinitiv ve funkci podmětu.....	34
10.2 Infinitiv ve funkci přísudku.....	35
10.3 Infinitiv ve funkci předmětu.....	37
10.4 Infinitiv ve funkci přívlastku.....	38
10.5 Infinitiv ve funkci příslovečného určení	39
10.6 Infinitiv ve funkci doplňku.....	40
PRAKTICKÁ ČÁST	41
11 Postup při klasifikaci nasbíraného materiálu.....	41
12 Komparace ukrajinského a českého infinitivu v bezpodmětné	43
13 Srovnání způsobu vyjádření ukrajinského a českého podmětu	46
14 Analýza ukrajinského a českého infinitivu ve funkci přísudku.....	48

15	Ukrajinský a český infinitiv ve formě předmětu	52
16	Porovnání ukrajinského a českého infinitivu jako přívlastku.....	53
17	Srovnání příslovečného určení vyjádřeného infinitivem.....	55
	ZÁVĚR	57
	Seznam grafů	61
	Seznam tabulek	62
	ANOTACE	63
	RESUMÉ	64
	Seznam literatury	66
	PŘÍLOHY	70

ÚVOD

Infinitiv je jednou ze zvláštních kategorií gramatiky. Specifika infinitivu se ve srovnání s jinými slovními tvary projevují v poměrně široké škále možných syntaktických pozic. Proto jsou diference syntaktických funkcí infinitivu a jejich komplexní rozbor důležité pro uspořádání slovesného systému ukrajinského a českého jazyka. V moderní lingvistice se však zkoumání zvláštností fungování neurčitého tvaru slovesa v publicistickém stylu a jeho srovnání s jinými slovanskými jazyky nevěnuje dostatečná pozornost.

Předkládaná diplomová práce s názvem *Syntaktické funkce infinitivu v češtině a ukrajinštině (na materiálu publicistických textů)* se věnuje ukrajinským a českým konstrukcím s infinitivem z konfrontačního hlediska. Na rozdíl od češtiny se infinitiv v ukrajinštině používá v různých syntaktických funkcích mnohem častěji. Jeho fungování jako základního a rozvíjejícího větného členu úzce souvisí s analýzou jeho lexikálního významu.

Cílem diplomové práce je podat synchronní charakteristiku syntaktických funkcí ukrajinského a českého infinitivu v publicistickém stylu a možností jeho syntaktického využití z konfrontačního ukrajinsko-českého hlediska.

Základem studie je jazykový materiál sestávající z textů současných ukrajinských a českých deníků, který obsahuje 839 příkladů. Právě publicistický styl patří k nejproduktivnějším stylům ukrajinského a českého spisovného jazyka. Prostřednictvím jazyka novin, časopisů, televize a internetu pronikají do spisovného jazyka různé nové konstrukce. Jazyk novin nejpružněji reaguje na společensko-politickou situaci, a tak odráží aktuální stav ukrajinského a českého jazyka ve všech jazykových plánech a ukazuje trendy v jeho vývoji.

Již dříve se lingvisté zajímali o infinitiv z hlediska jeho syntaktické podstaty. Analýze této problematiky se věnují studie mnoha ukrajinských badatelů, jsou to například K. Horodenska, N. Hrozjan, H. Pivtorak, O. Potebnja, V. Rusanivskyj, L. Ščerba, I. Vychovanec, A. Zahnitko, M. Žovtobrjuch aj. V české lingvistice infinitiv zkoumali: V. Hrabě, I. Němec, I. Poldauf, J. Porák, V. Skalička, F. Trávníček a další. Pro českou jazykovědu je také důležitá práce polského badatele L. Řeháčka, jenž se zabýval srovnáním polského a českého infinitivu.

Naše práce může sloužit jako základ pro další vědecký výzkum nebo též jako opěrný materiál pro zahraniční studenty češtiny či ukrajinštiny k lepšímu pochopení syntaktického systému ukrajinského i českého jazyka na základě komparace.

Diplomová práce sestává z teoretické a praktické části. Teoretická část se zaměří na jednotlivá zpracování infinitivu v ukrajinské a české odborné literatuře a vyznačení historického vývoje jeho pojetí. Pozornost je přitom věnována ukrajinskému a českému infinitivu ze syntaktické stránky. Infinitiv plní široké spektrum syntaktických funkcí. V jednočlenné (bezpodmětné) větě vystupuje jako tzv. základní člen/jednotný člen/větný základ. Dvojčlenná věta může obsahovat infinitiv jako základní (podmět a přísudek), anebo vedlejší (předmět, přívlastek, příslovečné určení a doplněk) větný člen. Ukrajinský infinitiv se v rozporu s českým nerealizuje ve funkci doplňku.

Praktická část se zabývá analýzou výchozího materiálu novinových článků z internetových deníků. Українська правда, Gazeta.ua a Високий замок reprezentují ukrajinské publicistické texty, z českých byly vybrány Lidovky.cz, iDnes a Olomoucký deník. Na základě vybraných textů byl porovnán ukrajinský a český infinitiv dle jednotlivých funkcí ve větě a výsledky výzkumu byly vyjádřeny statisticky. Na konci praktické části jsou z analýzy vyvozeny obecné a typologické závěry.

Metody a cíle diplomové práce

V rámci moderního lingvistického výzkumu je stále populárnější komparatistika – nová a slibná oblast lingvistiky, která si klade za cíl identifikovat mezijazykové vztahy na základě srovnání jednotlivých jazykových úrovní (např. fonetiky, lexika nebo částí gramatiky). Studium průřezového konceptu infinitivu v nabídnutých slovanských jazycích je důležité pro rekonstrukci zejména národní lingvistické perspektivy a lingvistiky obecně.

Předmětem zkoumání této magisterské práce jsou syntaktické funkce infinitivu v ukrajinském a českém jazyce objevující se v současných denících v elektronické podobě.

Potřeba hloubkového studia syntaktického fungování infinitivu v publicistickém stylu je naléhavá. Stanovili jsme několik bodů odůvodňujících aktuálnost zvoleného tématu pro výzkum:

- nedostatečné propracování jazykové stránky systému syntaktického fungování infinitivu v ukrajinském a českém jazyku;
- nedostatek výzkumu souvisejícího se systematickým studiem syntaktických funkcí infinitivu v textech publicistického stylu v ukrajinštině a češtině;
- problém určení syntaktické pozice neurčitého tvaru slovesa ve větě.

Cílem práce je systematizovat syntaktické funkce infinitivu a identifikovat rysy použití infinitivu v publicistickém stylu ukrajinských a českých textů a dále provést komparativní analýzu syntaktických funkcí infinitivu vybraných jazyků. Naším záměrem je potřeba vyplnit mezeru ve srovnávacím studiu slovanských jazyků – ukrajinštiny a češtiny.

Objektem předloženého studia je fungování infinitivu v publicistickém stylu ukrajinských a českých textů.

Předmětem vědeckého bádání jsou syntaktické funkce infinitivu v ukrajinském a českém jazyce a jejich stylistické možnosti.

K dosažení tohoto cíle jsou definovány následující úkoly:

- poskytnout informace o současném stavu infinitivu a jeho historii zkoumání;
- zjistit podstatu infinitivu v ukrajinštině a češtině;
- systematizovat množinu syntaktických funkcí inherentních infinitivu;
- identifikovat rysy infinitivu v textech publicistického stylu;
- charakterizovat stylistickou roli infinitivu v textech publicistického stylu.

K řešení úloh v rámci této diplomové práce byly použity následující metody: deskriptivní metoda, práce se sekundárními daty, metoda typologie, analýza, syntéza, komparace, dedukce a indukce, kvalitativní přístup a metoda kvantifikační.

Deskriptivní metoda byla využita při studiu teoretických otázek o povaze neurčitého tvaru slovesného ve zkoumaných jazycích. Práce se sekundárními daty byla zvolena kvůli snadné orientaci v již existujících zdrojích a nižší časové náročnosti výzkumu. Metoda typologie dovolila klasifikovat syntaktické funkce infinitivu objevujícího se v ukrajinském a českém jazyce. Analýza vysvětlila nalezený problém detailním přezkoumáním jeho částí. Metoda syntézy pomohla definovat předmět zkoumání a výzkumné cíle. Metoda komparace zjistila rozdíly mezi jednotlivými charakteristikami ukrajinského a českého infinitivu v publicistických textech popisovaných v diplomové práci. Metoda dedukce a indukce sloužila pro deskripci konkrétních prvků gramatických systémů ukrajinského a českého jazyka a pro definice získaných tvrzení na základě konkrétních lingvistických prací.

Kvalitativní přístup poskytuje možnost analyzovat ukrajinské a české konstrukce s infinitivem s ohledem na lingvistické teorie. Pomocí syntaktické analýzy popíšeme bezpodmětné (jednočlenné) a dvojčlenné věty. Rovněž uvedeme tabulky pro lepší orientaci o získaných podobách bezpodmětných a dvojčlenných vět obsahujících infinitiv.

Následujícím logickým krokem je kvantitativní metoda, jež bude použita ke sledování výskytu vět zahrnujících neurčitou formu slovesa v ukrajinských a českých denících. Předností měřitelnosti zdrojových dat je i schopnost jejich vzájemného srovnání a dalšího sledování trendů rozvoje zkoumaného jevu, což je v případě této diplomové práce syntaktická povaha infinitivu v publicistických textech.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Infinitiv jako předmět lingvistického výzkumu v ukrajinštině

Koncept infinitivu ve východoslovanské lingvistice dlouhodobě inspiroval lingvisty k vědeckým diskusím, které se zaměřovaly zejména na problém postavení infinitivu v systému jazyka. Lze říci, že infinitiv jako neurčitá neosobní forma slovesa je jednou ze speciálních kategorií gramatiky.

Podle A. Potebniho je infinitiv nezávislým slovním druhem, který se vyznačuje korelací s neurčitou (nedefinovanou) gramatickou osobou. Ve své práci také píše, že infinitiv „(...) nemůže mít sám o sobě žádnou osobu, čas či slovesný rod (...)“ (Потебня, 1958-1985, s. 335-336). Lingvista L. Ščerba poznamenal, že infinitiv by neměl být považován za samostatný slovní druh. Pokud interpretujeme infinitiv jako nezávislý slovní druh, odlišujeme jej od slovesa, a to je v rozporu s přirozeným „jazykovým smyslem“ (природне відчуття мови), jak uvádí ve své práci *Избранные работы по русскому языку* jazykovědec Ščerba (Щерба, 1957, s. 110-111).

V ukrajinské lingvistice je problematika infinitivu, včetně chápání jeho místa v jazykovém systému, pojímána odlišně než v lingvistice české. Tradiční ukrajinská gramatika na jedné straně popisuje infinitiv jako „počáteční zdrojovou formu slovesa“ (початкова, вихідна форма дієслова), přičemž je tato forma slovesa středem slovesného systému (Жовтобрюх – Кулик 1965, s. 320). Na druhou stranu nedávné ukrajinské studie interpretují infinitiv jako semi-morfologické syntaktické podstatné jméno. Toto syntaktické podstatné jméno je důsledkem transpozice osobně-časových a osobně-modálních forem slovesa v poloze tématu, resp. syntaktické substantivizace těchto slovesných tvarů (Вихованець, 1988, s. 81-82). Toto pojetí implikuje, že slovesné tvary se tvoří z infinitivu, přičemž tvary infinitivu tvoří infinitivní podstatné jméno.

V tradiční ukrajinské gramatice je vedle toho patrný pokus charakterizovat infinitiv jako nezákladní slovesný tvar. Například V. Rusanivskij tvrdí, že gramatické kategorie sloves lze rozdělit do dvou skupin (Безпояско – Городенська – Русанівський 1993, s. 158), a to na obecné slovesné kategorie (загальнодієслівна категорія) a kategorie osobních útvarů (категорія особових утворень). Obecné slovesné kategorie se určují ve všech slovesných tvarech. Rusanivskij seřazuje slovesné tvary a infinitiv řadí na poslední místo. Před něj klade verba finita, přičestí a přechodník.

Z tradičního hlediska je infinitiv jednou z forem slovesa, a to na základě jeho lexikálního významu, který vyjadřuje děj, stav nebo změnu stavu. Někteří lingvisté poukazují na to, že infinitiv je nejobecnějším výrazem děje (Жовтобрюх – Кулик 1965, s. 322). Naproti tomu I. Vychovanec poznamenává, že lexikální a sémantický význam infinitivu nemusí být dostačující, „(...) protože za prvé v tomto případě by se ke slovesům měla řadit slovesná podstatná jména, protože vyjadřují také slovesnou lexikální sémantiku, a za druhé jedno kritérium nestačí ke správnému určení podstaty infinitivu“. Dále Vychovanec upozorňuje na to, že infinitiv je ve skutečnosti zbaven charakteristických gramatických kategorií sloves. Postrádá dvě nejpodstatnější kategorie sloves a to kategorii času a způsobu. Okrajové postavení vůči výše uvedeným kategoriím má v infinitivu obecná slovesná kategorie vidu. Není to však jistě jen slovesná kategorie, protože vid vyjadřují rovněž slovesná podstatná jména. Vychovanec také poznamenává, že v analyzované formě slovesa, tedy v infinitivu, neexistují žádné gramatické kategorie (rodu, čísla a osoby), které by přešly od podstatného jména ke slovesu (Вихованець – Городенська 2004, s. 284).

Moderní lingvistika interpretuje infinitiv především jako invariantní neurčitou formu slovesa, která si ve slovanských jazycích ze slovesných kategorií zachovává pouze kategorie vidu, slovesného rodu a přechodnosti/nepřechodnosti. Ve svých funkcích ve větě má infinitiv blízko, jak už bylo uvedeno, ke slovesnému podstatnému jménu (Кротевич – Родзевич 1957, s. 98). Encyklopedie *Ukrajinský jazyk* interpretuje infinitiv jako slovesný útvar, který pojmenovává nějaký procedurální znak, aniž by specifikoval způsob, čas, osobu, číslo a rod. Současně uvádí, že infinitiv je charakterizován pouze obecnými slovesnými gramatickými kategoriemi vidu a přechodnosti/nepřechodnosti (Русанівський – Тараненко – Півторак 2004, s. 211).

Za povšimnutí též stojí teze, kde lingvista V. Rusanivský ve článku s názvem *Дієслово (Sloveso)* píše o charakteru infinitivu v ukrajinském jazyce. Podle jeho názoru infinitiv vyjadřuje obecnou slovesnou kategorii přechodnosti/nepřechodnosti, navíc k té, která byla zmíněna dříve. Přitom společně s kategoriemi vidu a osobnosti/neosobnosti kategorie přechodnosti/nepřechodnosti spojuje v jedné části jazyka infinitiv slovesa, adjektiva, příslovce, predikativní tvary končící na *-no*, *-to* (*-но*, *-то*) (Безпояско – Городенська – Русанівський 1993, s. 158-159).

Naproti tomu I. Vychovanec tvrdí, že kategorie přechodnosti/nepřechodnosti není jen čistě morfologická. Vychází u toho z významu slovesa, z jeho valenční vazby na konkrétní objekt (konkrétní předmět, osobu, bytost atd.). Poznamenává, že tato kategorie ovlivňuje slovtvornou stránku slovesa. Z toho vyplývá, že povaha kategorie přechodnosti/nepřechodnosti je mezirovinná a to morfologicko-slovtvorně-syntaktická. To je argument, proč kategorie přechodnosti/nepřechodnosti

nemůže být hlavní či jedinou kategorií relevantní pro morfologickou charakteristiku infinitivu. Tuto funkci mohou plnit tvary, které mají kompletní sadu gramatických kategorií slovesa, tzn. vyjadřují je všechny. Citovaný badatel dále upozorňuje, že přítomnost pouze morfologicko-slovotvorných kategorií v infinitivu dokazuje, že, viděno na morfologickém základě, nejde zřejmě o původní podobu slovesa. Infinitiv se liší od konjugovaných (tedy finitních) sloves po morfologické stránce svou neohybností, čímž se přibližuje příslovci (Вихованець – Городенська 2004, s. 248). Infinitiv v ukrajinském jazyce tedy sémanticky odkazuje na sloveso, ale po morfologické stránce se slovesům vzdaluje.

Původ infinitivu zůstává dodnes diskutabilní otázkou. Podle některých badatelů je pravděpodobné (Русанівський – Тараненко – Півторак 2004, s. 211), že infinitiv vznikl již před obdobím baltoslovanské jazykové jednoty a je ustrnulou formou dativu podstatných jmen s koncovkou *-i* (*-ti > -ти*). Lingvisté tvrdí, že infinitiv je ve své funkci blízký supinu, které bylo ještě ve staroslověštině též invariantní formou. Supinum bylo používáno po slovesech pohybu a znamenalo účel, pro který byl tento pohyb proveden. Také ve staroslověštině byl infinitiv blízký podstatnému jménu vyjadřujícímu název nějakého děje, ale lišil se morfologicky. Supinum bylo původně invariantní formou slovesa končící na *-t* (*-тъ*), která se stala podstatným jménem, a fungovala ve větě jako objekt, což naznačovalo účel pohybových sloves (Горпинич, 2004, s. 162-163).

2 Pojetí infinitivu v české lingvistice

Lingvistika považuje infinitiv za slovníkovou formu slovesa. Tvoří se od infinitivního kmene pomocí koncovky *-t*, ve starší podobě *-ti*, též *-c(t)* a ve vyšším stylu *-(c)i*. Co do gramatických významů slovesa je infinitiv nositelem vidu (psát, napsat) a slovesného rodu. Kromě aktivní podoby (pozorovat) existuje také infinitiv pasivní (být pozorován) (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 337).

Igor Němec uvádí, že infinitiv je po stránce funkční považován také za slovesný tvar pro abstraktně chápaný děj (Přijel nás navštívit. = Přijel, aby nás navštívil; Kouřit zakázáno. = Je zakázáno, aby se tu kouřilo apod.). Infinitiv v českém systému jazyka vyjadřuje též děj fázově uskutečňovaný (po slovesech fázových: Nepřestává plakat.) a děj skutečný, ale také zprostředkovaný smysly (po slovesech smyslového vnímání: Slyším tě zpívat.) (Němec, 1977).

Pokud jde o historii infinitivu, v 19. století jej M. Hattala považoval za tvar související s finitním slovesem. Argumentoval badatel tím, že infinitiv rozlišuje slovesný rod (aktivum

a pasivum), řídí pád jako finitní sloveso, je rozvíjen příslovci a vyjadřuje slovesný vid. Také je potřeba vzít v úvahu, že infinitiv bývá srovnáván s podstatným jménem slovesným. Důvodem k tomu je způsob jeho tvoření ze slovesného základu a také to, že i podstatné jméno slovesné vyjadřuje děj či stav (Svoboda, 1962, s. 4).

V české lingvistice se problematice infinitivu nejvíce věnoval K. Svoboda. Ve své práci *Infinitiv v současné češtině* zkoumal význam a funkci infinitivu ze synchronního pohledu. Tento jazykovědec uvádí několik hlavních bodů shrnujících povahu infinitivu. Vychází z toho, že osobní sloveso v infinitivu nepřipisuje děj konateli tak, jak to dělají tvary určité. Nýbrž „implikuje jej, tj. vyjadřuje děj se zřetelem ke konateli/nositeli, sloveso neosobní se zřetelem k situaci. Konatel/nositel je přitom buď míněn obecně, nebo se vyrozumívá z kontextu (situace), anebo je vyjádřen jednoznačně větným členem, který není s infinitivem ve vztahu ani predikace, ani determinace (na rozdíl od ostatních neurčitých tvarů slovesných a od podstatného jména slovesného)“ (Svoboda, 1962, s. 4-5). Karel Hausenblas komentuje jeho pojetí a zdůrazňuje, že K. Svoboda klade velký důraz na implikovanost konatele/nositele děje. Dále Svoboda vysvětluje, jak se liší infinitiv od jiných neurčitých tvarů slovesných, a zvláště od podstatného jména slovesného. Svoboda též sděluje, že samotný infinitiv nevyjadřuje modalitu, ale získává své modální vlastnosti ve větách. Svoboda věnuje pozornost zejména obecné povaze infinitivu, který vyjadřuje děj, „k němuž se směřuje“. Infinitiv a konstrukce, které jej obsahují, mají polovětnou povahu (Hausenblas, 1963).

Dnešní slovanský neurčitý tvar slovesa se vyvinul z původního slovanského infinitivu, který měl zakončení na *-ti* (Lamprecht – Šlosar – Bauer 1986, s. 21). Jednalo se o ustrnulý tvar verbálního substantiva na *-tb*. Významný český bohemista J. Gebauer ve *Historické mluvnice jazyka českého* (Gebauer, 2007, s. 573) podmiňuje, že se touto příponou tvořila podstatnájména, konkrétně feminina dějového významu, jejichž určitý pád ustrnul do podoby slovanského infinitivu. Podle autorových zkoumání by se mohlo jednat o genitiv, dativ či lokál singuláru. Později se více přiklání k variantě, že infinitiv vznikl z dativu.

Podobu slovanského infinitivu na *-ti* můžeme najít vedle koncovky *-ci*, která vznikla z *g-ti*, *k-ti* také ve staré češtině. Vedle tohoto tvaru se velmi často vyskytuje infinitiv s tvrdým zakončením na *-t*, který se vytvořil vlivem supina: „Tvary na *-t* se vyskytují ve staré češtině od 2. poloviny 14. století, zprvu sporadicky, od století 16. častěji. Teprve v našem století se tato podoba infinitivu stala součástí spisovné normy vedle infinitivu na *-ti*. V současné době dáváme už kratšímu tvaru infinitivu přednost,“ (Lamprecht – Šlosar – Bauer 1986, s.21).

3 Ukrajinský infinitiv v syntaxi

Pokud předpokládáme, že infinitiv v dané syntaktické funkci není slovesem, ale odpovídajícím pádem podstatného jména, pak logicky můžeme uvažovat o infinitivu v jiných funkcích. Badatel zabývající se staroslověnským jazykem A. Vajan na základě antických památek písmá přišel na to, že v určité fázi vývoje jazyka existovala konkurence infinitivu se supinem. Z těchto případů zřejmě vznikl infinitiv účelu (Вихованець – Городенська 2004, s. 44).

Infinitiv má na rozdíl od jiných slovesných tvarů širokou škálu syntaktických funkcí. Neurčitý tvar slovesa může fungovat v postavení samostatného hlavního členu věty (podmět, přísudek, hlavní člen jednočlenné věty). Ukrajinský lingvista Žovtobriuch poznamenává, že infinitiv také vykazuje jistou sémantickou jednotu a objevuje se jako součást složeného slovesa a predikátu namísto podstatného jména. Kromě toho může infinitiv vystupovat jako vedlejší větný člen, tj. jako předmět, přívlastek nebo příslovečné určení (Жовтобрюх – Кулик 1965, s. 323).

Lingvista A. Zahnitko se zabýval problematikou vyčleňování infinitivu ve větě a vznikem analytických tvarů. Vysvětluje to gramatikalizací sémantických jednotek, která vede k výskytu složených větných členů. Důležité je rozlišovat pojmy „sémantická jednotka“ a „větný člen“, neboť nejsou vždy totožné. Sémantická jednotka je chápána jako určitá kombinace složek, které dohromady nesou jeden význam. Pokud je některý z komponentů odstraněn, porušuje to informační hodnotu a logiku významu. Nachází-li se ve větě několik sémantických jednotek, přičemž pouze jedna z nich je gramatická, stávají se větným členem s povahou analytické struktury. Shrnuto, Zahnitko tvrdí, že čím více se ve větě vyskytuje gramatických větných členů, tím je pravděpodobnější, aby se staly jediným členem, konkrétně složeným predikátem. Sémantická jednotka je základem takového fenoménu, jako je analytický (složený) větný člen (аналітизм) (Загнітко, 2007, s. 17).

Rusanivskij tvrdí, že infinitivní útvary hrají v systému sloves doplňkovou roli. Mohou působit jako základ systému časových forem, patřit do sféry kategorie způsobu, získávat schopnost vyjadřovat rozkaz nebo podmínku, stejně jako vystupovat v roli podstatného jména. Takové rysy infinitivu určují jeho charakteristickou činnost ve větě (Русанівський, 1971, s. 424).

Současný ukrajinský lingvista Vychovanec interpretuje infinitiv jako semimorfologické syntaktické podstatné jméno. Je to dáno syntaktickým stupněm substantivizace slovesných tvarů (Вихованець, 1988, s. 81–82). Vychovanec se domnívá, že infinitiv se vzhledem ke svým gramatickým rysům více přibližuje k morfologickým vlastnostem podstatného jména a vzdaluje se od

slovesa, protože jsou v něm neutralizovány slovesné kategorie času, způsobu a osoby. Syntakticky infinitiv podle tohoto badatele nabývá rysů pádu (nominativu nebo akuzativu), přičemž platí, že pro podstatná jména je nejdůležitější gramatická kategorie pádu (Вихованець, 1988, s. 81–82).

Moderní ukrajinská lingvistika se stále drží tradičního pohledu a uznává slovesný status infinitivu. Je to dáno specifickou syntaktickou povahou infinitivu ve starších fázích vývoje slovanských jazyků. Infinitiv stejně jak finitní tvary slovesa působí jako přímý objekt. Je třeba poznamenat, že infinitiv na rozdíl od podstatného jména neobsahuje vlastní subjekt. Infinitiv tedy v širokém smyslu patří ke slovesu. Neurčitý tvar slovesa obsahuje procesní znak a pojmenovává děj, což není případ slovesných podstatných jmen. V důsledku toho infinitiv nemůže fungovat jako slovo označované (Русанівський – Тараненко – Півторак 2004, s. 212).

Přesto se v ukrajinské lingvistice objevuje názor na popírání statusu infinitivu jako původního (hlavního, počátečního) tvaru slovesa. Bez použití analytických syntaktických morfémů nelze infinitiv realizovat jako člena věty formálně syntaktické slovesné funkce predikátu. Lingvista J. Maslov označuje infinitiv jako verboid (вербоїди – neurčité slovesné tvary), který může plnit různé funkce syntaktické, ačkoli historicky jde často o strnulou formu slovesného podstatného jména, vtaženou zpět do slovesného systému (Вихованець – Городенська 2004, s. 120).

Ukrajinská lingvistka K. Horodenska se domnívá, že charakteristickým rysem infinitivu na formálně-syntaktické úrovni je spojení čtyř funkcí. Jedná se o syntaktické funkce čtyř slovních druhů, a to slovesa, podstatného jména, přídavného jména a příslovce. Slovesná funkce se realizuje v predikátu hlavního členu věty a též v predikátu jednočlenných vět (*Він буде жити* – *Bude žít*; *Діти хочуть навчатися* – *Děti se chtějí učit*; *Вони перестали дружити* – *Přestali být přáteli*; *Почало розвиднятися* – *Začalo se rozednívat*).¹ Jmenná funkce je soustředěna v podmětu i řízené vedlejší větě (*Яке це велике благо жити* (3. *Кучерява*) – *Jaké velké požehnání je žít*; *Полковник зупинив поглядом Єпіфанія, наказав мовчки стояти* (P. *Іваничук*) – *Plukovník zastavil Epirhaniiův pohled a přikázal ti, aby mlčky stál*). V atributu se rozlišuje adjektivní syntaktická funkce (*Маю тверду тактику мовчати* (У. *Самчук*) – *Moje pevná taktika je mlčet*). Adverbiální syntaktická funkce působí jako determinovaný vedlejší člen věty (*І жити спішити треба, кохати спішити треба* (В. *Симоненко*) – *A musíme spěchat žít, musíme spěchat milovat*). Mezi čtyřmi slovnědruhovými funkcemi infinitivu jsou podle výzkumnice nejproduktivnější oblasti verbální a substantivní. Status

¹ Z důvodu absence oficiálního českého překladu tohoto materiálu jsme se rozhodli využít vlastní jazykovou znalost a nabídnout vlastní překlad.

infinitivu by proto měl být stanoven na základě jeho použití ve dvou výše uvedených funkčesyntaktických pozicích (sloveso a podstatné jméno) (Городенська 2017, s. 482–483).

Substantivní fungování infinitivu zaujímá podle badatele I. Vychovance první místo v hierarchii jeho syntaktických pozic. Výzkumník dále poukazuje na to, že fungování infinitivu ve slovesném pásmu ztělesňují analytické syntaktické morfémy nebo modální či fázové modifikátory (Вихованець, 1988, s. 81–82). Infinitiv se v omezené míře za určitých lexikálních podmínek používá na pozicích adjektiv a adverbíí. Zejména v adjektivní syntaktické pozici se infinitiv objevuje za slovesnými podstatnými jmény vyjadřujícími modalitu (zvyk, touha, schopnost, žádost, řád, povinnost, naděje). Jeho adverbialní postavení se uskutečňuje pouze v oblasti cílových vztahů u pohybových sloves (Вихованець – Городенська 2004, s. 285).

Jak vidíme z výše uvedených poznatků, v důsledku různých historických procesů infinitiv získal širokou škálu syntaktických funkcí. V ukrajinské syntaxi může infinitiv fungovat jako hlavní člen věty i jako vedlejší. Rusanivskij to vysvětluje tím, že infinitiv hraje doplňkovou roli slovesa, která umožňuje charakterizovat určitý děj ve větě. Vychovanec se naopak domnívá, že příslušnost infinitivu k podstatnému jménu dokazuje jeho syntaktické funkce.

4 Syntaktická funkce infinitivu v českém jazyce

Infinitiv náleží do skupiny neurčitých tvarů, a proto není schopný vyjádřit osobu slovesa. Jak už bylo zmíněno výše, gramatické kategorie infinitivu jsou slovesný rod a slovesný vid. Lze říci, že právě omezené možnosti vyjádření gramatických kategorií mají za důsledek široké spektrum syntaktických funkcí infinitivu.

Infinitiv můžeme zařadit do heterogenní skupiny neurčitých tvarů. Heterogenost se u něj projevuje tím, že svými syntaktickými funkcemi vykazuje jmenné znaky (Kocková, 2016, s. 7).

Na funkční rovině je infinitiv, jak uvádí I. Poldauf, slovesná forma pro „neskutečně chápaný děj“ (Poldauf, 1959). Lingvista ve svém odborném článku *Děj v infinitivu* zkoumá, jak je pojat děj vyjadřovaný infinitivem. Z jeho studie vyplývá, že infinitiv je vázán na obsah věty a jejích složek, nikoliv na děj, který vyjadřuje. Tvrdí, že infinitiv nacházející se ve funkci podmětu není nositelem děje ve větě, nýbrž jím je akceptor a ten „je ovšem nutně lidský, neboť se hodnotí vzhledem k člověku“. Aspekt lidskosti je argumentován výstavbou věty (Poldauf, 1959). Touto tezí Poldauf

popírá tvrzení V. Hraběte, že děj infinitivu je možné posuzovat podlet toho, „zda je snadný či těžký vzhledem k jeho nositeli“ (Hrabě, 1957, s. 388).

Infinitiv také může být realizován na pozici přísudku, a to ve dvojčlenné větě nebo bezpodmětné větě. Jestliže děj vyjadřujeme infinitivem a je-li intonační linie výrazná, předpokládá se, že jej mluvčí nějak hodnotí. V češtině infinitiv tvoří formy pro vyjádření neuskutečněné podmínky, představy, přání, tužby, možnosti a nutnosti (Poldauf, 1959). Avšak I. Němec zdůrazňuje, že v českém jazyce infinitiv nese informace i o uskutečněném ději, a to po fázových slovesech, a o ději skutečném po slovesech smyslového vnímání (NĚMEC, 1977). Karel Svoboda píše, že vztahování děje k jeho konateli/ nositeli je ze sémantické stránky rysem verbalizace infinitivu. V takovém případě je děj infinitivu spojen s nějakým konatelem/nositelem, který může být vyjádřen podmětem nebo předmětem řídicího slovesa. Z formálního pohledu je verbalizace infinitivu vyjadřována nabýváním slovesné rekce. To vede k nivelizaci kmenů přítomného a infinitivního (Svoboda, 1962, s. 13).

Vztah děje mezi infinitivem a konatelem/nositelem je vyjadřován v polovětné povaze infinitivu podmětového, předmětového, přívlastkového, příslovečného a doplňkového (Svoboda, 1962, s. 11). Infinitiv je jádrem polovětné konstrukce, kterou charakterizují výrazy s implicitní predikací (Karlík – Nekula – Pleskalová 2018). Důležité je, že primární funkcí infinitivu je predikace. Tato funkce se projevuje, když se infinitiv nachází ve spojení s modálními či auxiliárními slovesy. Kromě toho se infinitiv ve své primární funkci predikátu realizuje v infinitivních větách (Kocková, 2016, s. 7).

Badatel K. Svoboda vysvětluje polovětnou povahu infinitivu jako „přechod mezi vyjádřením jmenným a větným“ (*Slíbil brzkou odpověď // Slíbil brzy odpovědět // Slíbil, že brzy odpoví*). Dále uvádí pojem polovětná vazba infinitivu, jež definuje jako samostatný větný úsek bez větné predikace. Tento vztah se může zapojit do determinálního vztahu řídicího výrazu, který se nachází ve větě. Tak rozlišuje infinitiv přístavkový, volný infinitiv přívlastkový, volný infinitiv doplňkový, volný infinitiv účelový a příslovečný infinitiv přirovnávací (Svoboda, 1962, s. 12).

Lingvista (Svoboda, 1962, s. 12) píše, že jednou z větných funkcí infinitivu je substantivizace, pomocí níž vytváříme vedlejší větu. Infinitiv na rozdíl od podstatného jména nevyjadřuje vztah rekce a jmenný rod. Z toho vyplývá, že adjektivum v platnosti přívlastku není schopné rozvíjet infinitiv.

Podle F. Trávníčka je pojetí předmětového infinitivu druhořadné, protože ho považuje za slovesné příslovce, které nemůže vyjadřovat předmět (Trávníček, 1954). Svoboda charakterizuje předmětový infinitiv (Svoboda, 1962, s. 81) následujícím způsobem: „Infinitiv předmětový vyjadřuje

děj (stav), jehož konatel (nositel) se vyznačuje z podmětu nebo předmětu řídicího výrazu nebo ze situace“.

Vladimír Skalička předpokládá, že význam infinitivu se reguluje jeho syntaktickým vztahem, což umožňuje vznik nových významů (Skalička, 1958). Výzkumník Poldauf (Poldauf, 1959) doplňuje jeho tvrzení tím, že jde o adverbialní vazby. Infinitiv jako určení okolností vyjadřuje funkci účelu, tj. jde o děj „(ještě) neskutečný, někdy jen o zřetel k něčemu, smysl něčeho (zvláště konání, inf. účelový)“.

Nový encyklopedický slovník češtiny (Karlík – Nekula – Pleskalová 2018)

uvádí, že na syntaktické rovině lze infinitivy rozdělit na skupinu samostatného a nesamostatného infinitivu. Uvnitř samostatného infinitivu se syntaktická funkce projevuje:

- ve větách typu *Ne a ne zapršet!*;
- ve větách rozkazovacích (*Nekouřit!*);
- ve větách tázacích, resp. v doplňovacích otázkách (*Co dělat?*);
- ve větách zvolacích (*Tak nás překvapit!*).

Do této skupiny je potřeba ještě přidat kategorii M. Gerpla² osamostatněných infinitivních konstrukcí. Podle Gerpla jde o syntaktický proces, jehož je východiskem větná struktura s predikátem, který na sebe navazuje infinitivní konstrukce jako důsledek nominalizace vedlejších vět.

Do skupiny nesamostatného infinitivu můžeme zařadit infinitiv syntakticky nezačleněný a začleněný.

Infinitiv syntakticky nezačleněný:

- infinitiv navozovací: *Dostat jsem to, dostal; Karel a hádat se? – Ten to nemá rád;*
- infinitiv podmínkový;
 - souvětí s možnou spojkou: *Zapršet trochu, (a) všechno by se zazelenalo;*
 - bez možné spojky: *Mít (já) tvůj věk, živil bych se tenisem;*
- infinitiv účinkový: *Nos měla, jen jím klovnout.*

Mezi skupiny nesamostatného infinitivu *slovník* (Karlík – Nekula – Pleskalová 2018) začleňuje infinitiv syntaktický:

- jako podmět: *Stačilo (mi) podívat se tam jen jednou;*
- jako předmět: *Zakázal (jim) o tom hovořit;*

² Operaci o.i.k. lze zobrazit na příkladu:

Poroučím ti, abys mlčel → Poroučím ti mlčet → Mlčet! (Karlík – Nekula – Pleskalová 2018)

- jako přívlastek: *Její zvyk předčítat knihy nesnáším.*

Česká gramatika označuje infinitiv jako skupinu verboidů. Badatelé se z velké části domnívají, že infinitiv patří do heterogenní skupiny, protože jeho syntaktické funkce projevují jmenné znaky. Poldauf charakterizuje infinitiv jako slovesnou formu pro „neskutečně chápaný děj“. Lingvista I. Němec zdůrazňuje, že český infinitiv vyjadřuje ukončený děj po fázových slovesech a po slovesech smyslového vnímání. Svoboda píše, že verbalizace infinitivu je dána spojením děje vyjádřeného infinitivem s nějakým konatelem/nositelem. Jejich spojení je manifestováno v polovětné povaze infinitivu. Substantivizace infinitivu se podle jeho názoru ukazuje ve vedlejších větách. Autoři *Nového encyklopedického slovníku češtiny* dělí infinitiv na samostatný a nesamostatný ze syntaktického hlediska.

5 Infinitiv v hlavním členu bezpodmětné (jednočlenné) ukrajinské věty

Funkční a sémanticko-syntaktické rysy infinitivu se nejvýrazněji projevují v postavení základní syntaktické složky ve dvou typech jednočlenných vět – v bezpodmětných a infinitivních větách.

Bezpodmětné (односкладні речення) jsou věty jednočlenné, jejichž hlavním členem se rozumí přirozené jednání či stav nebo takové jednání nebo stav člověka, které nastávají nezávisle na jeho vůli. V jednoslabičných bezpodmětných větách je nositel děje nebo stavu pasivní, protože označuje procesní znak, který je nezávislý na aktivním aktérovi, a to, co se děje, se děje samo jakoby zvenčí (Дудик, 2010, s. 145). Ukrajinské lingvisté (Шульжук, 2004, s. 121) takové věty považují za jednočlenné, protože označení nositele znaku je vyjádřeno nepřímým pádem podstatného jména nebo zájmena. Absence subjektu jednání nebo stavu jako aktivní síly znemožňuje v takové větě použít tvar nominativu.

Infinitiv může být plnohodnotnou složkou analytického tvaru základního členu jednoduché jednoslabičné věty, a to jejích typů, jako je neosobní (безособове), určitě-osobní (означено-особове), neurčitě-osobní (неозначено-особове) a zobecněně-osobní (узагальнено-особове).

V takových bezpodmětných (jednočlenných) větách se lexikálně vyjádřený nebo lexikálně nevyjádřený subjekt vztahuje ke stavu, v souvislosti s nímž postrádá známky činné síly. Hlavní člen bezpodmětných struktur má analytickou strukturu. Lexikální význam hlavního členu, korelovaný s přísudkem dvouslabičných vět, je soustředěn v infinitivu a pomocný prvek vyjadřuje gramatické kategorie času a způsobu určující sloveso a modifikuje lexikální význam infinitivu.

Jednočlenné bezpodmětné věty jsou bohaté na svou sémantiku, která vymezuje rozmanitost jejich syntaktické stavby. V závislosti na výrazových prostředcích hlavního členu rozlišují lingvisté různé typy těchto vět. Infinitiv je jedním z produktivních výrazových prostředků hlavního členu neosobní věty, protože tento neurčitý tvar slovesa znamená děj bez vztahu k osobě a času a používá se pro název děje obecně, aniž by bylo upřesněno, kdo to provádí (Жовтобрюх– Кулик 1965, s. 322). Působení neurčité přirozené síly a stavu se značí hlavním členem, který koreluje se složeným slovesným predikátem, vyjádřeným infinitivem a pomocnými modálními nebo fázovými slovesy (мусити, мати, починати, стати, перестати, продовжувати, не переставати atd.):

І наперед не треба ворожити (Л. Костенко)³. (A nemusíte předem hádat).

Pro vyjádření určitých modálních významů (povinnosti, žádoucnosti, nutnosti) se používá hlavní část věty, která má často analytickou strukturu a která se skládá z pomocné složky, tj. neosobního slovesa (хотітися, кортіти atd.) a infinitivu, což má význam konkrétního fyzikálního působení:

І хочеться часом в двадцятому віці забитись в печеру і нянчить вогонь (Л. Костенко). (A někdy za dvacet let se chci schovat v jeskyni a pečovat o oheň).

Infinitiv patří k analytickému hlavnímu členu, vyjádřenému predikativním příslovcem (весело, сумно, добре, прикро, цікаво, страшно, боляче atd.):

Отже, приїмати подарунки було поміж нас суворо заборонено (Ю. Смолич). (Proto bylo přijímání darů mezi námi přísně zakázáno).

Samostatnou skupinu tvoří bezpodmětné věty, v nichž je hlavní člen vyjádřen modálními predikativními příslovci podle vzoru необхідно, можна, не можна, доцільно, треба та ін. (Шульжук, 2004, s. 125): *Ніколи не треба любити по дві одразу (Л. Костенко). (Nikdy byste neměli milovat dva najednou).*

Infinitiv může být také složkou neosobní konstrukce, ke které predikativní substantiva patří (жаль, біда, сором, гріх, час, пора, лінь atd.): *Час одпочити, попоїсти (А. Тесленко). (Čas odpočívati, jíst).*

Ve skladbě bezpodmětných vět je tedy infinitiv spolu s různými pomocnými slovy celkem běžnou třídou syntaktických konstrukcí, prozrazujících rozmanitost výrazu sémantiky a modálních nuancí.

³ Všechny příklady pro tuto kapitolu jsou roužity s následujícího článku: Інфінітивні речення та безособові конструкції з інфінітивом у структурі головного члена. Infopedia [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://infopedia.su>

Zvláštním rysem infinitivu v neosobní větě je jeho závislá pozice, vzniklá díky schopnosti tvořit sémanticko-gramatické jednotky. V bezpodmětné větě patří infinitiv k hlavnímu členu analytické struktury, tvoří sémanticko-gramatickou jednotku s gramatickými modifikátory (neosobní slovesa, predikativní příslovce, neosobní predikativní slova s modálním významem, predikativní podstatná jména), které jsou nositelem lexika.

6 Infinitivní věty v ukrajinském jazyce

Významnou součástí syntaktických struktur ukrajinského jazyka jsou bezpodmětné (jednočlenné) věty. Historie jejich studia v ukrajinské lingvistice má dlouhou tradici. I dnes však v jazykovědě zůstávají otázky faktické definice těchto vět a kritérií pro jejich klasifikaci nevyřešeny. Především jde o status a podstatu infinitivních vět. Ostatně ve většině ukrajinských gramatik jsou věty s infinitivem v pozici základního členu považovány buď za neosobní, anebo za infinitivní věty.

Infinitivní věty tvoří rozvětvený a složitý podsystem komunikačních jednotek. Stejně jako ostatní věty jsou takové věty predikativní, mají časovou korelaci a formulují myšlenku.

Použití infinitivních vět je vysledováno v hovorovém, uměleckém a publicistickém stylu řeči. Vysvětlení podává badatelka Larysa Ševcova, jež říká, že infinitiv se vyznačuje emoční saturací a expresivitou (Ševcova, 2017, s. 5).

Například K. Šulžuk formuloval definici infinitivních vět následovně: „Jednočlenné infinitivní věty jsou věty, jejichž hlavní člen je vyjádřen syntakticky nezávislým infinitivem,“ (Шульжук, 2004, s. 126).

Je důležité si uvědomit rozdíl mezi použitím infinitivu v bezpodmětné větě a infinitivní. Rozdíl spočívá v tom, že neosobní věta se vyznačuje použitím syntakticky závislého infinitivu (треба написати, хочеться ворогувати, можна прийти).

Dosud se v ukrajinské lingvistice diskutuje o klasifikaci infinitivních vět jako slovesných, nebo substantivních. Je to dáno povahou původu infinitivu, který si zachoval rysy jmenného původu. Postupem času infinitiv fungoval jako slovesné podstatné jméno a později začal vyjadřovat modální významy, které mu nebyly vlastní. To znamená, že infinitiv přešel do systému sloves. „Schopnost infinitivu plnit roli samostatného predikativního členu věty vedla k vyjádření modálního významu projevu vůle,“ (Ševcova, 2017, s. 6).

Východoslovenské památky podle L. Ševcové ukazují, že infinitivní věty zaujímají důležité místo a používají se v obchodním stylu k vyjádření motivace k jednání (jejich hlavního významu). Méně často se používají infinitivní věty s významem nutnosti, potřeby, účelnosti, žádoucnosti, možnosti jednání (Ševcova, 2017, s. 7).

Hlavním problémem infinitivních vět je obtížnost jednoznačné interpretace jejich sémanticko-gramatických, strukturních a funkčně-stylistických znaků, chybí jasné individuální modální, intonační charakteristiky a také citově-expresivní odstíny. Moderní ukrajinská lingvistika má tu výhodu, že studuje sémantiku a funkce jazykových jednotek seskupených podle požadavků a účelu komunikace. Například ukrajinský výzkumník R. Kozak analyzuje infinitivní věty jako „označení děje bez subjektu, bez činitele, oproštěné od konstruktivních spojení a všech specifických gramatických ukazatelů, které jsou obdařeny proměnným slovesným tvarem, rozšiřuje okruh asociativních spojení a myšlenek. Proto infinitivní věty snadno rozvíjejí kontextovou nejednoznačnost, slouží jako výrazy vnitřní řeči. To naznačuje, že nemohou být aktivním prostředkem k utváření různých stylů,“ (Ševcova, 2017, s. 103).

Ševcová ve snaze klasifikovat infinitivní věty upozorňuje na obligátní silné rozšiřovače, které závisí na poměru gramatické sémantiky strukturních schémat a lexikální sémantiky slovních tvarů v predikátové pozici (Ševcova, 2017, s. 24).

Zajímavá je teze českého badatele J. Anderše, který podotýká, že je třeba rozlišovat mezi širokým a úzkým chápáním sémantické stavby věty. Široké chápání znamená, že všechny sémanticko-syntaktické vztahy konkrétní větné výpovědi jsou zapsány do sémantické struktury věty (v úvahu se berou všechny logicko-sémantické vztahy predikátu). Úzké chápání znamená, že sémantická struktura zahrnuje pouze syntakticky relevantní sémanticko-syntaktické vztahy „kvůli schopnosti predikátu vyžadovat určité formálně-syntaktické a sémanticko-syntaktické komponenty nezbytné pro odhalení jeho relativní sémantiky,“ (Ševcova, 2017, s. 15,19).

Ševcová, analyzující strukturní schémata infinitivních vět, si všímá rozšiřovačů, které mají nebo získávají subjektivní význam ((йому) відповідати). Je-li věta postavena na jednoduchém strukturním schématu, neexistuje gramatický subjekt. Taková věta však může mít sémantický subjekt. U infinitivních vět je sémantický subjekt vyjádřen ve formě dativu (Ševcova, 2017, s. 24–25).

Většina infinitivních vět má časový význam, kde gramatickým základem je syntaktický čas. Časová hodnota je zobrazena časovými rozšiřovači (сьогодні, завтра, незабаром, ніколи та ін.). Kromě toho mají infinitivní věty schopnost tvořit paradigmatické formy přítomného, minulého

a budoucího času. Některé věty také tvoří formu paradigmatu s částicemi *би і було б*: йому б співати; як було не лаятися та ін. (Ševcova, 2017, s. 25)

Ukrajínští lingvisté se přou o rozdíl mezi bezpodmětými a infinitivními větami. Většina lingvistů se však shoduje, že bezpodměté a infinitivní konstrukce mají odlišnou sémantiku. Badatelé A. Zahnitko a K. Šulžuk považují infinitivní neosobní věty za samostatný druh infinitivních vět. Specifikem jednoslabičné infinitivní věty je spojení slova vyjadřujícího kategorii stavu a slovesného spojení být s infinitivem v pozici hlavního členu. Pro ukrajinské infinitivní věty je přítomnost nebo nepřítomnost částice *би (б)* důležitá také jako prostředek k realizaci modální sémantiky skutečnosti/neskutečnosti, která je rozhodující pro klasifikaci infinitivních vět podle různých kritérií.

Hlavní člen infinitivních jednočlenných vět lze vyjádřit nezávislým infinitivem bez částice *би (б)* a nezávislým infinitivem s částicí *би (б)*. Použití částice *би (б)* výrazně ovlivňuje sémantiku infinitivní jednočlenné věty.

Infinitivní věty s částicí *би (б)* vyjadřují (Загнітко, 2004):

- děj nebo stav žádoucí/nežádoucí pro mluvčího:
От злізти б тут, побігати по широкому полю або полежати в траві (М. Коцюбинський)⁴. (Tady by bylo potřeba sestoupit sem, běžet po širém poli nebo si lehnout do trávy);
- posouzení schopností účastníka rozhovoru:
Сидіть би вам тільки на печі та жувати калачі (Т. Шевченко). (Jen byste seděli na sporáku a žvýkali koláče);
- uvědomění si obav nebo varování před provedením či neprovedením akce:
Поїхати нам потрібно, та тільки не програти б змагання. (Potřebujete jít, ale neprohráli bychom soutěž);
- stálá nebo častá tendence mluvčího k určité akci:
Вам тільки б сміятися (М. Стельмах). (Jen byste se smáli).

Infinitivní věty bez částice *би (б)* vyjadřují:

- potřebu jednání nebo stavu, jejich nevyhnutelnost, nemožnost či nepřítomnost:
Ані німи тобі, ані погуляти, ані чого забажати (Марко Вовчок). (Ani ti jít, ani chodit, ani si nic přát);

⁴ Příklady vět pro tuto podkapitolu byli využité z následujícího zdroje Загнітко, 2004

- váhání, pochybnosti o vhodnosti nebo nezbytnosti jednání nebo podmínky:
Боротись, але як? (О. Гончар) (Bojovat, ale jak?);
- motivace, tj. příkaz, rada, přání, žádost nebo výzva k provedení určité činnosti:
Вчитися майстерності! (Naučte se dovednost!);
- neúčelnost jednání:
Чим же було тут захоплюватись? (І. Вільде) (Co zde bylo k obdivování?).

Samostatným typem infinitivních vět jsou infinitivně-nominální a infinitivně-bezpodmětne struktury. Infinitivní věta jmenná se vyznačuje konstatováním skutečnosti, pojmenovávajícím určitý děj nebo proces. Základní sémantika vyjádření nutnosti, nevyhnutelnosti jednání nebo stavu: *Повставать і йти вперед, наближатись до всього прекрасного і вимріяного (Я.Гоян). (Vstaňte a jděte vpřed, přibližte se všemu krásnému a snovému).*

Infinitivně-nominální věty někdy realizují funkci tématu, protože v tomto případě infinitiv pojmenovává téma další myšlenky a může být nahrazen v kontextu podstatným jménem **тема**:

Жартувати та жартувати! Завжди отак, а що ж далі? (В. Самійленко) (Vtip a vtip! Vždycky takhle, ale co dál?).

Infinitivně-neosobní věty jsou věty s infinitivem k označení vnímání, někdy myšlení jako slyšet/neslyšet, rozpoznávat/neuznávat, vědět/nevědět. Lze je umístit do synonymního vztahu s bezpodmětными větami:

Голосів не чути/Голосів не чутно; Їх не пізнали/Їх не пізнано. (Hlasy nejsou slyšet; Nejsou známi.)

Jednočlenné věty, jejichž hlavní člen je vyjádřen kombinací neosobně-predikativního slova (například можна, слід, варто, треба) a infinitivu, je třeba řadit mezi neosobní infinitiv, protože takové věty spojují znaky bezpodmětne (sémantika a tvar hlavního členu) a infinitivní (neosobní složka věty jednoduché):

І мені заспівати хотілось лебединую пісню собі (Леся Українка) (A chtěla jsem si zazpívat labutí píseň).

Taková charakteristika však podle L. Ševcové jasně nevyjadřuje modalitu infinitivních vět. Protože s přihlédnutím ke struktuře vět a extenderů lze najít nové významové nuance a rozšířit tak rozsah významů (Ševcova, 2017, s 30).

Badatelka se domnívá, že nejjednotnějším schématem je klasifikace R. Kozaka. Formu infinitivních vět rozděluje na zvolací, tázací a netázací. Význam netázacích vět je:

- nutnost a jistota;

- nemožnost akce;
- účelnost a vhodnost;
- motivace jednat.

Moderní ukrajinská gramatika dnes nemá žádnou zavedenou definici pojmu infinitivní věta. Nedávný výzkum silně potvrzuje přítomnost infinitivních vět v ukrajinské syntaxi. Proto K. Shulzhuk zdůrazňuje, že infinitivní věty jsou jednočlenné věty, v nichž je hlavní člen vyjádřen syntakticky nezávislým infinitivem. Tématu infinitivních vět v ukrajinské lingvistice věnovala největší pozornost badatelka L. Ševcová. Popisuje, že tento typ vět má vysokou modalitu, která zase závisí na mnoha faktorech, jako je sémantický subjekt, časový význam, použití částic atd. Proto lingvista navrhuje klasifikovat infinitivní věty na zvolací, tázací a netázací. Poslední podtyp obsahuje následující sémantické významy: nutnost a jistota; nemožnost akce; účelnost a vhodnost a motivace jednat.

7 Český infinitiv v bezpodmětných větách

Tradičně je v české gramatice větná struktura ze syntaktického pohledu klasifikována na věty podmětné neboli dvojčlenné a bezpodmětné čili jednočlenné. Syntaktická pozice podmětu není přítomna v bezpodmětných větách. Přísudkový výraz neobsahuje kongruenční kategorie a vyjadřuje pouze predikační, tj. času a modu. Jednočlenné věty můžeme rozdělit na primární a sekundární, u těch dochází k transformaci podmětové struktury. Věty vyjadřující procesy či změny tvoří jádro primárních bezpodmětných vět (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 388–389).

Ve *Skladbě spisovné češtiny* má pojem věty jednočlenné a bezpodmětné své odlišnosti. Podle názoru autorů použití výrazu „jednočlenná věta“ není vhodné, jelikož tento typ vět může vyžadovat další potřebná doplnění, tj. větné členy. Základním členem jednočlenné věty je jádro predikačního aktu, vedle kterého se shromažďují ostatní větné členy a které také demonstruje predikační kategorie. Z hlediska funkce je totožné s přísudkem dvojčlenné věty. Na dalších větných členech v podstatě syntakticky nezáleží, protože predikát řídí syntaktickou závislost jiných členů (Bauer – Grepl 1980, s. 110).

Bezpodmětné věty je možno rozdělit do dvou skupin, které tvoří věty se slovesem významovým a věty se slovesem sponovým. Je několik případů, kde se uplatňuje infinitiv v bezpodmětných větách se slovesem sponovým (Grepl – Karlík 1989, s. 118):

- sponové sloveso + fázové nebo modální sloveso:

Začalo být pěkně. – Muselo se mu udělat nevolno.

- věta zahrnuje modální predikativum a infinitiv se vyskytuje v složeném predikačním výrazu. Je nutné vzít na vědomí, že se používá i modální adjektivum v aspektu predikace, což autoři *Skladby spisovné češtiny* neuvažovali a takový případ popisovali jako podmětnou dvojčlennou větu. Lze také pozorovat větné bezpodmětné konstrukce, kde modální predikativa realizují výrazy jmenné povahy. K tomu ještě můžeme doplnit některé řady sloves smyslového vnímání, která mají zabarvení modálnosti bez predikační povahy (schéma: spona + infinitiv):

- *Je (po)třeba se neustále učit.*

- *Je nutné odejít.*

- *Je čas odejít. – Je pozdě litovat.*

- *Bylo ho slyšet. – Nebylo mu rozumět.*

- spona + infinitiv je zastaralá forma a je možné ji použít v situacích, kdy má děj konkrétního činitele, čímž získává formu subjektového dativu:

Jest nám tam jíti. – Po porážce bylo Čechům ustupovat.

- v záporných a kladných větách se aktivně používá konstrukce spona + infinitiv s modálním odstínem možnosti:

Není kam jít. – Bude zase co dělat.

Pro českou gramatiku z tradičního hlediska není v bezpodmětných větách syntaktická pozice podmětu přítomná. Věty vyjadřující procesy či změny jsou jádrem pro primárně bezpodmětné věty. Tyto věty lze rozdělit na skupiny se slovesem významovým a sponovým.

8 Infinitivní věty v češtině

Bauer a Gerpl řadí mezi neslovesné výpovědi věty jednočlenné, u nichž je odmítnuta predikace, tj. jejich jádrem není verbum finitum. Autoři klasifikují neslovesné věty na jmenné, infinitivní, vokativní a citoslovečné (Bauer – Grepl 1980, s. 93).

Věty infinitivní působí, že nositelem výpovědi je infinitiv. Lze vyčlenit několik typů infinitivních vět (Bauer – Grepl 1980, s. 95). Prvním typem jsou věty, jejichž jádro je soustředěno v

imperativní nebo přací platnosti tvořící zvláštní typ vět. Jako důležitý prostředek komunikace tady vystupuje intonace (její příznaková podoba):

Nemluvit!

Věty s indikativní platností aplikují infinitiv místo indikativu. Vedle tohoto typu se vyjadřuje věta zvolací intonací a jako výrazový prostředek vystupuje pocit podivu s odstínem rozhořčení:

Prohlížet mně skřín!

Pro infinitivní věty oznamovací jsou typická zájmenná příslovce *takhle, tak* označující způsob děje. Ale pokud je slovesný děj realizován konkrétně (způsobové adverbialé nebo přirovnání), zmíněné výrazy se odmítají.

Otázky deliberativní mají také formu vět infinitivních. De facto jsou to otázky typu zjišťovací a doplňovací. Je-li potenciálním činitelem mluvčí, pak tyto typy otázek mají povahu infinitivní věty jednočlenné. Naopak pokud se děj týká jiné osoby než mluvčího, používá se finitní tvar modálního slovesa mít. Tím pádem jsou takové konstrukce považované jako dvojčlenné věty s elipsou (Bauer – Grepl 1980, s. 96).

Infinitivní tázací věty s částicemi *což, co* jsou obecně jednočlenné:

Což takhle sestavit z nich fotbalový tým?

Česká gramatika na rozdíl od ukrajinské jasně odlišuje infinitivní věty od všech dalších typů vět. Tyto věty jsou neslovesné jednočlenné věty. Je nutné zdůraznit, že jádro infinitivních vět je soustředěno v sémantice, např. v imperativní nebo přací platnosti. Pro infinitivní věty se klíčovým nástrojem stává intonace.

9 Ukrajinský infinitiv ve dvojčlenné větě

Vychovanec se domnívá, že v „systému slovních druhů jsou možné mezilehlé struktury, které jsou buď distribuovány vhodnými skupinami mezi různé slovní druhy, nebo jsou morfologickými dvoudílnými obecnými formami, v nichž jsou vnořeny potenciální vzorce gramatických oblastí“ (Вихованець, 1988, s. 163–164). Je třeba poznamenat, že infinitiv se objevuje jako první syntaktický krok transpozice slovesa do podstatného jména. Z hlediska syntaktické derivace je infinitiv přechodným útvarem jmenně-slovesným, jehož specifíkem je odlišný způsob fixace sféry jmenné a slovesné (Вихованець, 1988, s. 85).

Infinitiv funguje jako specifický mezičásticový tvar, postrádající jasné morfologické charakteristiky, které jsou typické pro dva hlavní slovní druhy, totiž sloveso a podstatné jméno. To ukazuje na synkretismus jeho kategorického významu. Infinitiv, který zůstává původním tvarem sloves, plní díky svému původu různé nominativní funkce (podmět, předmět, přívlastek, příslovečné určení) (tvar dativu slovesných podstatných jmen založených na *ї*) (Казими́рова, 1992, s. 25).

9.1 Infinitiv v roli hlavních členů věty

Infinitiv plní v syntaktickém systému jazyka predikativní a nominativní funkce. Neurčitý tvar slovesa plní predikativní funkci, je-li součástí přísudku dvoučlenné věty nebo hlavním členem jednočlenných infinitivně-bezpodmětných vět. Infinitiv plní nominativní funkci v případech, kdy působí jako samostatný hlavní nebo vedlejší člen věty (Кроте́вич, 1957, s.75).

9.1.1 Podmět (підмет)

Infinitivní podmět není jedním z jednoduchých gramatických jevů. V ukrajinském jazyce badatelé rozlišují dva typy predikativních vztahů mezi hlavními členy věty (podmětem a přísudkem): „předmět“ – „znak“ a „znak“ – „znak“. Ve větách druhého typu „znak“ – „znak“ je hlavním tvarem podmětu infinitiv, který vyjadřuje samostatný znak (děj). V takových větách infinitiv nabývá rysů podstatného jména (nazývá se děj jako podstatné jméno-podmět) (Іваницька, 1986, s. 31)

V ukrajinském jazyce je minimum vět, v nichž je podmět vyjádřen infinitivem. Navíc se často nepoužívají věty, kde je podmět vyjádřen pouze infinitivem. Je to dáno tím, že naprostá většina sloves vyžaduje určité slovní druhy, které doplňují jejich sémantiku (Загнітко 2004):

Працювати на совість – це справа благородна⁵ (Pracovat na svědomí je ušlechtilá věc.)

Badatel L. Zavalniuk upozorňuje na infinitivní podmět relativní sémantiky (dvojčlenná věta) a infinitivní podmět absolutní sémantiky (jednočlenná věta). Infinitivní podmět, který je vyjádřen slovesem relativní sémantiky, je považován za otevřený, protože tato slovesa nutně vyžadují jiné slovní tvary:

Охороняти флору і фауну — справа благородна. (Ochraňovat flóru a faunu je ušlechtilá věc.)

⁵ Pro dané subkapitoly jsou využity příklady z těchto zdrojů Загнітко 2004; Підмет, способи його вираження [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://edufuture.biz> ; Сич 1972

Ve větách s infinitivním podmětem relativní sémantiky infinitiv, vyjadřující nezávislý děj charakterizovaný predikátem, předpovídá pozice, které zaplňuje sekundárními členy věty, nutně závislými na infinitivu (složkách infinitivní závislosti) (Загнітко 2004).

Problém místa a postavení infinitivních dvouslabičných (takovýto výklad je vzhledem ke kvalifikačnímu postavení předmětu jako označovací složky dosti motivovaný) a jednoslabičných infinitivních vět zůstává v lingvistice kontroverzní, neboť pozornost je často věnována pouze nepravidelným zvláštnostem tvaroslovného vyjádření hlavního členu (jednočlenná věta). To je částečně motivováno dvojnásobným postavením samotného infinitivu v systému slovních druhů, kde je často interpretován jako složka, která neudělala ani pojmenování (Загнітко, 2007, s. 2). Proto mu speciální kategoriální sémantika infinitivu umožňuje plnit syntaktickou funkci podmětu.

V publicistickém stylu infinitiv podporuje větší emocionální a expresivní obraznost, vyjadřuje apely, hesla, která se často používají v jazyce novin a časopisů.

Infinitiv tedy může plnit funkci jednoduchého podmětu, přísudek ve větě pak bude ve tvaru jmenného se sponou. Existují následující typy:

- nulová spojka + jmenná část vyjádřená infinitivem s možnými částicemi *це, то, ось, значить*:

Жити — це не значить тільки брати, а й давати (Д. Ткач). (Žít znamená nejen brát, ale i dávat.)

- slovesná vazba + jmenná část vyjádřená podstatným nebo přídavným jménem v instrumentálu nebo související fráze s hlavní složkou v instrumentálu:

Стати переможцем, залишитися ним було його давньою мрією (В. Собко). (Stát se vítězem, zůstat jím byl jeho dávný sen.)

- slovesná spojka, která může být nulová, a jmenná část vyjádřená příslovcem nebo neosobním slovesem:

Тяжко-важко умирати у чужому краю! (Т. Шевченко). (Je těžké zemřít v cizí zemi!)

9.1.2 Příisudek (присудок)

Infinitiv v roli přísudku se objevuje ve dvouslabičných větách, kde je podmět vyjádřen infinitivem, nebo v obvyklých konstrukcích vět za účelem zvýraznění intenzity či náhlosti začátku děje. V druhém případě se infinitiv obvykle používá s částicemi *ну, давай*:

Трактором орати — не лопатою копати (Прислів'я). (Orba traktorem není kopání lopatou.)

Někdy infinitiv spolu s osobní formou slovesa vytváří jakousi tautologickou kombinaci, která působí jako posilující prostředek pro logický výběr predikátu:

Проте дослухати материних слів знову недослухав (С. Васильченко). (Matčína slova jsem však znovu neposlouchal.)

Infinitivy sousedící se slovesy velmi často působí jako přísudek slovesný aktivního složeného členu, ale jejich určení je problematické, protože je lze snadno zaměnit s těmi, které plní funkci sekundárních členů. Proto je nutné vzít v úvahu některé body, které umožňují přesněji rozpoznat syntaktickou roli infinitivů. Prvním krokem je stanovení vztahu infinitivu k subjektu (Сич 1972).

Zahnitko považuje přísudek za infinitivní ve větách jako např.:

А ми тікає (А. Яна) (А ту утікає.) (Загнітко, 2007, s. 150).

Karanska uvažuje o infinitivním přísudku pouze ve větách s infinitivním podmětem, které mají sémantiku logické definice „co znamená co“, „co je co“:

Випросити — це не вкрати (Жебрат незначена крати.) (Каранська, 1992, s. 40).

Oba lingvisté zároveň označují infinitivní predikát jako variantu jednoduchého slovesa. Infinitivní predikát M. Pljušč a N. Hrypas považují stejně tak za jednoduchý:

Вік прожити — не поле перейти (Нар. мв.) (Вік к життю не поле, котре є треба перекроїти.) (Шульжук, 2004, s. 107).

K tomu K. Shulzhuk při analýze složených substantivních predikátů poznamenává: „Úlohu substantivní části může plnit infinitiv,“ například:

Збагнуть її — це сонце погасить (М. Рильський) (Почопит její значена слunce зhasne.) (Шульжук, 2004, s. 80).

Výklad infinitivního predikátu I. Vychovance je konkrétnější. Badatel vyčleňuje věty s lexikálně vyjádřeným infinitivním složeným predikátem a podotýká, že tyto věty „se funkčně blíží větám dvouslabičným s nominálním složeným predikátem. Infinitiv plnovýznamového slovesa v takových větách nahrazuje pozici podstatného jména ve slovesném spojení,“ (Вихованець, 1993, s. 96).

V článku *Typologie predikátů v moderním ukrajinském jazyce* (Христианінова 2016) je predikát považován za samostatnou varietu v systému složených predikátů. Autorka se drží následujících úvah:

- v gramatice funkcionálních kategorií je infinitiv definován jako specifický mezičásticový tvar, tj. přechodný útvar podstatně-slovesného jména (Вихованець – Городецька 2004, s. 120), což nutí rozlišovat složené substantivní a složené infinitivní predikáty;
- jednoduché slovesné predikáty se nekombinují s částicemi *це, то* a slovesy *значить, означає*, přeneseny do sféry částic mají vlastnosti složených jmenných přísudků:
Адже гріх – то потворність духовна чи моральна! (О. Бердник) (Vždyť hřích je duchovní nebo mravní ošklivost!);
- vyjádřením spojovací funkce ve složených infinitivních predikátech je obvykle nulový tvar vlastního přítomného času – být:
Учити – завжди удосконалювати себе (А. Яна). (Učit se – vždy se zlepšovat.)

Badatelka se domnívá, že atributní predikát se používá v konstrukcích s infinitivním podmětem. Ve větách se jmenně-infinitivním predikativním středem je predikát substantivem bez ohledu na pořadí jejich umístění, srov.:

Добре вчитися – завдання учнів, Завдання учнів – добре вчитися, Добре вчитися було завданням учнів, Завданням учнів було добре вчитися. (Dobře se učit je úkolem studentů. Úkolem studentů je dobře se učit. Dobře se učit bylo úkolem studentů. Úkolem studentů bylo dobře se učit.) (Христіанінова 2016).

Infinitivní predikát je tedy samostatným typem složeného predikátu, který je protikladem ke slovesně-jmenným i slovesným predikátům. Obvykle se objevuje ve dvouslabičných větách s dvouinfinitivním predikativním středem, částečně v konstrukcích se sémantikou logické definice.

9.2 Infinitiv ve funkci vedlejšího členu věty

Badatel N. Hrozjan přesvědčivě píše, že název „vedlejší člen věty“ vyplývá ze stavby věty, nikoli z jejího obsahu. Tvrdí, že infinitiv fungující jako vedlejší člen věty je také jedním z nositelů základního významu, např.:

Боюся це, мій голубе, серце поховати. (Ještě se bojím, můj holube, pohřbit své srdce.)

Pokud by chyběl infinitiv-předmět, nelze danou větu považovat za úplnou. „I přes ztrátu infinitivního významu slovesa předmětu a nabytí hmatatelných rysů funkcí slovesa, tj. naplnění

starého tvaru novým významem, infinitiv nadále plní svou původní roli předmětu, včetně infinitivního předmětu, což znamená děj jako objekt, ke kterému směřuje jiný děj,“ (Грозян, 2016).

9.2.1 Předmět (додаток)

Můžeme s jistotou říci, že infinitiv se jako vedlejší člen věty často realizuje jako předmět. Syč poznamenává, že funkci předmětu plní objektový infinitiv. Slovesa s významem vyjádření vůle (rada, rozkaz, učební prosba, přání), ale také i slovesa jako dát, podat, pomoci, mít, zasahovat, vařit (дати, подати, допомагати, мати, заважати, варити) řídí objektový infinitiv, např.:

Вона помітила це й допомогла Остапові зав'язати хустку (М. Коцюбинський) (Všimla si toho a pomohla Ostapovi uvázat kapesník) (Сич 1972).

Badatel pak poukazuje na výrazný předmětový význam v infinitivu, který je závislý na neosobně-predikativních slovesných adjektivních tvarech končících na *-но, -то*. Tento infinitiv je v korelaci s předmětem (přímý předmět – *прямий додаток*⁶), jenž je vyjádřen podstatným jménem i zájmenem, například:

„(...) їх тепер бити заборонено (...)“ (Г. Тютюнник). (Teď je zakázáno je bít.)

Někdy se subjektový infinitiv může vyskytovat jako předmět. Badatel V. Syč vyčleňuje několik sémantických skupin sloves, pro které jsou spojení s podstatným jménem nebo infinitivem obvykle povinná. Většinou se jedná o slovesa s významem unikání (уникати, відмовлятися, боятися), přání (хотіти) a některá jiná (навчатися, любити, мати, недобачати, обіцяти atd.), například:

Вони уникали дивитися один одному в очі (...) (Н. Рибак). (Vyhýbali se pohledu jeden druhému do očí (...))

U sloves jako povolit, zakázat (дозволяти, забороняти) se obvykle objevuje ve funkci objektového infinitivu. Jako předmět však funguje i subjektový infinitiv. Syč to vysvětluje tím, že subjekt může být vnímán současně jako i objekt, když je vyjádřen zvratným zájmenem (Сич 1972), například:

Добре, що вона не часто дозволяла собі розглядати цей кадрик (...) (Л. Первомайський). (Je dobře, že si na tento záběr často nedovolila koukat (...))

⁶ Nepřímé předměty podle K. Šulžuka jsou předměty vyjádřené v neurčitém tvaru slovesa, které může záviset na přechodných a nepřechodných slovesech. Infinitivní předmět koreluje s přímým ve formě akuzativu podstatného jména, nepřímých předložkových a předložkových předmětů (Шульжук, 2004, s. 97).

V. Syč ponechává bez odpovědi následující problém: „Otázka syntaktických funkcí infinitivů závislých na podstatných jménech, která nejsou zahrnuta do ustálených frazeologických skloňování, je velmi obtížná. Takové infinitivy jsou některými lingvisty považovány za neshodné přívlastky, zatímco jiní se domnívají, že infinitiv, který závisí na podstatných jménech s procedurálním významem, by měl být zahrnut do předmětu.“ Nicméně lingvista dále tvrdí, že infinitiv závislý na podstatném jméně je nejčastěji přívlastkem (Сич 1972), například:

Він добре знав стару англійську манеру дуже багато обіцяти і нічого не давати (В. Собко). (Dobře znal starý anglický zvyk: hodně slibovat a nic nedávat).

Syč ve svém článku uvádí konstrukce, kde infinitiv závislý na substantivu odpovídá na otázku nepřímých pádů a je snadno nahrazen synonymními substantivy s jasným objektovým významem. Za takový infinitiv považuje V. Syč předměty, které se podřizují především podstatným jménům utvořeným od přechodných sloves, méně často od podstatných jmen slovesného nebo neslovesného původu (Сич 1972), např.:

10 лютого 1858 року Шевченко одержує дозвіл повернутись до Петербурга (О. Корнійчук). (10. února 1858 dostal Ševčenko povolení k návratu do Petrohradu).

9.2.2 Přívlastek (означення)

U infinitivů, které nemají dokončený proces substantivizace, poukazuje lingvista V. Syč na hmatatelný zvláštní odstín účelu. V takových konstrukcích (V. Syč je nazývá archaickými) infinitiv označuje účel předmětu vyjádřeného podstatným jménem a ve větě má funkci přívlastku (Сич 1972):

Її здавило в грудях, і в неї не стало духу дихать (І. Нечуй-Левицький). (Byla rozdrcená v hrudi a nemohla dýchat).

Je nutné upozornit, že infinitiv má velmi slabé atributivní vlastnosti kvůli tomu, že se neshoduje s žádným členem věty. Avšak je schopen vystupovat jako určující člen u podstatných jmen a osobního tvaru sloves. Vedle podstatného jména často ukazuje vlastnost předmětu. V tomto se projevují specifika infinitivu.

9.2.3 Přísllovečné určení (обставина)

V jazyce východních Slovanů do 14. století existovalo supinum, které mělo příponovou formaci na *-ть* (ловить) a bylo podobné infinitivu. Používalo se v pohybových slovesech a vyjadřovalo účel tohoto pohybu. Postupem času bylo supinum nahrazeno infinitivem, i když zbytky supinových struk-

tur se dochovaly dodnes. Infinitiv totiž zdědil od supina jeho syntaktickou funkci ve větě, kterou je příslovečné určení účelu (Жовтобрюх – Волох – Самойленко – Слинько 1980).

Subjektový infinitiv ve funkci příslovečného určení účelu se používá především u sloves pohybu (іти, їхати) nebo sloves jako zůstat, najmout. Objektový infinitiv se používá u sloves, které souvisejí pouze s myšlenkou pohybu (послати, запросити, відпустити): *Він зайшов привітатися.* (*Přišel se pozdravit.*) (Сич 1972).

Nejzřetelněji se význam účelu v infinitivu projevuje ve větách s příslovečným určením místa. V jiných případech infinitivy příslovečného určení účelu někdy ztrácejí svou charakteristiku, protože slovesa pohybu jsou vnímána ve spojení s příslovečným určením místa a při jejich absenci mohou takové infinitivy nabývat prostorového významu:

Ми пішли на леваду білити скатерті та рушники (І. Нечуй-Левицький) а Андрій пішов оглядати руїни (М. Коцюбинський). (*Šli jste na trávník vybělit ubrusy a ručníky; Andriy šel prohlédnout ruiny.*)

V moderním ukrajinském jazyce tedy infinitiv může vykonávat různé syntaktické funkce. Je to dáno jeho gramatickou povahou, zvláštností původu a rolí v historii některých slovesných konstrukcí.

10 Český infinitiv ve dvojčlenné větě

Dvojčlennou větu označujeme jako větu, která obsahuje základní skladební dvojici (podmět, jenž může být ne/vyjádřený, a přísudek). Tradičně se ve dvojčlenných větách infinitiv vyskytuje ve funkci podmětu, přísudku, předmětu, příslovečného určení, přívlastku a doplňku.

10.1 Infinitiv ve funkci podmětu

Autoři *Příruční mluvnice češtiny* zkoumají podmět ze sémantického hlediska (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 411) a dělí jej na podmět substanční (jádrem je jméno v nominativu, tj. holý

podmět) a situační. Druhý typ podmětu se vždy vyjadřuje slovně pomocí vedlejší věty podmětne, infinitivu, dějového či stavového substantiva a substantiva s věcným významem.

Infinitiv se často vytváří v přísudkových výrazech vedlejší věty podmětne, je-li splněná aspoň jedna z následujících podmínek (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 416–417):

- přísudek vedlejší věty označuje děj/stav, který nevyjadřuje skutečnost:

Bylo by správné, kdyby mu aspoň poděkoval. // Bylo by správné aspoň mu poděkovat.

- subjekt hlavní a vedlejší věty je identický:

Vadilo by mi, kdybych (=já) byl poslední v každém závodě. // Vadilo by mi být poslední v každém závodě.

- podmětový činitel vedlejší věty je všeobecný:

Je velmi nepříjemné, když je člověk kritizován. // Je velmi nepříjemné být kritizován.

V opačném případě při infinitivní nominalizaci nastane jeho dekonkretizace:

Bylo by riskantní, kdybys vynesl trumfy jako první // Bylo by riskantní vynešt trumfy jako první.

- deagentizace:

*Lékař mi dovolil, abych pil denně jedno pivo // pít denně jedno pivo. → *Bylo mi dovoleno, abych pil denně jedno pivo // pít denně jedno pivo.**

Nominativní povaha infinitivu ve funkci podmětu je někdy naznačována pádovým ukazatelem to:

Vadilo by mi (to) být poslední v každém závodě.

Ve *Skladbě spisovné češtiny* (Bauer – Grepl 1980, s. 114) autoři určují infinitiv ve funkci podmětu jako děj, což se vzhledem k přísudku hodnotí nebo identifikuje jako jiný děj, odlišný od děje v přísudku. Podmětová funkce infinitivu bude splněna, když je infinitiv transformován pomocí dějového substantiva:

Uniknout nebylo lehké. – Únik nebyl snadný.

Také konstrukce podmětu může mít formu pasivního infinitivu (Grepl – Karlík 1989, s. 239):

Být zkoušen je vždycky stresující.

V české gramatice lze rozlišit složený podmět, který sestává z modálního či fázového slovesa a infinitivu (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 511):

Bylo by dobré nemuset vstávat. – Přestat kouřit není zase tak snadné.

10.2 Infinitiv ve funkci přísudku

Jak v ukrajinštině, tak v češtině se infinitiv objevuje ve všech základních typech přísudku, a to je přísudek slovesný a přísudek slovesně-jmenný. Slovesný přísudek složený ve své formě zahrnuje infinitiv významového slovesa a určitý tvar fázového slovesa (začít, přestat, zůstat), anebo základního modálního slovesa (muset, moci, smět, chtít, mít):

Musel jsem odejít; Přestaň už zlobit.

Autoři příručky *Skladba spisovné češtiny* nepokládají takový přísudek za rozvitý, jelikož modální nebo fázové sloveso není samostatným větným členem. Analogický charakter má spojení sloves *dát*, *nechat* s infinitivem:

Dal si ušít šaty; Nechal se odstrčit.

Určité sloveso může být také nahrazeno infinitivem. Tento typ vět má význam ireálné podmínky a váže se v asyndetickém souvětí:

Já mít čas, jel bych hned na hory (Bauer – Grepl 1980, s. 117).

Prísudek slovesně-jmenný nebo přísudek jmenný se sponou nemá formu „být + infinitiv“. Daný typ přísudku se může objevit v syntaktické konstrukci „je + infinitiv“, která plní následující funkce (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 409–410):

- význam možnosti se spojením sloves smyslového vnímání a poznávání (vidět, slyšet, cítit, znát, rozumět atd.):

Ten rámus je slyšet už zdaleka.

Konstrukce typu „být + infinitiv“ ve spisovné češtině tvoří i bezpodmětne věty. Z tohoto důvodu sloveso *být* má neshodnou povahu:

Je (bylo) vidět Sněžku.

V hovorové češtině se tato větná struktura mění na podmětovou, pokud se to, co je vnímáno, nachází na pozici akuzativu, ale užívá nominativ. Kromě toho má sloveso *být* v dané konstrukci shodný tvar:

Je (byla) vidět Sněžka.

Pro hovorovou češtinu platí, že vlastní použití slovesa *být* v přítomném čase je někdy opouštěno:

Dnes neslyšet ani ptáčka; Poznat, že sis to vzal k srdci.

- význam nutnosti je dnes už vnímán jako archaismus a v takovém případě se používá jakékoliv spojení se slovesy bez důrazu na smyslové vnímání:

Všem lidem jest umřít (= Všem lidem nezbyvá nic jiného než umřít.) Obvykle se v takových větách přísudek projevuje ve formě dativního agens, posesora, nositele nebo patiensse děje:

Jest mi ještě dopsati tento list; Jest nám tam jíti; Jest mi býti otrokem.

- v současnosti se aktivně používají konstrukce „je + vztažné zájmeno (vyjma jenž)“ nebo „zájmenné příslovce + infinitiv“:

Je co jíst; Nebylo se s kým poradit; Tady není ani kam jít na procházku.

Podobný význam vyjadřují konstrukce s mít, kde v podmětové pozici je osoba, která neobsahuje interes k ději: *Není se čím umýt; Nemám se čím umýt.*

Publikace *Skladba spisovné češtiny* (Bauer – Grepl 1980, s. 125) také uvádí konstrukce typu „infinitiv + být“, v nichž spona být vystupuje s přísudkem vedle infinitivního podmětu: *Loupiti není koupiti.*

10.3 Infinitiv ve funkci předmětu

Autoři *Skladby spisovné češtiny* (Bauer – Grepl 1980, s. 143-144) píšou o infinitivnímu předmětu (zabránil mu odejít) po slovesech, která označují volní vztah činitele k ději. Předmětný infinitiv je možno rozdělit na dvě skupiny – předmět tautoagentní (stejnopodmětný) a předmět heteroagentní (různopodmětný).

Předmět tautoagentní (stejnopodmětný) se používá v následujících případech:

- po slovesech vyjadřujících vůli, přání, zvyk, snahu subjektu realizovat nějaký děj:
Toužil se k ní dostat.
- po slovesech vyjadřujících, že někdo něčemu přivykl, odvykl, naučil se, umí, zapomněl:
Umím se bránit.
- po slovesech, která označují nechuť, odmítnutí, ostych, obavu něco vykonat:
Odmítal obědvat.
- po slovesech obsahujících slib, přísahu, závazek, rozhodnutí, hrozbu. Současná čeština považuje takové konstrukce za knižní varianty. Alternativou k tomu je vytvoření vedlejší věty se spojkou že:

Slibují zůstat do konce // Slibují, že zůstanou do konce.

- po slovesech s významem domněnky, citění, myšlení, soudu, naději. Jsou to zastaralé konstrukce, dnes je preferováno použití vedlejší věty se spojkou že:

Doufal tam najít své přátele. // Doufal, že tam najde své přátele.

V současné češtině se předmět heteroagentní (různopodmětný) používá po modálních slovesech. Zdatně mu ale konkurují spojení s vedlejší větou předmětnou uvozenou spojkou aby. Vybrané ukázky ilustrují jeho použití (Bauer – Grepl 1980, s. 144):

- po slovesech zahrnujících rozkaz, zákaz, donucení, zabránění:

Přimutil ho opustit město.

- po slovesech označujících svolení, umožnění, naučení:

Nechal ho stát na chodbě.

- po slovesech s významem rady, návrhu, prosby, přesvědčení, přání:

Přejeme jim přežít všechno ve zdraví.

10.4 Infinitiv ve funkci přívlastku

Infinitiv se vyskytuje ve funkci neshodného přívlastku obdobně jako je tomu v ukrajinštině. Takový přívlastek se tvoří kondenzací vedlejších vět přívlastkových (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 504, 511):

Zakázal mi, abych kouřil. – Zákaz kouřit.

Složený přívlastek je prezentován modálním či fázovým slovesem a infinitivem:

Splnilo se mu jeho přání přestat být závislý(m) na rodičích.

Podle K. Svobody (Svoboda, 1962, s. 101) se přívlastkový infinitiv spojuje se substantivy, která mohou vyjadřovat:

- vůli či záměr konat děj (ctižádost, dychtivost, chuť, ideál – ve významu ideální touha, mánie myšlenka, naděje, náběh, očekávání přaného děje, úmysl, záměr, touha, úsilí, vůle – význam zálibná touha, zvědavost – zvědavá touha, taktika – promyšlený záměr, žízeň – ve významu touha, aj.);
- závaznost konat děj (potřeba, povinnost, úkol);
- rozhodnutí konat děj (odhodlání, dohoda, představa, rozhodnutí);
- vnitřní potenciálnost konat děj (dar, odvaha, nadání, nálada, pud, talent, vlastnost);
- okolnostní potenciálnost konat děj (čas, dovolení, důvod, chvíle, možnost, právo aj.);

- záporný vztah ke konání děje (nechut', lenost);
- způsob podnětu k tomu, aby se konal děj, nebo bránění vzniku děje (nutkání, pokušení, pokyn, popud, příkaz, rozkaz, zákaz).

10.5 Infinitiv ve funkci příslovečného určení

Infinitiv lze použít také ve funkci příslovečného určení času, podmínky, přirovnání, účelu, účinku nebo zřetele.

Ve funkci příslovečného určení času má infinitiv platnost výrazu „co nevidět“. Je možné, že původně pochází z infinitivní věty vztažné, která se vztahovala k obsahu celé věty. Vlastní smysl tohoto výrazu má konotovat děj, který proběhne v příštím okamžiku, tedy že „to nelze vidět“ (Svoboda, 1962, s. 100):

Tatínek přijde co nevidět z kanceláře. – Co nevidět bude vyvolána studentka.

V hovorové češtině se objevuje infinitiv ve funkci příslovečného určení podmínky. Jako příklad může posloužit věta:

Byl bys hloupý, jezdit za ním.

Takové věty jsou důsledkem náhrady (nominalizace) vedlejší věty podmínkové (*Byl bys hloupý, kdybys za ním jezdil*). Obsahují komunikační funkci odmítnutí, námitky či odrazování (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 471).

Ve zvláštních případech infinitiv vyjadřuje funkci příslovečného určení přirovnání (infinitiv + spojka než). Jde „(...) o vyjádření hodnocení z hlediska konatele infinitivního děje, a to tak, že se obsah výrazu, jehož jádrem je sloveso v určitém tvaru, srovnává s obsahem infinitivní vazby. (...) Tato vazba vyjadřuje dějový obsah, s nímž se provádí srovnání, obsah s implikovaným obecným nebo konkretizovaným konatelem,“ (Svoboda, 1962, s. 98):

A není větší radosti než si hrát. – To je víc než si zvyknout na jednu fajfku.

Po slovesech pohybu a přemístování infinitiv slouží jako příslovečné určení účelu.

Autoři *Příruční mluvnice češtiny* (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 484–485) určují infinitiv v této funkci jako:

- tautoagentní: *Běžel nakoupit. – Šel chytat ryby.*
- heteroagentní: *Poslali ho koupit pivo. – Zahnali ho opravovat vozy.*

Kromě toho se infinitiv ve funkci účelu používá po slovese být v minulém času. V takovém případě má věta význam výsledného stavu:

Byl se koupat. = šel/jel se koupat a vrátil se zpět.

Také účel se dá vyjádřit adverbialním výrazem ve formě „s cílem + infinitiv / dějové substantivum“. Konstrukce je výsledkem nominalizace účelových vět:

Nastoupil na místo s cílem, že nebude horší než jeho předchůdci. – *Nastoupil na místo s cílem nebýt horší než jeho předchůdci.*

Přísllovečné určení účinku vyjadřuje infinitiv i ve formulacích o významu „co je následkem (výsledkem) vyplývajícím z nadměrné nebo malé míry, intenzity děje nebo vlastnosti“. Autoři *Skladby spisovné češtiny* akcentují, že infinitiv ve funkci přísllovečného určení účinku se pravidelně pojí s částicí *jen* (Grepl – Karlík 1989, s. 298–299):

A vyřezal loutce ústa, jen promluvit.

Infinitiv ve funkci přísllovečného určení zřetele definuje jistou oblast, jíž se týká nějaký děj, stav nebo vlastnost, které jsou vyjádřeny slovesem či adjektivem. Hovorově má zřetelovou platnost také infinitiv (Grepl – Karlík 1989, s. 300–301): *Poručit, to se poručí.*

10.6 Infinitiv ve funkci doplňku

Ve srovnání s ukrajinštinou se český infinitiv uplatňuje rovněž ve funkci doplňku. „Doplněk determinuje syntaktické substantivum (subjektové nebo objektové) a zároveň se vztahuje ke slovesu, nejčastěji v přísudkové platnosti,“ (Bauer – Grepl 1980, s. 153). Po slovesech s široce chápaným významem smyslového vnímání bývá doplněk primárně vyjádřený vedlejší větou doplňkovou. Tyto vedlejší věty se mohou nahradit konstrukcí, jejímž základem je právě (heteroagentní) infinitiv (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 489):

Spatřil jsem ho, jak vystupuje z vlaku. – *Spatřil jsem ho vystupovat z vlaku.*

Doplněk může být také složený (modální či fázové sloveso + infinitiv) (Karlík – Nekula – Rusínová 2012, s. 511): *Jezevčík mu rejdil pod nohama, nepřestává štěkat.*

PRAKTICKÁ ČÁST

11 Postup při klasifikaci nasbíraného materiálu

Předmětem výzkumu této diplomové práce je povaha infinitivu objevujícího se v současných publicistických textech. Shromážděný materiál v práci obsahuje přibližně 839 příkladů infinitivu vyjádřeného v různých syntaktických funkcích, které jsou stanovené z rozmanitých typů novinových textů. Budeme se tudíž zaměřovat na zkoumání syntaktické roviny jazyka.

V praktické části jsme zpracovali shromážděný jazykový materiál, který jsme čerpali excerpce ukrajinských a českých publicistických textů. Publicistika byla zvolena proto, že je formou mezilidské komunikace informující o aktuálních společenských a politických událostech (Čechová, 2003 s. 206). Publicistický styl patří k těm nejpestřejším, co se týče jazykového vyjádření, nelze jej tedy uvažovat z hlediska použitého jazyka jako celek. Novinový tisk informuje o nejrůznějších událostech, faktech z navzájem odlišných sfér společenského a politického života, nových objevech ve všech oblastech poznání a dalších. Cílem publicistických textů je rychle, výstižně a co nejefektivněji informovat čtenáře (Čechová, 2003 s. 206). Proto lze říci, že publicistika odráží aktuální stav jazyka. Kupříkladu v popisu ekonomické situace jsou použity odlišné jazykové nástroje (zejména syntaktické) než v článku o nedávných událostech.

Nashromážděný materiál pochází z novinových textů rozmanitých témat (společenský život, ekonomika, politika, náboženství, literatura, sport, vzpomínky, technika v obecném smyslu atd.). Zcela jiného charakteru jsou i jednotlivé noviny, ze kterých byl materiál čerpán. Bylo použito celkem šest celostátních a regionálních novin.

Pro analyzovanou bázi jazykového materiálu jsme zvolili tři navzájem odlišné druhy deníků z ukrajinské a české strany v elektronické podobě. Rovinu ukrajinských publicistických textů představují Українська правда, Gazeta.ua a Високий замок, české publicistické texty jsme čerpali ze serverů Lidovky.cz, iDnes a Olomoucký deník. Українська правда a Lidovky.cz lze považovat za seriózní publicistiku, Gazeta.ua a Blesk v této práci představují bulvární publicistiku, Високий замок a Olomoucký deník reprezentují regionální publicistiku.

Je třeba představit rozdíl mezi publicistikou označovanou jako seriózní a jako bulvární. Seriózní zprávy informují o aktuálních událostech. Musí pravdivě popisovat události, které jsou

podstatné pro čtenáře, tak, aby přispívaly k orientaci ve světě a ke snadnějšímu rozhodování. Zpráva musí být vydána včetně nezbytného kontextu a kromě toho by měla zahrnovat i názor protistrany.⁷

V bulvárním tisku se sdělení orientuje na senzace, má jednoduchou a zábavnou podobu. Čtenář není nucen k uvažování, jen ke spotřebě. Není kladen důraz na důležité zprávy, bulvární tisk se soustředí na tematiku skandálů a nehod. Redaktoři velmi často používají k získání informací nelegální nebo neetické metody. Jako příklad můžeme uvést „nelegální odposlech telefonátů či rozhovorů v soukromí prominentních osob, dále pak snímání skrytou kamerou nebo mikrofonem, dálkovými objektivy, prostřednictvím paparazziů“.⁸

Regionální publicistika se vztahuje k určitému místu, o němž informuje a jehož obyvateli je determinována. Tento druh tisku píše o událostech, jež se v regionu konají, nebo pro jeho obyvatele mají podstatný význam.⁹

Uvedené typy denních publicistických textů jsme zpracovali za účelem konfrontace použitých ukrajinských a českých infinitivních konstrukcí, jejich frekvencí a syntaktických funkcí, které ve větě realizují. Díky přesně vypočítanému počtu infinitivů plnících různou syntaktickou funkci bylo možné vytvořit statistiku, která ukazuje, jak často se infinitiv objevuje v ukrajinských a českých denících. Sesbírání materiál je roztrženo do skupin podle větných členů.

Celkově bylo zkoumáno 120 článků z výše zmíněných druhů denního tisku, tj. 60 článků z ukrajinské publicistiky a stejný počet českých textů. Pro analýzu jsme vybrali rozmanité typy textů s přibližně stejným rozsahem. Individuálně jsme porovnávali použití ukrajinského a českého infinitivu ve větách jednočlenných a dvojčlenných. Komparace ukrajinského a českého infinitivu v této práci je založená na postupu od formy k funkci.

Analýza sesbíraného materiálu probíhala podle formálně-gramatického aspektu syntaxe, tj. podle tradičního pohledu na syntax. Formálně-gramatickým aspektem syntaxe je úroveň větné stavby, syntaktické formy jejích součástí (větné členy) a syntaktické vazby mezi nimi. Jeho hlavními pojmy jsou: větný člen, syntaktická forma větného členu a forma syntaktického vztahu. Je potřeba zdůraznit, že v této diplomové práci nejsou vyčleněny druhy souvětí tak, jak vznikají – tedy spojením dvou nebo více vět jednoduchých. Proto budou syntaktické funkce určovány bez ohledu na druh věty.

⁷ Bartošek, 2007 s. 51–57

⁸ Osvaldová, 1999 s. 32

⁹ Osvaldová, 1999, s. 192

Podle ukrajinské gramatiky jsme jednočlenné věty rozdělili na neosobní, infinitivní, neurčitě-osobní a určitě-osobní, v nichž se podařilo najít infinitiv. Na základě české odborné literatury jsme ze skupiny jednočlenných vět věnovali pozornost bezpodmětným větám. Podle toho, jak se český infinitiv uplatnil ve větách, byly vytvořeny následující skupiny: sponové sloveso + fázové/modální sloveso; spona + infinitiv (modální predikativum).

U dvojčlenných vět v souladu s ukrajinskými a českými infinitivními funkcemi byly vyvozeny následující kategorie: podmět, přísudek, předmět, přívlastek a příslovečné určení. Je potřeba zdůraznit, že ukrajinský a český jazyk mají každý svou specifickou klasifikaci větných členů a jejich zařadování do subkategorií, a tak mezi sebou mají odlišnosti.

12 Komparace ukrajinského a českého infinitivu v bezpodmětné (jednočlenné) větě

Velmi časté používání infinitivu jako hlavního členu (bezpodmětné) jednočlenné věty v textech publicistického stylu můžeme vysvětlit tím, že infinitiv zhušťuje emocionální a expresivní zabarvení, je to více efektivní, což je v rychlém tempu našeho života velmi důležité pro noviny a časopisy.

Na základě srovnání se ukazuje, že využívání infinitivu v ukrajinských jednočlenných větách převažuje nad implementací v českých bezpodmětných větách. V ukrajinských analyzovaných textech se podařilo najít celkově 91 vět obsahujících infinitiv, české věty zahrnují jen 22 příkladů.

Graf č. 1: Komparace ukrajinského a českého infinitivu v bezpodmětné (jednočlenné) větě

Níže jsou uvedena data z každého deníku, která jsme získali během excerpování materiálu. Jak vidíme z uvedeného grafu č. 2, nejvíce se infinitiv projevuje v neosobních a infinitivních větách

(ukrajinské deníky). Takový projev lze charakterizovat na základě jeho sémantických a strukturálních vlastností.

Neosobní věty s infinitivem v roli hlavního členu se v publicistickém stylu používají k reprodukovaní rozhodnosti, kategoričnosti a uspořádanosti:

Треба проводити слідство. („Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два“ – як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)

Infinitivní věty ve zkoumaných novinových textech působí jako vyjádření autorových názorů, jeho pohledu na objektivní stav věci i ve vztahu k obecným jevům a událostem. Objevily se případy také infinitivních vět používaných autory k vyjádření motivace nebo příkazu:

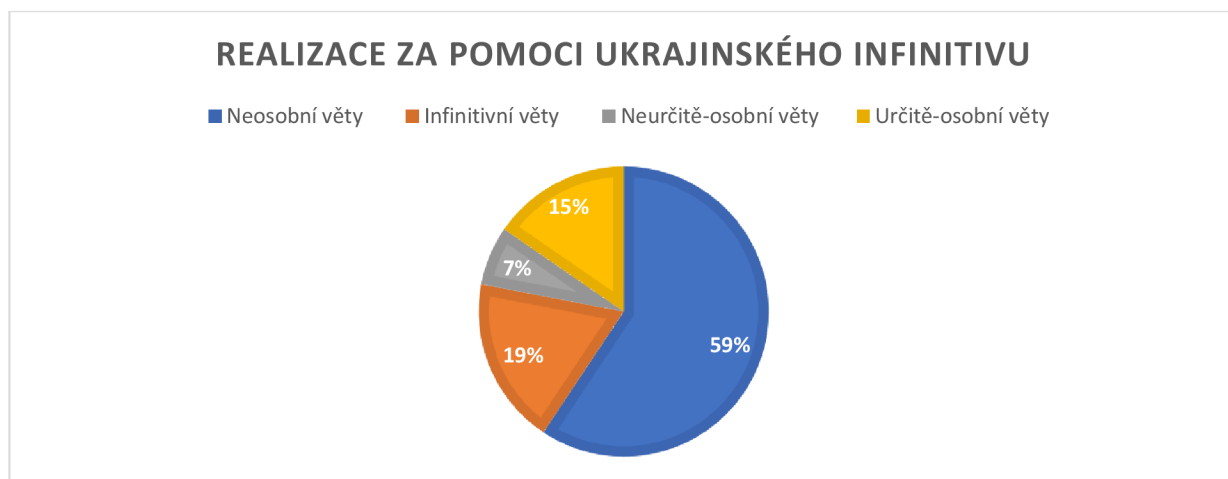
Як заблокувати морську торгівлю РФ. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)

V analyzovaném materiálu ukrajinských deníků se objevuje v malé míře i užití infinitivu v neurčitě-osobních a v určité-osobních bezpodmětných (jednočlenných) větách:

Ще не встигли виплатити кредит. („Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами“ 7.4.2022)

Спробуйте і ви відповісти на них. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)

Graf č. 2: Realizace ukrajinského infinitivu v jednočlenných větách

Graf č. 3: Realizace českého infinitivu v bezpodmětných větách

Rozdíl v použití infinitivu u daného typu vět lze vysvětlit tím, že infinitivní konstrukce se v češtině užívá v omezenějším rozsahu. V získaných českých bezpodmětných větách se infinitiv uplatňuje se slovesem sponovým:

- Podle toho se pak i sobotě před Velikonoční nedělí začalo říkat bílá. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)

Excerptované věty v českých denících zahrnují také modální predikativum a infinitiv se vyskytuje ve složeném predikačním výrazu:

- (...) se musí ukázat v těžkých zápasech (...). (Beton hráče nerozvíjí. 10. 4 .2022)

Na rozdíl od ukrajinštiny omezenost infinitivu v češtině souvisí se striktním okruhem modálních sloves. Mohou se sice spojovat s infinitivem, ale jen s částečným užíváním (Řeháček, 1966, s. 44).

Tabulka č. 1: Uplatňování infinitivu v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий Замок	Celkem
Neosobní	52	13	16	54
Infinitivní	9	6	2	17
Neurčitě-osobní	0	3	3	6
Určitě-osobní	1	5	8	14

Tabulka č. 2: Uplatňování infinitivu v českých denících

	Lidovky	iDnes	Olomoucký deník	Celkem

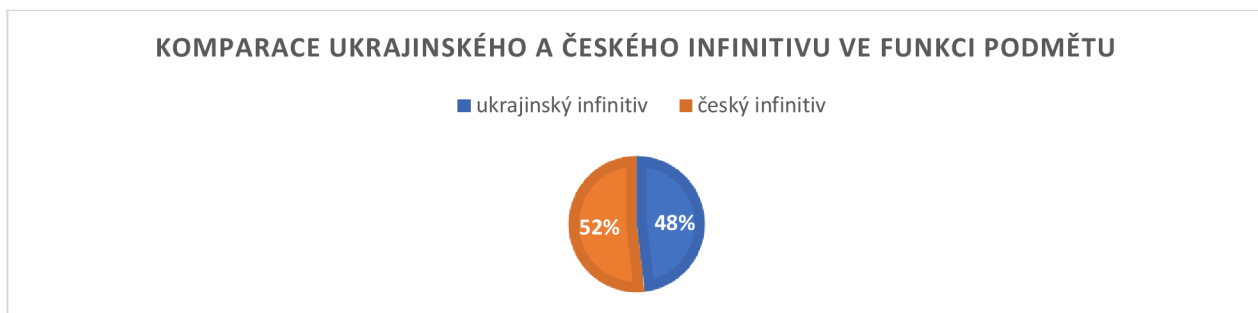
Sponové sloveso+ fázové/modální sloveso	0	1	5	6
Spona+ infinitiv (modální predikativum)	4	8	4	16

Pozice hlavního členu bezpodmětné (jednočlenné) věty není vlastní ukrajinskému ani českému neurčitému tvaru slovesa. V bezpodmětných (jednočlenných) infinitivních nebo neosobních větách zaujímá sloveso samostatně pozici hlavního členu, tvořící tak hlavní člen syntetické nebo analytické struktury, a podle toho i větu bez obligatorních příslovečných distributorů. Zároveň v publicistickém stylu infinitiv pomáhá ve stejné poloze dosáhnout v kombinaci s modálními částicemi větší emocionality a expresivity.

13 Srovnání způsobu vyjádření ukrajinského a českého podmětu

Vyjádření podmětu infinitivem bývá jak v ukrajinštině, tak v češtině ne příliš častým jevem. Toto tvrzení vyplývá také z výsledků analýzy diplomové práce. Srovnání infinitivu ve funkci podmětu v ukrajinštině a češtině můžeme vidět na grafu č. 4.

Graf č. 4: Komparace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci podmětu

Poněvadž naprostá většina sloves vyžaduje určité tvary slov, která doplňují jejich sémantiku, vět obsahujících podmět v infinitivu je malý počet. V ukrajinských publicistických textech se objevily čtyři případy prostého podmětu (простий підмет) a devět případů využití složeného podmětu (складений підмет):

- Нерозумно навантажувати зруйновану війною країну додатковими боргами. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
- Це красиво напрочуд – мати кілька культур. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)

Graf č. 5: Realizace ukrajinského podmětu za pomoci infinitivu

Tabulka č. 3: Uplatňování infinitivu na pozici podmětu v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий Замок	Celkem
Jednoduchý podmět	1	3	0	4
Složený podmet	2	6	1	9

Na rozdíl od ukrajinštiny se v českých denících infinitiv ve funkci podmětu projevuje více, ale rozdíl není velký. V publicistických textech takový infinitiv nevyjadřuje jasně činnost činitele, ale autor určitým způsobem popisuje nebo hodnotí průběh děje (Řeháček, 1966, s. 77):

Plánovat turné přes více zemí stále nejde tak jako dřív. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)

Tabulka č. 4: Uplatňování infinitivu na pozici podmětu v českých denících

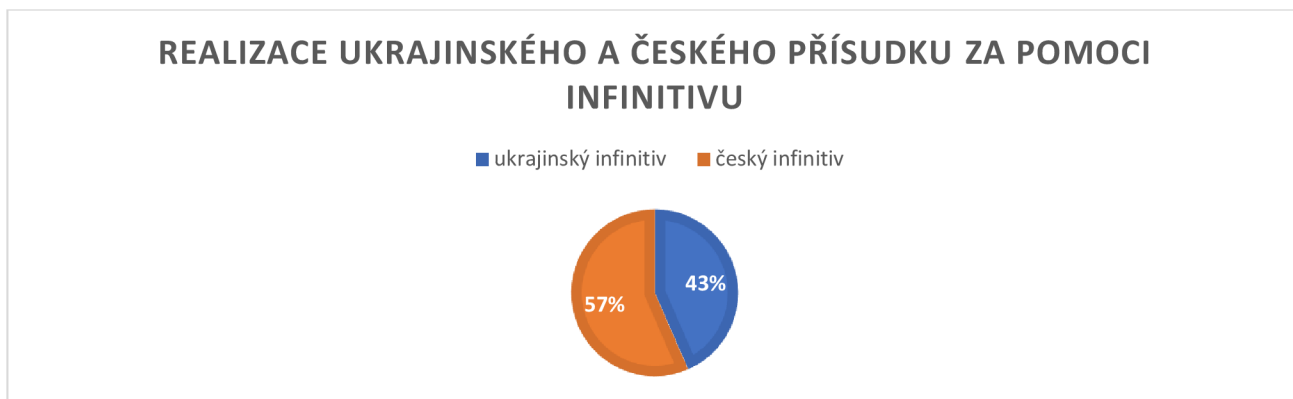
	Lidovky	iDnes	Olomoucký deník	Celkem
Podmět holý	3	6	5	14

Omezené použití infinitivu ve funkci podmětu ve zkoumaných textech tedy potvrzuje nepravidelné zaplňování syntaktické pozice podmětu ve dvoučlenné větě neurčitým tvarem slovesným. V publicistickém stylu infinitivní podmět podporuje větší emocionální a expresivní obraznost. Častěji by se v tomto stylu měly také vyskytovat výzvy a hesla, která vyjadřujeme infinitivem v pozici podmětu. Na takové případy jsme ovšem nenarazili.

14 Analýza ukrajinského a českého infinitivu ve funkci přísudku

Sesbíraný materiál demonstruje realizaci infinitivu ve funkci přísudku ve všech jeho druzích. Z grafu č. 6 je vidět, že v publicistických textech český infinitiv převažuje nad ukrajinským. Největší rozdíl se u českých přísudků ukazuje mezi přísudkem slovesným a složeným (modální sloveso + infinitiv), viz graf č. 8.

Graf č. 6: Realizace ukrajinského a českého přísudku za pomoci infinitivu

Texty z ukrajinských deníků ukazují, že infinitiv může být součástí analytického tvaru budoucího času, což je jednoduchý slovesný predikát:

Виведення російського контингенту буде провокувати окремі загони талібів чи інші ісламістські групи до активних дій у прикордонній зоні, хоча б з метою банального грабунку. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)

Ve srovnání s jednoduchým predikátem je základem složeného slovesného predikátu infinitiv plnovýznamových sloves. Podle našeho pozorování ukrajinský infinitiv nejčastěji vystupuje jako hlavní sloveso (komponent) složeného přísudku.

Pomocným komponentem může být:

1. osobní tvar řázevého slovesa, který vyjadřuje:

- začátek děje (взятися, планувати, піти у значенні «почати», почати, стати atd.):

Я ніколи не планувала застосовувати вивчене на практиці... (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022);

- trvání děje (залишатися, лишатися, продовжувати atd.):

"Талібан" продовжує боротися з облаштуванням кордону вже не тільки в пуштунських регіонах, але й в Белуджистані. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022);

- konec děje (закінчити, перестати, припинити atd.):

Українці нарешті перестають протиставляти себе державі, а натомість починають її підтримувати, "присвоюючи" собі права й обов'язки справжніх громадян. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022);

2. osobní tvar modálního slovesa označující:

- možnost či nemožnost děje (вміти / не вміти, могли / не могли atd.):

Тому не можна виключати наступної спроби орків взяти Київ за 2 дні. (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю – Кличко 10.4.2022)

U většiny ukrajinských publicistických textů složený přísudek nabírá modálních sémantických odstínů pomocí modálních sloves moci a mít:

- význam povinnosti (мати, мусити):

Але коли почалася війна, я змушена була тремтячими руками збирати речі і двох дітей, з невеличкою валізкою іти пішки до Києва, бо ніхто не хотів їхати, таксі відмовилися працювати. (« Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами »7.4.2022)

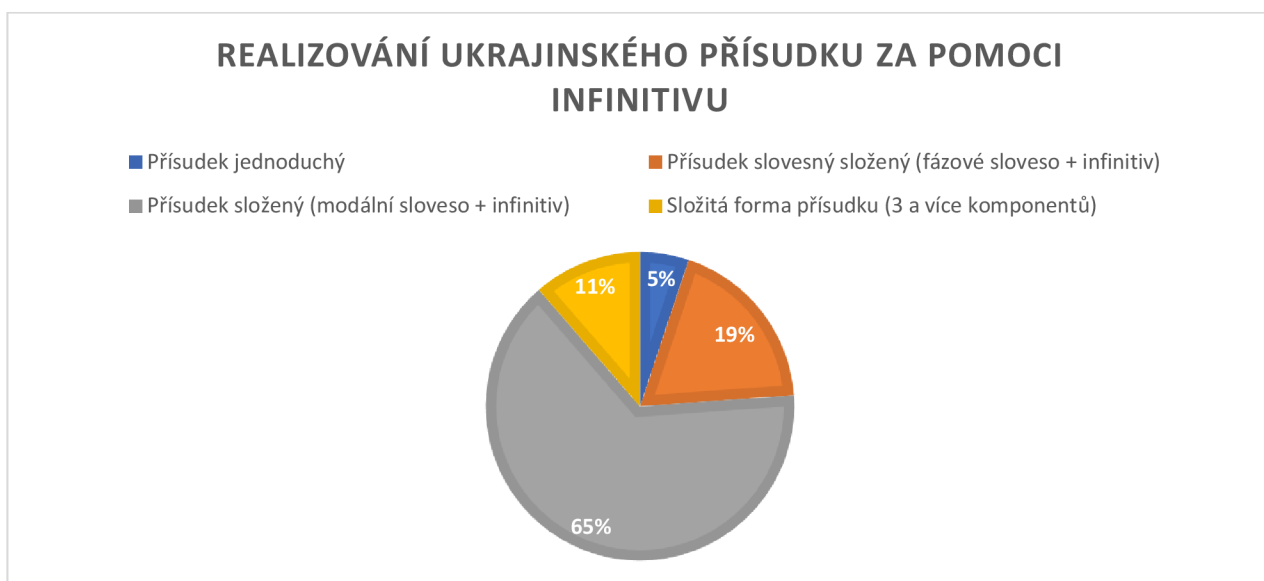
- význam různých odstínů projevu vůle – žádoucí/nežádoucí, připravenost, záměr, souhlas, pokus, rozhodnutí atp. (бажати, вирішити, готуватися, збиратися, зважитись, намагатися, погодитися, спробувати, хотіти atd.):

Але НАЗК не намагається зробити його самотужки. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)

3. stálá konstrukce s modální hodnotou typu *мати змогу*, ve které se může objevit spojkové sloveso *бýt*:

Вона також повинна мати змогу працювати напřаму з місцевою владою, щоб розвинути успіх децентралізації. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)

Graf č. 7: Realizace ukrajinského přísudku za pomoci infinitivu

Graf č. 8: Realizace českého infinitivu ve funkci přísudku

Výchozí zkoumaný materiál českých publicistických textů ukazuje povahu infinitivu ve funkci všech typů slovesného přísudku. Slovesný přísudek se považuje za základní typ přísudku. Infinitiv se projevuje ve slovesném přísudku jako část analytického tvaru vyjadřujícího budoucí čas.

Složený slovesný přísudek je tvořen infinitivem významového slovesa buď s určitým tvarem fázového slovesa (začít), anebo se základním slovesem modálním (musit, moci, smět, chtít, mít):

- Do školy prý místo toho *budou chodit* v létě. (Z premianta propadlím. 6.4.2022)
- Ale my *musíme hrát* hlavně svoje utkání, ty musíme vyhrát. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
- Pak jsem ale úplně otočila a *začala jsem* o svých stavech více *mluvit a vysvětlovat*. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)

Tabulka č. 5: Uplatňování infinitivu na pozici přísudku v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий Замок	Celkem
Přísudek jednoduchý	6	0	3	9
Přísudek slovesný složený (fázové sloveso + infinitiv)	16	12	5	33
Přísudek složený (modální sloveso + infinitiv)	64	31	17	112
Složitá forma přísudku (3 a více komponentů)	8	7	5	20

	Lidovky	iDnes	Olomoucký deník	Celkem
Přísudek slovesný	8	24	17	49
Přísudek slovesný složený (modální sloveso + infinitiv)	39	60	85	184
Přísudek slovesný složený (fázové sloveso + infinitiv)	1	13	5	19

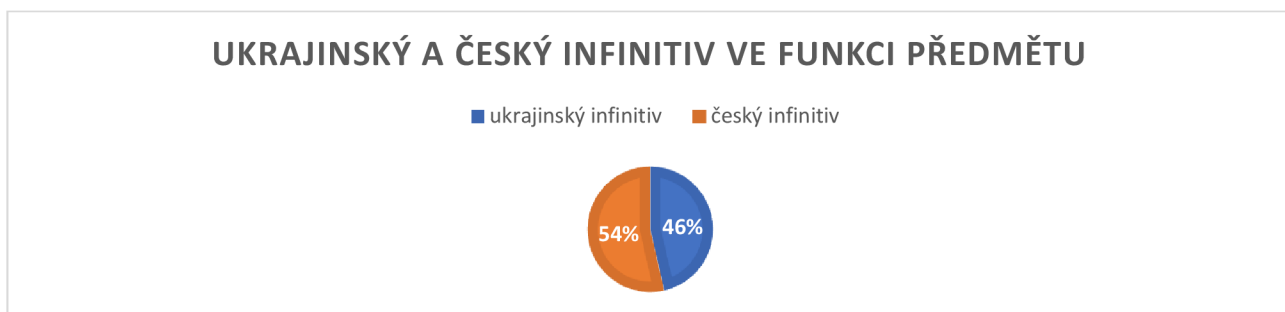
Tabulka č. 6: Uplatňování infinitivu na pozici přísudku v českých denících

Velké množství příkladů vět s infinitivem jako součást přísudku (celkem 403) naznačuje, že tuto funkci infinitivu ve větě lze v syntaktickém systému považovat za jadernou. Tudiž můžeme považovat použití infinitivu ve funkci přísudku za nejproduktivnější. Na rozdíl od ukrajinštiny český infinitiv ve slovesném přísudku převažuje (49). V pozici jednoduchého slovesného přísudku se infinitiv ve studovaných textech téměř nevyskytuje (9). Nejčastěji se infinitiv uplatňuje jako součást složeného slovesného přísudku v kombinaci s modálními slovesy (298), méně se nachází v složeném slovesném přísudku s fázovými slovesy (52). Je potřeba zdůraznit, že v ukrajinštině mají oproti češtině modální a fázová slovesa větší sémantiku. Kromě toho ukrajinská syntax rozlišuje ještě složenou formu přísudku, která se skládá ze tří nebo více komponentů.

15 Ukrajinský a český infinitiv ve formě předmětu

Jak demonstruje graf č. 9, v obou jazycích se infinitiv používá ve funkci předmětu téměř se stejnou frekvencí.

Graf č. 9: Realizace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci předmětu

Ukrajinský a český infinitiv se ve funkci předmětu nejzřetelněji ukazuje ve spojení se slovesy projevu záměru vůle, jejichž děj směřuje k objektu, a infinitiv děj téhož slovesa nevyjadřuje, protože se nachází v objektových vztazích:

- Це дозволить *сконцентрувати* ресурси в провідних інституціях для забезпечення найкращих результатів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію11.4.2022)
- Všichni vychovatelé se nám snažili *pomocť*, měli jsme to tam jako takovou rodinu. (Matka ji nutila žebrať i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)

Vedle slovesných tvarů s obecným významem vyjádření vůle, požadavku, jednání či sdělení se infinitiv používá ve stejné syntaktické funkci jako podstatná jména. Aproximaci infinitivu ve funkci předmětu k podstatnému jménu v téže funkci usnadňuje skutečnost, že infinitiv nemající objekt stojí za tranzitivními slovesy a používá se ve větě namísto podstatného jména ve funkci přímého objektu, tj. předmětu.

Tabulka č. 7: Uplatňování infinitivu ve funkci předmětu v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий замок	Celkem
Přímý předmět	24	13	3	40
Nepřímý předmět	20	8	6	34

Tabulka č. 8: Uplatňování infinitivu ve funkci předmětu v českých denících

	Olomoucký deník	iDnes	Lidovky	Celkem
Předmět holý	33	32	18	83

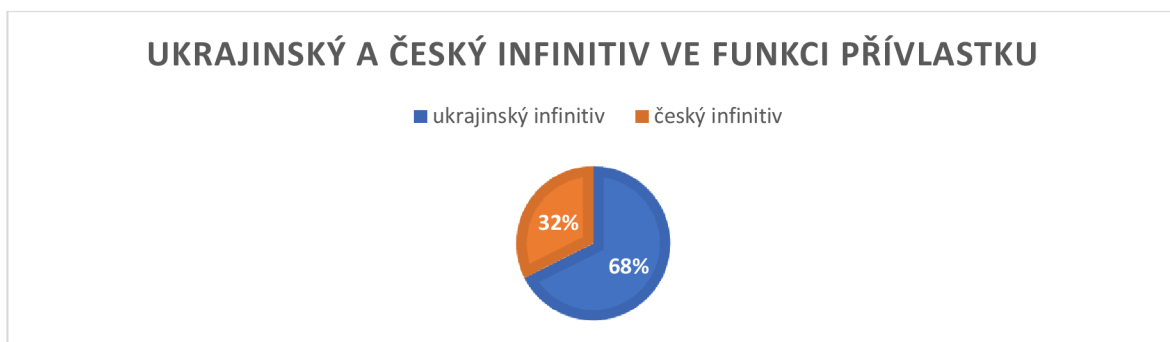
Ukrajinský a český infinitiv, i když postrádá ohýbání, může sloužit jako předmět. Infinitiv ve funkci předmětu pro ukrajinský a český jazyk je jev netypický (157) a omezuje se na spojení s malým okruhem sloves (několik sémantických skupin), pro něž je obvykle vyžadováno spojení s podstatným jménem nebo infinitivem.

16 Porovnání ukrajinského a českého infinitivu jako přívlastku

Neurčitý tvar slovesa má jak v ukrajinštině, tak i v češtině sice spíše slabé atributivní vlastnosti, protože se neshoduje s žádným členem věty, ale je schopen vystupovat jako atributivní slovo u podstatných jmen a osobního tvaru sloves. To je podstatná vlastnost infinitivu. Infinitiv vedle podstatného jména často ukazuje vlastnost předmětu, jeho vnitřní význam. Analýza excerpovaného

materiálu (viz graf č. 10) ukazuje, že ukrajinský infinitiv ve funkci přívlastku (48) převládá nad českým (23).

Graf č. 10: Realizace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci přívlastku

Jak vidíme v následujících ukázkách, infinitiv v obou jazycích ve funkci přívlastku odhaluje samotnou podstatu jevů, předmětů nebo vysvětluje jiný větný člen, vyjádřený abstraktním podstatným jménem:

- Це унікальна можливість трансформувати інституції країни. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
- Díky ní je tam, kde je dnes, a má stále sílu bojovat dál. (Matka ji nutila žebrať i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)

Infinitiv v této funkci na rozdíl od ostatních členů věty nemá schopnost flektivní shody, ale jeho syntaktická funkce se blíží ke slovům, která schopnost shody ztratily. Syntaktickou funkci přívlastku může infinitiv plnit u různých substantiv, pokud spolu s nimi není součástí přísudku a je schopný zprostředkovat znak pojmu.

Tabulka č. 9: Uplatňování infinitivu na pozici přívlastku v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий замок	Celkem
Přívlastek neshodný	22	16	10	48

Tabulka č. 10: Uplatňování infinitivu na pozici přívlastku v českých denících

	Lidovky	iDnes	Olomoucký deník	Celkem
Přívlastek neshodný	3	11	9	23

Vět obsahujících infinitiv v roli přívlastku jsme v analyzovaných publicistických textech v obou jazycích našli celkem 71. Relativně malý počet může být vysvětlen skutečností, že tato funkce infinitivu není příliš zřetelná a ještě není jasně definovaná, což někdy způsobuje určité váhání, pochyby nebo potíže při práci s takovými příklady. V našich případech uvedeného použití infinitiv plní různé stylistické funkce, zejména zprostředkovává odstíny rozličných pocitů.

17 Srovnání příslovečného určení vyjádřeného infinitivem

Adverbiální funkce infinitivu je určena sémantickým významem slovesa a na něm závislým infinitivem, dále vztahy, které mezi tímto slovesem a infinitivem vznikají, obsahem věty a přítomností dalších vedlejších členů věty.

Graf č. 11: Uplatňování infinitivu ve funkci příslovečného určení v českých denících

Texty ukrajinských a českých deníků demonstrují, že infinitiv se jako příslovečné určení spojuje se slovesy určitého prostorového významu, slovesy, která jsou zdrojem pohybu, stimulace pohybu, účelu pohybu, a méně často se slovesy vyjadřující nějaký stav:

- А ще ходили зустрічати світанки на Київське море. (« Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами »7.4.2022)

- Přijďte *prochechtat* dvě hodiny nad tím, jaký úlet je vyfasovat v téhle inkarnaci nahatou opici. (Kam o víkendu?)

Tabulka č. 11: Uplatňování infinitivu na pozici příslovečného určení v ukrajinských denících

	Українська правда	Gazeta.ua	Високий замок	Celkem
Příslovečné určení účelu	16	14	10	40

Tabulka č. 12: Uplatňování infinitivu na pozici příslovečného určení v českých denících

	Lidovky	iDnes	Olomoucký deník	Celkem
Příslovečné určení účelu	0	2	3	5

Infinitiv ve funkci příslovečného určení v analyzovaných ukrajinských a českých větách tedy závisí na lexikální a sémantické úplnosti slovesa s prostorovým významem nebo slovesa, které je zdrojem pohybu. Příslovečné určení realizované infinitivem vztahy lze vyjádřit ve spojení se slovesy, která získávají prostorovou orientaci. Věta, v níž se vyskytoval infinitiv na pozici příslovečného určení, se objevila dohromady 45×, což svědčí o nízké produktivitě infinitivu v této funkci ve studovaných materiálech.

ZÁVĚR

Cílem magisterské diplomové práce s názvem *Syntaktické funkce infinitivu v češtině a ukrajinštině (na materiálu publicistických textů)* bylo popsat ukrajinské a české konstrukce s infinitivem z konfrontačního hlediska. Získané poznatky byly aplikovány v praktické části, kde byla poskytnuta synchronní charakteristika syntaktických funkcí ukrajinského a českého infinitivu v publicistickém stylu, jeho možností syntaktického využití z komparativního ukrajinsko-českého pojetí.

Diplomová práce předkládá teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje popis ukrajinského a českého infinitivu a jeho uplatnění ve větě ze synchronního hlediska. Problémy původu, gramatických vlastností a syntaktických funkcí infinitivu jsou předmětem značného vědeckého zájmu a zůstávají aktuální v ukrajinské i české lingvistice. Vědci nemají jednotný názor na podstatu infinitivu, jeho gramatické rysy a místo v systému slovesných tvarů.

V ukrajinské lingvistice se zdůvodnění pozice infinitivu v systému slovních druhů provádí s přihlédnutím k jeho sémantickým, morfologickým a syntaktickým rysům, zejména k rysům jeho formálně-syntaktického a sémanticko-syntaktického fungování ve větě. V názorech na gramatický status infinitivu pozorujeme dvě hlavní tendence. Pohled na infinitiv jako na neurčitý tvar slovesa je tradiční. V hierarchii slovesných tvarů zaujímá první místo jako původní tvar slovesa, který obecně pojmenovává děj a mezi kategoriemi vlastními slovesu má druhový rys a stav. V současném vědeckém bádání se status a místo infinitivu mezi slovními druhy určuje na základě jeho použití ve dvou hlavních funkčně-syntaktických oblastech a to slovesné a podstatně-jmenné. Z nich je preferována zóna podstatného jména jakožto nejproduktivnější. Infinitiv je postaven na roveň podstatnému jménu jako substantivizovaná forma v pozici syntaktického jména.

V současném ukrajinském jazyce může infinitiv fungovat v různých syntaktických funkcích díky své sémantice a gramatické povaze. Ve formálně-syntaktickém použití infinitivu se rozlišují syntaktické funkce čtyř slovních druhů: slovesná funkce přísudku, hlavní a vedlejší pozice v přísudku přísudkem, člen bezpodmětných (jednočlenných) vět, jmenná funkce podmětu, řízená funkce vedlejšího větného členu, adjektivní syntaktická funkce přívlastku a adverbiální syntaktická funkce determinantu vedlejšího větného členu.

V ukrajinských bezpodmětných (jednočlenných) větách funkce infinitivu funguje ve formě jednočlenné konstrukce. Může zaujmout pozici hlavního členu jednoduché věty nebo její součástí a pozici vedlejších členů věty: předmětu, přívlastku a příslovečného určení.

Pozoruhodným rysem infinitivu v neosobní větě je závislá pozice, vzhledem k jeho schopnosti tvořit sémantické a gramatické jednotky. V neosobní větě patří infinitiv k hlavnímu členu analytické struktury, tvoří sémanticko-gramatickou jednotkou s gramatickými modifikátory: neosobní slovesa, predikativní příslovce, neosobní predikativní slova s modálním významem, predikativní podstatná jména. Jako důsledek se stává nositelem lexikálních charakteristik.

Jako hlavní člen infinitivní věty funguje syntakticky nezávislý infinitiv, který získává schopnost samostatně reprezentovat modálně-predikativní plán věty. Mezi modálními významy v infinitivních větách převažuje důležitost nutnosti, přání, motivace, otázek. Ukrajinské infinitivní jednočlenné věty mají výrazný stylistický a výrazový potenciál v publicistických textech.

Syntaktické funkce infinitivu nejsou pro jeho dvojí povahu zcela jasné, proto při jejich definování lingvisté někdy vyjadřují rozdílné úvahy, neřídí se vždy stejnými názory a principy. Ve dvojčlenné ukrajinské větě může neurčitý tvar slovesa působit ve funkci kteréhokoli členu věty: podmětu, přísudku, předmětu, přívlastku a příslovečného určení.

V české lingvistice je infinitiv považován za slovníkovou formu slovesa, jehož gramatický význam je realizován videm a slovesným rodem. Po funkční stránce infinitiv vystupuje jako slovesný tvar pro abstraktně chápaný děj, děj fázově uskutečňovaný, skutečný děj a také zprostředkovává děj po slovesech smyslového vnímání. Infinitiv samostatně nevyjadřuje modalitu, nabývá však modálních vlastností po zapojení do vět.

V českém jazyce neschopnost infinitivu projevit všechny gramatické kategorie sloves přináší širokou škálu možných syntaktických funkcí. V českých lingvistických pracích se zkoumá především polovětná povaha infinitivu, jež je vyjádřena vztahem děje ke konateli/nositeli. Tak můžeme rozlišovat infinitiv podmětový, předmětový, přívlastkový, příslovečný a doplňkový.

Česká gramatika vyčleňuje několik funkcí infinitivu. Za primární funkci je pokládána predikace v případě, kdy se infinitiv spojuje s modálními nebo auxiliárními slovesy, a také v infinitivních větách. Infinitiv může také podléhat substantivizaci z vedlejší věty.

V obou analyzovaných jazycích se infinitiv uplatňuje v bezpodmětných (jednočlenných) a dvojčlenných větách.

Z tradičního pohledu české gramatiky není v bezpodmětných větách syntaktická pozice podmětu prezentní. Věty vyjadřující procesy či změny tvoří jádro primárně bezpodmětných vět. Tyto věty je možno rozdělit na dvě skupiny: se slovesem významovým a se sponovým.

Infinitivní věty jsou v současném českém jazyce pokládány za neslovesné jednočlenné věty. Nutno podotknout, že jádro infinitivních vět je soustředěno v sémantice, například v imperativní nebo práci platnosti. Pro infinitivní věty se intonace stává klíčovým nástrojem.

V českých dvojčlenných větách se infinitiv objevuje ve funkci podmětu, přísudku, předmětu, příslovečného určení, přívlastku a doplňku.

Praktická část pracuje s publicistickým materiálem, který byl zpracován na bázi ukrajinských a českých deníků v elektronické podobě. Excerpovaný materiál obsahuje 839 příkladů, které byly rozděleny podle syntaktické funkce infinitivu ve větě s přihlédnutím na shody a rozdíly mezi ukrajinským a českým jazykem. Specifikem infinitivu je to, že se jedná o zvláštní gramatický tvar bez jasných morfologických znaků, kterými by ho bylo možné přiřadit k určitému slovnímu druhu.

Infinitiv v pozici hlavního členu bezpodmětné (jednočlenné) věty se vyskytoval v 91 případech u ukrajinských deníků a v českých denících jsme konstatovali 22 nálezů. Z této komparace můžeme vidět, že ukrajinský jazyk ve srovnání s českým mnohem častěji používá infinitiv v bezpodmětných větách. Je třeba zdůraznit, že v ukrajinská gramatika dělí bezpodmětné věty na několik druhů a v dané analýze byl infinitiv zaregistrován v neosobních, infinitivních, neurčitě-osobních a určitě-osobních větách. Při použití v publicistickém stylu infinitiv přidává výrazu více emocionálnosti a expresivnosti.

V pozici podmětu se infinitiv objevuje skoro stejně, a to ve 13 případech v ukrajinských a 14 případech v českých textech. Dodává větě větší citovou a expresivní obraznost, činí výraz zřetelněji emocionálněji vyjádřeným. V ukrajinských větách se infinitiv vyskytoval v podmětu jednoduchém (4×) a složeném (9×). Současně se infinitiv v českém materiálu objevil pouze v holém podmětu.

Výsledky studie ukazují, že nejproduktivnější je pro infinitiv pozice predikátu: 174 vět bylo nalezeno v ukrajinských textech a 229 v českých. Z nich bylo dle ukrajinské gramatiky vyčleněno devět případů obsahujících přísudek jednoduchý a věty, ve kterých je infinitiv hlavní složkou složeného slovesného přísudku, jehož pomocnými složkami jsou osobní tvary fázových (33), anebo modálních (114) sloves. Dvacet případů tvoří věty se složitou formou přísudku, která může obsahovat tři a více komponentů. Na rozdíl od ukrajinských textů se v českých textech podařilo nalézt přísudek slovesný (49) a přísudek slovesný složený v kombinaci se sponovým fázovým (19) a modálním (184) slovesem. V této roli infinitiv vyjadřuje další sémantické a expresivní odstíny významu, které jsou charakteristické pro publicistický styl.

Pozice předmětu, přívlastku a příslovečného určení jsou pro infinitiv okrajové. To potvrzuje malý počet příkladů takové funkce infinitivu ve větě. Přičemž v ukrajinském publicistickém materiálu

infinitiv v těchto vedlejších větných členech převažuje nad českým. Jen počet českých infinitivů ve funkci holého předmětu je vyšší (83) než množství ukrajinských infinitivů ve funkci přímého (40) a nepřímého (34) předmětu. Uplatnění infinitivu v ukrajinském a českém jazyce jako neshodného přívlastku je rovněž podobně nízké, jak dokládá sesbíraný materiál – bylo nalezeno 48 případů z ukrajinských deníků a 23 z českých deníků. Infinitiv ve funkci příslovečného určení účelu také dosahuje nízkých hodnot: 40 zaregistrovaných vět v ukrajinských textech a v českých pět. Určování vedlejších větných členů bývá problematické kvůli dvojí povaze infinitivu.

Navzdory dosavadnímu značnému množství výzkumu je téma infinitivu stále nevyčerpané a je vhodné pokračovat v dalších mnohostranných analýzách.

Komparační průřez syntaktických funkcí infinitivu ukazuje následující. Stejně jako v ukrajinském jazyce, tak i v češtině se nejčastěji používá infinitiv jako přísudek. Je třeba poznamenat, že v materiálu české publicistiky se mnohem častěji než v ukrajinské publicistice používá přísudek vyjádřený infinitivem v kombinaci s modálním slovesem. Přesto je v ukrajinských publicistických textech registrováno používání bezpodmětných vět k vyjádření emocionálního zabarvení. Ve funkci vedlejších členů vět se infinitiv používá méně často, i když ve srovnání s češtinou ukrajinský jazyk v těchto funkcích aplikuje infinitiv aktivněji.

Seznam grafů

<i>Graf č. 1: Komparace ukrajinského a českého infinitivu v bezpodmětné (jednočlenné) větě</i>	<i>43</i>
<i>Graf č. 2: Realizace ukrajinského infinitivu v jednočlenných větách</i>	<i>44</i>
<i>Graf č. 3: Realizace českého infinitivu v bezpodmětných větách</i>	<i>45</i>
<i>Graf č. 4: Komparace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci podmětu</i>	<i>46</i>
<i>Graf č. 5: Realizace ukrajinského podmětu infinitivem</i>	<i>47</i>
<i>Graf č. 6: Realizace ukrajinského a českého přísudku infinitivem</i>	<i>48</i>
<i>Graf č. 7: Realizace ukrajinského přísudku infinitivem</i>	<i>50</i>
<i>Graf č. 8: Realizace českého infinitivu ve funkci přísudku</i>	<i>50</i>
<i>Graf č. 9: Realizace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci předmětu</i>	<i>52</i>
<i>Graf č. 10: Realizace ukrajinského a českého infinitivu ve funkci přívlastku</i>	<i>54</i>
<i>Graf č. 11: Uplatňování infinitivu ve funkci příslovečného určení v českých denících</i>	<i>55</i>

Seznam tabulek

<i>Tabulka č. 1: Uplatňování infinitivu v ukrajinských denících</i>	45
<i>Tabulka č. 2: Uplatňování infinitivu v českých denících</i>	45
<i>Tabulka č. 3: Uplatňování infinitivu na pozici podmětu v ukrajinských denících</i>	47
<i>Tabulka č. 4: Uplatňování infinitivu na pozici podmětu v českých denících</i>	47
<i>Tabulka č. 5: Uplatňování infinitivu na pozici přísudku v ukrajinských denících</i>	51
<i>Tabulka č. 6: Uplatňování infinitivu na pozici přísudku v českých denících</i>	51
<i>Tabulka č. 7: Uplatňování infinitivu ve funkci předmětu v ukrajinských denících</i>	53
<i>Tabulka č. 8: Uplatňování infinitivu ve funkci předmětu v českých denících</i>	53
<i>Tabulka č. 9: Uplatňování infinitivu na pozici přívlastku v ukrajinských denících</i>	54
<i>Tabulka č. 10: Uplatňování infinitivu na pozici přívlastku v českých denících</i>	55
<i>Tabulka č. 11: Uplatňování infinitivu na pozici příslovečného určení v ukrajinských denících</i>	56
<i>Tabulka č. 12: Uplatňování infinitivu na pozici příslovečného určení v českých denících</i>	56

ANOTACE

Jméno a příjmení: Yuliia Mostova

Fakulta, katedra: Fakulta filozofická, Katedra bohemistiky

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.

Rok obhajoby: 2022

Název práce: Syntaktické funkce infinitivu v češtině a ukrajinštině (na materiálu publicistických textů)

Název v angličtině: Syntactic functions of the infinitive in Czech and Ukrainian (based on publicistic texts)

Anotace práce: Cílem diplomové práce je podat synchronní charakteristiku syntaktických funkcí ukrajinského a českého infinitivu v publicistickém stylu, jeho možností syntaktického využití z konfrontačního ukrajinsko-českého hlediska. Teoretická část této práce se zaměří na jednotlivé zpracování infinitivu v ukrajinské a české lingvistice ze syntaktické stránky. Praktická část se zabývá analýzou výchozího zkoumaného materiálů ukrajinských a českých deníků na internetových stránkách. Na tomto základě byl porovnán a rozříděn ukrajinský a český infinitiv do několika kategorií na základě syntaktické funkce, kterou ukrajinská a česká spojení s infinitivem ve větách plní.
Klíčová slova: Ukrajinština, čeština, infinitiv, bezpodmětové (jednočlenné) věty, infinitivní věty, dvoučlenné věty, základní větný člen, podmět, přísudek, předmět, příslovečné určení, přívlastek, doplněk.

Anotace v angličtině: The aim of this diploma thesis is to determine and compare the features of the syntactic functions of the infinitive, in particular the representation of its syntactic functions in Ukrainian and Czech languages in the publicistic style. The theoretical part of this work addresses the individual processing of the infinitive in Ukrainian and Czech linguistics. Attention is paid to the Ukrainian and Czech infinitives from the syntactic point of view. The practical part encompasses an analysis of the initial researched materials of Ukrainian and Czech dailies online. On this basis, the Ukrainian and Czech infinitives were compared and classified into several categories according to the syntactic function the Ukrainian and Czech infinitives fulfill in the sentences.

Klíčová slova v angličtině: Ukrainian, Czech, infinitive form, simple sentence, infinitive forms, sentences with two compounds, basic sentential compound, subject, predicate, object, adverbial, attribute, complement.

Počet příloh: 1

Počet titulů použité literatury: 43

Rozsah práce: 110 475 znaků

Jazyk práce: český

RESUMÉ

The focus of this paper is a glaring gap in comparative Slavic studies — namely, the one surrounding the study of the infinitive verb form. This research addresses the usage of the infinitive form in both Ukrainian and Czech from a comparative perspective. By “infinitive,” this work will refer to the indefinite form of a verb that does not express person, number, manner or time. It is often considered to be the basic form of a verb, registered in dictionaries. Compared to other verb forms and other parts of speech, the infinitive can occupy various syntactic positions within the sentence structure. The study of all its features is important to thoroughly analyze the system of verb forms in Ukrainian and Czech, as well as for determining the models of semantic-syntactic and formal-grammatical sentence structures.

The aim of this essay is to compare and determine the features of the syntactic functions of the infinitive in publicistic style, in particular the representation of its predicative function in sentence structures. Achieving this goal implies the need to clarify the essence of the infinitive as a verb form and to elucidate its grammatical status.

The practical importance of research is not limited to serving as a basis for further scientific research and the writing of scientific articles. This work also possesses the potential to function as supporting material for foreign students; contributing to a better understand of the syntactic systems of both Ukrainian and Czech language on the basis of a comparison.

The infinitive performs a wide variety of syntactic functions. The appearing infinitive in a one-member sentence acts as a so-called sentence base. A two-part sentence can contain an infinitive as a basic (subject and predicate) or secondary (object, adjective, adverbial, and complement) sentence. The Ukrainian infinitive, contrary to the Czech one, does not materialize as a complement. Despite the considerable amount of research on infinitives, it still needs further multilateral analysis.

The comparative cross section of the syntactic functions of the infinitive suggests the following. As in the Ukrainian language, the infinitive is most often used as a predicate in Czech. It should be noted that the material expressed in the infinitive in combination with the modal verb is used much more often in the material of Czech publicistic than in Ukrainian one. Nevertheless, the use of meaningless sentences to express emotional coloration is registered in Ukrainian publicistic texts. The

infinitive is used less often as a side member of sentences. However, in comparison with Czech, the Ukrainian language applies the infinitive more actively in these functions.

Seznam literatury

Excerpované prameny:

LIDOVKY.cz [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://www.lidovky.cz/>

IDNES.cz [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/>

Olomoucký deník.cz [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://olomoucky.denik.cz/>

Високий Замок [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://wz.lviv.ua/>

Gazeta.ua [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://gazeta.ua/>

Українська правда [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://www.pravda.com.ua/>

Odborná literatura:

BARTOŠEK, J. Přesvědčování a manipulace v politické žurnalistice. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-265-1.

BAUER, J. a M. GREP. Skladba spisovné češtiny [online]. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://www.twirpx.com/file/1123884/>

BAUER, J. Historická mluvnice češtiny. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN 16-00-23/1.

ČECHOVÁ, M. Současná česká stylistika. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-00-3.

GEBAUER, J. Historická mluvnice jazyka českého. Díl IV. Skladba. Praha: Academia, 2007. ISBN 8020015574.

GREPL, Miroslav a Petr KARLÍK. Skladba spisovné češtiny. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, 474 s.

HAUSENBLAS, K. Monografie o českém infinitivu. Naše řeč [online]. 1963, 46(3), 145-150 [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz>

HRABĚ, V. O polovětné vazbě a vedlejší predikaci. ČSR 2 [online]. 1957 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://katalog.muni.cz/Record/MUB01006412435/>

KARLÍK, P., NEKULA, M. a PLESKALOVÁ, J., 2012-2018. Nový encyklopedický slovník češtiny [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 2022-06-22]. Dostupný z: <https://www.czechency.org/>.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Zdenka RUSÍNOVÁ a Miroslav GREPL. Příruční mluvnice češtiny. Vyd. 2., opr. [i.e. 4. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012, 799 s. ISBN 978-80-7106-624-8.

KOCKOVÁ, J. Neurčité tvary slovesné jako sekundární predikáty v ruštině, češtině a němčině. Typologický pohled [online]. Praha, 2016 [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/>. Dizertační práce. Univerzita Karlova.

- LAMPRECHT, A., D. ŠLOSAR a J. BAUER. Historická mluvnice češtiny. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986.
- NĚMEC, I. K vývoji funkcí infinitivu v češtině a v litevštině. Slovo a slovesnost [online]. 1977, 38(4), 275-280 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz>
- OSVALDOVÁ, B. Praktická encyklopedie žurnalistiky. Praha: Libri, 1999. ISBN 80- 7277-108-6.
- POLDAUF, I. Děj v infinitivu. Slovo a slovesnost [online]. 1959, 20(3), 183-202 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz>
- ŘEHÁČEK, Luboš. Sémantika a syntax infinitivu v současném polském spisovném jazyce: (studie strukturně konfrontační). Praha: Universita Karlova, 1966, 197 s.
- ŠEVCOVA, Larysa. Infinitivní věty v ukrajinštině (ve srovnání s ruštinou). Olomouc: Univerzita Palackého, 2007, 127 s. ISBN 9788024416847.
- SKALIČKA, V. Infinitiv, [online]. Praha: „Sborník slavistických prací KU“, 1958 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz/>
- SVOBODA, Karel. Infinitiv v současné spisovné češtině. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1962, 125 s. Rozpravy Československé akademie věd. Řada společenských věd, roč. 72, seš. 8. ISBN (Brož.).
- TRÁVNÍČEK, F. K předmětovému infinitivu. Naše řeč [online]. 1954, 37(3-6), 71-73 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz>
- БЕЗПОЯСКО, О., К. ГОРОДЕНСЬКА а В. РУСАНІВСЬКИЙ. Граматика української мови. Морфологія [online]. Київ: Либідь, 1993 [cit. 2022-06-18]. ISBN 5-325-00173-6. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ВИХОВАНЕЦЬ, І. а К. ГОРОДЕНСЬКА. Теоретична морфологія української мови [online]. Київ: Пульсари, 2004 [cit. 2022-06-17]. ISBN 966-7671-60-7. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ВИХОВАНЕЦЬ, І. Граматика української мови. Синтаксис: підручник [online]. Либідь. Київ: Либідь, 1993 [cit. 2022-06-17]. ISBN 5325001744. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ВИХОВАНЕЦЬ, І. Частини мови в семантико-граматичному аспекті [online]. Київ: Наукова думка, 1988 [cit. 2022-06-17]. ISBN 512000136X. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ВИХОВАНЕЦЬ, І., А. ЗАГНІТКО а С. СОКОЛОВА, ГОРОДЕНСЬКА, К., ed. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. ISBN 978-966-489-380-7.
- ГОРПІНИЧ, В. Морфологія української мови : підручник [online]. Альма-матер. Київ: Академія, 2004 [cit. 2022-06-18]. ISBN 996-580-179-1. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ГРОЗЯН, Н. Інфінітив у ролі другорядних членів речення: проекція на ідіостиль Тараса Шевченка. Філологічні науки [online]. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного

- університету імені Івана Огієнка, 2016, 41, 105-110 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2016_41_27
- ДУДИК, П. Синтаксис української мови [online]. Київ: Академія, 2010 [cit. 2022-06-18]. ISBN 978-966-580-310-2. Dostupné z: <http://194.44.152.155/elib/local/sk756566.pdf>
- ЖОВТОБРЮХ, М. а Б. КУЛИК. Курс сучасної української літературної мови. Частина I [online]. Київ: Радянська школа, 1965 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- ЖОВТОБРЮХ, М., О. ВОЛОХ, С. САМІЙЛЕНКО а І. СЛИНЬКО. Історична граматики української мови [online]. Київ: Вища школа, 1980 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: https://archive.org/stream/IstorHrUkrMovy1980/IstorHrUkrMovy1980_djvu.txt
- ЗАГНІТКО, А. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2007. ISBN 9666392356.
- ЗАГНІТКО, А. Українській інфінітив у структурі простого речення: типологія функцій і семантика. Вісник Львівського університету. Серія філологічна [online]. Львів, 2004, (34), 3- 10 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: www.lnu.edu.ua/faculty/Philol/www/visnyk/34_1/zagnitko.doc
- ІВАНИЦЬКА, Н. Двоскладне речення в українській мові [online]. Київ: Вища школа, 1986 [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library>
- КАЗИМИРОВА, І. А. Семантичні основи синтаксичного аналізу інфінітива у придієслівній позиції. Мовознавство [online]. 1992, (5), 56-60 [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- КАРАНСЬКА, М. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ: НМК ВО, 1992. ISBN 5-7763-0996-4.
- КРОТЕВИЧ, Є. а Н. РОДЗЕВИЧ. Словник лінгвістичних термінів [online]. Київ: АН УРСР, 1957 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: <https://www.sudoc.fr/126446393>
- ПОТЕБНЯ, А. Из записок по русской грамматике [online]. 1-2. Отд-ние лит. и яз. Москва: Акад. наук СССР, 1958—1985 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <http://elib.gnpbu.ru/text/>
- РУСАНІВСЬКИЙ, В. Структура українського дієслова [online]. Київ: Наукова думка, 1971 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/>
- РУСАНІВСЬКИЙ, В., О. ТАРАНЕНКО а Півторак Г. Українська мова : енциклопедія [online]. Київ: "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004 [cit. 2022-06-18]. ISBN 966-7492-19-2. Dostupné z: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/>
- СИЧ, В. СИНТАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ ІНФІНІТИВА. Українська мова і література в школі [online]. 1972, (3), 24-30 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <http://litmisto.org.ua/>
- ХРИСТІАНІНОВА, Р. ТИПОЛОГІЯ ПРИСУДКІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ [online]. 2016 [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://typologia.at.ua/index>

ШУЛЬЖУК, К. Синтаксис української мови [online]. Київ: Академія, 2004 [cit. 2022-06-18]. ISBN 966-580-173-2. Dostupné z: <https://shron1.chtyvo.org.ua/>

ЩЕРБА, Л. Избранные работы по русскому языку [online]. Москва: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства Просвещения РСФСР, 1957 [cit. 2022-06-18]. Dostupné z: <https://superlinguist.ru/>

PŘÍLOHY

1 UKRAJINSKÉ DENÍKY

Bezpodmětové věty

Українська правда

1. Як заблокувати морську торгівлю РФ. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
2. За словами головного редактора BlackSeaNews Андрія Клименка, судно треба вважати російським не за ознакою прапора, а за країною реєстрації компанії-власника. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
3. Цього варто чекати і у 2022 році, проте ціни однозначно будуть вищими, ніж восени 2021 року. (Експертна оцінка PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
4. Тому потрібно діяти вже зараз. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
5. Що з державними фінансами та чи вистачить Україні грошей. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
6. Їжу, пальне, медикаменти тощо потрібно швидко доставити до постраждалих регіонів. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
7. Водночас, на цьому етапі також необхідно заохочувати ринкові механізми розподілу ресурсів. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
8. Вплив розподільчих бюрократій потрібно мінімізувати. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
9. Якщо Україна продовжуватиме боротьбу та через союзників просуватиме розширення санкцій, то список винятків можна буде скоротити. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
10. Експортні обмеження потрібно зняти чи мінімізувати, а також працювати над зняттям торговельних обмежень між ЄС та Україною. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
11. Важливо також на цьому етапі подолати дефіцит житла. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
12. Деякі держави намагаються відтягнути момент введення повного ембарго, тому Україні потрібно продовжувати перемовини з європейськими партнерами та добиватися реальних санкцій, а не половинчатих заходів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
13. Для уникнення корупції потрібно буде застосовувати відкрите контракування. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
14. Тому критично необхідно відбудувати будинки, школи, лікарні. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
15. Харків, Маріуполь, Чернігів та інші потрібно буде відбудовувати практично з нуля. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
16. По-друге, до Євросоюзу можна постачати ті ж товари, які стосувалися морських перевезень. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)

17. Одночасно з ремонтом колій потрібно будувати нові, придатні для запуску швидкісних потягів. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
18. Їх потрібно використати для підвищення якості викладачів та адміністративного персоналу українських університетів, глобальної освіти українських студентів та припливу знань. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
19. Якщо припустити, що їм вдасться запустити цей газопровід, то технічно зупинити транзит газу через ГТС України можна протягом трьох діб. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
20. Для продовження війни путінському режиму достатньо отримувати валюту від продажу нафти і газу країнам Європейського Союзу. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
21. Постає питання, кому платити. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
22. Тому в Україні має бути створений оператор газорозподільчих мереж. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
23. Україні варто взяти до уваги готовність США допомогти українцям за посередництвом американських інвесторів добудувати магістральну систему газопроводів та відділити її від системи газорозподільчих газопроводів. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
24. Можна ще розглядати варіант домовленостей зі Словаччиною. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
25. Такий рівень довіри важко було очікувати ще місяць тому. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
26. Які з цих змін важливо не пропустити, не втратити, зберегти? (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
27. Спробуйте і ви відповісти на них. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
28. На цьому етапі потрібно наростити постачання гуманітарної допомоги, щоб покрити негайні потреби, уникнути голоду та попередити подальший вплив людей з України. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
29. Економіка почала пристосовуватися до війни. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
30. Але за оцінками спостерігачів таджицька армія все ще слабка, погано підготовлена і невмотивована, і їй треба контролювати протяжний кордон, який проходить у важкодоступних місцевостях. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
31. Агенція повинна мати визначений термін існування, наприклад, її можна закрити після вступу України до ЄС. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
32. Проте це не означає, що потрібно чекати на них. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
33. Як зазначено в четвертому принципі, відбудову потрібно проводити з використанням новітніх технологій. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)

34. Ціни потрібно поступово лібералізувати, щоб уникнути дефіциту/бартеру та заохотити компанії розвивати виробництво. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
35. Під час цієї стадії можна почати створення агенції з відновлення країни: визначити керівництво, наглядові органи, організаційну структуру та головні процеси так, щоб вона могла почати роботу одразу після закінчення війни. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
36. Оскільки багато летовищ зруйновано, під час реконструкції можна спланувати оптимальну мережу аеропортів. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
37. Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
38. Наприклад, не потрібно робити повітряне сполучення між містами, якщо швидкісний потяг долає цю відстань за 3-4 години. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
39. Я впевнений, що не можна казати, що ми виграли битву за Київ. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
40. Якщо говорити про альтернативи російському газу для транзиту українською ГТС, то залишаються дві опції. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
41. Можна ще додати альтернативу, як запевняють німці, постачання газу із запланованого до будівництва LNG-терміналу в німецькому Brunsbüttel. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
42. У будь-якому разі Україні важливо розвивати газовидобуток, і не тільки в себе, можна розглядати й інші країни. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
43. Більше не має бути окремого суспільства, окремої держави, окремих громадян, які переслідують виключно власні інтереси і не зважають на цінності. (Ми справді наблизилися до подолання корупції.11.4.2022)
44. Аби долучитися до потужної спільноти UGS, студенти якої зобов'язані повернутися та допомогти відбудувати світле українське майбутнє, потрібно заповнити заявку до 30 квітня. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
45. Російський бойовик з окупованого Донецька Едуард Басурін заявив, що українських захисників Маріуполя треба заблокувати на заводі "Азовсталь", а потім застосувати там хімічну зброю. (Росіяни погрожують хімічними атаками на Маріуполь 11.4.2022)
46. Тому що можна покласти велику кількість своїх солдатів, а противник втрат як таких не зазнає. (Росіяни погрожують хімічними атаками на Маріуполь 11.4.2022)
47. Тому зараз треба розібратися з блокуванням цього заводу, знайти всі виходи та входи – в принципі, це можливо зробити. (Росіяни погрожують хімічними атаками на Маріуполь 11.4.2022)

1. Щоб об'їхати - маневруємо . ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
2. В основному зносити і заново будувати потрібно багатоповерхівки, дитсадки, школи. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
3. Далі маємо відновити електрику, подачу води і каналізацію. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
4. Ірпінь захоплено, будемо завдавати удари. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
5. Треба проводити слідство. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
6. Подивитись експозицію можна до 9 травня. ("Рускій военний корабель, іді нах*й": у Львові відкрилася виставка політичного плаката 10.4.2022)
7. Будем дружить. (Особливе доручення 10.4.2022)
8. Треба їй скупитися, а в сільському магазині далеко не все знайдеш. (Особливе доручення 10.4.2022)
9. Та й їти їй звідти додому з покупками неблизько. (Особливе доручення 10.4.2022)
10. – Да, у всех сейчас с деньгами туго, – намагалася підбадьорити. (Особливе доручення 10.4.2022)
11. Скаржилася, що до війни не встигла забрати зі столичної квартири переносні теплиці для розсади. (Особливе доручення 10.4.2022)
12. Спитала, чому б їй самій не поїхати. (Особливе доручення 10.4.2022)
13. Повний масштаб руйнувань зможемо встановити лише після закінчення бойових дій ("Місто знищене, цілих будівель не залишилося" - віцепрезидент ФК "Маріуполь" 10.4.2022)
14. Але ще може перемогти, якщо дії Заходу і України призведуть до заморозки конфлікту. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
15. Людям не можна стріляти в потилицю зі зв'язаними за спиною руками, щоб це зрозуміти. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
16. Тому маємо бути готовими до довгострокової боротьби. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
17. Почали створювати блокпости навколо міста. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
18. Якщо обраховувати втрати ВВП в довготерміновій перспективі від того, що зруйновані виробничі потужності та інфраструктура, то сума втрат значно перевищує один трильйон доларів. (Скільки Україна втратить через війну: Шмигаль назвав нову гігантську цифру 7.4.2022)
19. ЗСУ дуже добре поцілили у район Куп'янська та інших міст, де якраз скупчення військ, які мають прийти на допомогу ізюмському угрупованню. (ЗСУ розбомбили чотири військові

- об'єкти окупантів і перетворили мелітопольський аеропорт на Чернобаївку-2 - Арестович 10.4.2022)
20. Коли ж стали відомі справжні жертви атаки – ці повідомлення почали вилучати або переписувати. ЗСУ розбомбили чотири військові об'єкти окупантів і перетворили мелітопольський аеропорт на Чернобаївку-2 - Арестович 10.4.2022)
 21. Проте не треба бути Володимиром Зеленським, щоб помітити, що ці добрі наміри мають мало спільного з реальністю. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
 22. Після цього тижня краще ставити запитання: чи ми готові змусити DOD Путіна програти? ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
 23. Коли поїзд з людьми підірвали, слава Богу ніхто не загинув, почали вивозити автобусами. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
 24. Як закінчимо з ними, то почнемо масово завалені будинки розбирати. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
 25. Чи можливо було відбити Ірпінь так, щоб лінія оборони пролягла за Бучею? ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
 26. Але зрештою наймовірно важливо знати, звідки ти родом. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)

Високий Замок

1. І це треба усвідомлювати. (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)
2. Завдяки йому можна перевірити. (В Україні запрацював додаток «ТиХто» для перевірки підозрілих осіб 11.4.2022)
3. Завантажити додаток можна за посиланнями. (В Україні запрацював додаток «ТиХто» для перевірки підозрілих осіб 11.4.2022)
4. Подію за участі французького віолончеліста можна буде переглянути онлайн на офіційному YouTube-каналі Львівської національної філармонії. (У Львові виступить всесвітньо відомий французький віолончеліст Готьє Капюсон 11.4.2022)
5. Вмієте воювати словом... («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
6. Ще не встигли виплатити кредит. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
7. Буду обіймати людей, буду спілкуватися з тими, з ким під час війни переписувалися і постійно питали «як ти?» («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
8. Буду багато працювати з дітками... («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
9. Почала писати вірші з 7 років, а в 11 спробувала написати свій перший роман. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
10. У 15 років познайомилась із літераторами свого містечка, почала відвідувати літературно-мистецьке об'єднання «Криниця». («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)

11. Та не припиняли працювати на фронті художньому - як артисти. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом. 3.4.2022)
12. ...цього вечора будемо всі сидіти за одним столом. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом. 3.4.2022)
13. Також будемо співати наші багатоголосні пісні, часом, сумні. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом. 3.4.2022)
14. Мені було важливо жити на цих пагорбах, споглядати Київське море. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
15. Як підкреслив голова комісії, основним і беззаперечним доказом цього акту втручання був «вибух у лівому крилі» на відстані ста метрів до берези (з якою відбулося перше зіткнення літака — ред.) над місцевістю, де не було ані високих дерев, ані інших перешкод, які могли б загрожувати літакам. (Польща заявила про причетність рф до авіакатастрофи під Смоленськом 11.4.2022)
16. Коли побувала у підземеллі Гарнізонного храму, відчула багаточисельність міста, у ньому ніби багато поверхів і щоразу можна щось нове відкривати, воно як листовий пиріг. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
17. Львів дуже історичний, дуже насичений і сюди постійно хочеться повертатися. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
18. Я зрозуміла, що потрібно знайти більш безпечне місце в Україні для того, щоб я могла далі продовжувати робити те, що вмію. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
19. Я вирішила, що мені вдасться написати книжку про теперішню війну. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
20. Але хочеться бути безпомічними жертвами, щоб страх не обрубав нашу силу. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
21. Крім тексту, будуть ще психологічні вправи — як з дітьми говорити на цю тему і як працювати з цією книжкою. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
22. Маємо про це говорити, це проживати, але в деяких випадках в індивідуальному порядку і дуже тонко розуміти, що саме даній конкретній дитині і в якій дозі це потрібно. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
23. Через екрани телевізорів теж можна травмуватися, навіть інколи більше, ніж коли ти є поряд з цими подіями. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
24. У Театральному центрі наголошують, що з собою потрібно мати лише гарний настрій та мир у серці. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом 3.4.2022)

Podmět

Українська правда

1. Головне не дати задню після перемоги. (Ми справді наблизилися до подолання корупції.11.4.2022)
2. Головне – зберегти ці зміни та уникнути повернення на старі рейки. (Ми справді наблизилися до подолання корупції.11.4.2022)
3. Нерозумно навантажувати зруйновану війною країну додатковими боргами. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)

Gazeta.ua

1. Мета – знищити українську націю. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
2. Тому основна задача – розмінувати місто та дати людям мінімальний комфорт. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
3. Це красиво напрочуд - мати кілька культур. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)
4. У жодному разі Володимиру Путіну не можна дозволяти перемагати в Україні. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
5. Сказати, що він переживає "стратегічну поразку", це хитрощі. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
6. Те, що вбивають мирних жителів, вказує, яка мета російського вторгнення - знищити українську націю. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
7. Я подумала: "Добре знати ще одну мову". (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)
8. Додав, що це обов'язок усього світу — підтримати український народ, від мужності якого зараз залежить майбутнє людства. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)

Високий Замок

1. Його основна мета — спростити процедуру перевірки підозрілих осіб на блокпостах, на вулицях під час комендантської години, на вході в укриття чи в інших ситуаціях. (В Україні запрацював додаток «ТиХто» для перевірки підозрілих осіб 11.4.2022)

Пřисудек

1. Найгарячіше, за словами голови ОВА, в Кременній, Рубіжному та Попасній, окупанти намагаються здійснити там прориви. (ЗСУ збили російський літак над Луганщиною - голова ОВА 11.4.2022)
2. У будь-якому разі така сертифікація взагалі не може відбутися, бо суперечить енергетичному праву ЄС. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
3. Росіяни, з мого досвіду, можуть повністю проігнорувати будь-який контракт на транзит газу, навіть якщо мова йде про контракт на транзит до 2024 року. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
4. Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
5. ЕП публікує концептуальну записку міжнародних економістів про те, як має виглядати повоєнна відбудова Україна (аналогічна до плану Маршалла). (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
6. Попервах приватний капітал буде неохоче заходити в Україну, тому агенція має надати йому стимули: субсидії, гарантії, субсидоване страхування інвестицій. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)

7. Понад чверть населення була змушена покинути домівки, з них понад 4 млн переїхали до країн ЄС. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
8. Докази звірств путінської армії терористів, які на початку квітня побачив увесь світ, змусили Захід посилити тиск на диктаторський режим. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
9. Проте для України ця частка може бути меншою, оскільки половина країни може вирощувати збіжжя. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
10. Агенція повинна мати визначений термін існування, наприклад, її можна закрити після вступу України до ЄС. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
11. Під час цієї стадії можна почати створення агенції з відновлення країни: визначити керівництво, наглядові органи, організаційну структуру та головні процеси так, щоб вона могла почати роботу одразу після закінчення війни. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
12. Як правило, ціни починають падати із завершенням опалювального сезону, тобто від початку квітня, й утримуються на досить низькому рівні аж до жовтня. (Експолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
13. Щоб мінімізувати збитки, Україна та союзники мають структурувати економіку воєнного часу згідно з безпековим ризиком. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
14. Вона також повинна мати змогу працювати напряму з місцевою владою, щоб розвинути успіх децентралізації. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
15. Це мало би позбавити експортерів країни-окупанта ланцюгів постачань та заблокувати роботу транспортних компаній. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
16. З іншого – наявність такого механізму може бути основою для розширення обмежень. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
17. Країни так само можуть користуватися винятками. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
18. Під час зустрічі канцлер дуже чітко заявив "про серйозні воєнні злочини в Бучі та інших місцях і наголосив, що кожен винний у них має бути притягнутий до відповідальності" ("Прямо, відкрито і жорстко": канцлер Австрії розповів про свої переговори з Путіним 11.4.2022)
19. Виходить, що судна під прапорами інших країн можуть перевозити російську нафту або скраплений газ для британських клієнтів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
20. Але моє найважливіше повідомлення Путіну полягало в тому, що ця війна має нарешті закінчитися, тому що у війні є лише переможені з обох сторін. ("Прямо, відкрито і жорстко": канцлер Австрії розповів про свої переговори з Путіним 11.4.2022)
21. Це означає, що криваву російську нафту зможуть перевозити танкери інших країн без загрози потрапити під обмеження. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
22. У майбутньому санкції стосовно російських компаній можуть стати більш жорсткими. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
23. Хто може стати на заміну таким гостро анонсованим арабським бойовикам? (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)

24. Якби західні країни хотіли одразу вдарити по торгівлі з Росією, вони б накладали ембарго на купівлю всієї нафти та нафтопродуктів країни-агресора. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
25. Проте це зовсім не просто – набагато складніше, аніж вивести частину контингенту з баз у вже згаданих Абхазії чи Південній Осетії. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
26. Я зможу це сказати тільки після того, коли ми переможемо в цій війні, коли ми звільнимо нашу територію. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
27. Ми утримали і не віддали своє, це я можу підтвердити. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
28. Але це можна зробити лише за умови відмови РФ від ослаблення бази та переведення частини її військовослужбовців на війну в Україну. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
29. Агенція має працювати в тісній співпраці з українським урядом. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
30. Відбудова виробничих потужностей, житла, шкіл, лікарень має відбуватися з урахуванням передових технологій. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
31. Ці санкції мали б завдати значного удару по російській торгівлі, однак картину зіпсувала низка винятків, через які путінський режим продовжить отримувати валюту та фінансувати воєнні злочини в Україні. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
32. Відбудова має виходити з принципу майбутнього без вуглецевого сліду з мінімальною залежністю від викопного палива. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
33. Проекти будівель чи інфраструктури мають враховувати енергоефективність. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
34. Відбудова має включати три чіткі стадії з різними цілями та обмеженнями. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
35. Гроші для відновлення можуть надати уряди, міжнародні інституції, приватні компанії та фізичні особи. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
36. Також джерелами коштів можуть стати конфісковані російські активи і частка поточних доходів Росії від нафти та газу. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
37. Така реконструкція має пріоритизувати новітні технології. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
38. Вища освіта України має бути консолідована. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
39. За результатами виконання цього плану Україна має отримати не лише сучасну інфраструктуру та приплив інвестицій. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
40. Чимало європейських країн не можуть собі дозволити чогось подібного. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
41. У Польщі вже давно на законодавчому рівні кожен імпортер повинен зберігати свій газ у газосховищах. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)

42. Кожна країна Європи в найближчій перспективі може і повинна розвивати свій газовидобуток. (Ексмолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
43. Україна також може брати участь у норвезьких тендерах з розробки газових родовищ та видобування природного газу на континентальному шельфі Північного моря. (Ексмолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
44. Він має надходити до кінцевого клієнта (міста чи виробництва) з газорозподільчих (дистрибуційних) мереж, а не з магістрального газопроводу. (Ексмолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
45. Це має бути ваш власний шлях! (Ексмолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
46. Мало того, корупція як фактична основа суспільного договору з олігархічними елітами, перестає нею бути. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
47. Ми маємо зберігати нульову толерантність до корупції та розбудовувати культуру доброчесності. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
48. Залучивши до обговорення сучасних українських мислителів, філософів, футуристів ми хочемо зафіксувати та відрефлексувати ці зміни у вигляді циклу текстів і відео. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
49. На цьому етапі ми маємо зафіксувати нашу спільну трансформацію, проявити її. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
50. Якими мають бути наші нові "червоні лінії".(Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
51. Завдяки пошуку відповідей на ці питання ми зможемо нарешті перейти до формування своєї власної рамки, свого власного "вузького коридору" на шляху до побудови України майбутнього. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
52. Але НАЗК не намагається зробити його самотужки. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
53. UGS продовжує підтримувати Україну на інформаційному та дипломатичному полі. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
54. ...рятувальники продовжують розбирати завали зруйнованих будинків. (Шмигаль і прем'єрка Литви відвідали Бородянку 11.4.2022)
55. Зазначається, що окупанти примують стояти, не дають сісти. (Верещук: Окупанти полонили 1700 українських військових та цивільних 12.4.2022)
56. Вона буде проводитися у співпраці з країнами ЄС, Євроюстом, Європейським агентством прикордонної поліції та берегової охорони Frontex. (Європол розпочав операцію по пошуку активів підсанкційних росіян 12.4.2022)
57. Тож негативний ефект для Таджикистану від економічних санкцій проти РФ може виявитися навіть більшим, ніж для самої Росії. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
58. Поєднання цих факторів може призвести до соціального вибуху в цій центральноазійській державі. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
59. "Талібан" продовжує боротися з облаштуванням кордону вже не тільки в пуштунських регіонах, але й в Белуджистані. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
60. Виведення російського контингенту буде провокувати окремі загони талібів чи інші ісламістські групи до активних дій у прикордонній зоні, хоча б з метою банального грабунку. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)

61. Деякі держави намагаються відтягнути момент введення повного ембарго, тому Україні потрібно продовжувати перемовини з європейськими партнерами та добиватися реальних санкцій, а не половинчатих заходів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
62. Проте це може бути не таким легким процесом. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
63. Це означає, що кожен член ЄС може заборонити доступ у свої порти російським суднам, посилаючись на норми санкцій. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
64. Мінування окупованих територій має розглядатися як воєнних злочин. (Мінування окупованих територій має розглядатися як воєнних злочин – Зеленський 12.4.2022)
65. За словами заступника міністра інфраструктури Мустафи Найема, росіяни можуть зареєструвати автомобільну компанію в інших країнах та продовжити користуватися європейськими дорогами. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
66. Допомога має переважно надаватися у вигляді грантів, а не кредитів (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
67. Швидше за все, на базі можуть бути сформовані резерви на декілька тактичних батальйонних (чи ротних) груп, які можуть бути відправлені на війну за місяць-два. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
68. Президент Володимир Зеленський вважає, що наразі зарано говорити, що битву за Київ з російськими окупантами виграно остаточно. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
69. Яка ціна (...) потім щось програти, я так не можу оцінити. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
70. Коли Росія почне втрачати великий ринок збуту газу в ЄС, звісно, Китай зможе стати тим новим великим ринком, який вмістить у себе великі об'єми російського газу. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
71. Я не хочу нікого повчати, але заради енергетичної безпеки Європи будьте відважними та продовжуйте крокувати! (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
72. Українці нарешті перестануть протиставляти себе державі, а натомість починають її підтримувати, "присвоюючи" собі права й обов'язки справжніх громадян. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
73. Корупція як продукт глибокої недовіри всередині суспільства, а також недовіри у відносинах між громадою і державою, перестає бути визначальним принципом та мотивацією. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
74. Величезна ціна, яку Україна платить за свою свободу та Незалежність щодня, має стати цьому важливим запобіжником. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
75. Щодо яких установок, правил та рішень ми маємо сказати самі собі: "ніколи знову". (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
76. Ми розраховуємо залучити до неї професіоналів, галузевих експертів та практиків, які в свою чергу впливатимуть на формування секторальних політик та визначення курсу розвитку конкретних галузей. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
77. Я ніколи не планувала застосовувати вивчене на практиці... (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)

78. Як і більшість моїх знайомих, що навчаються за кордоном, я запевнилася, що мої близькі живі, а потім почала моніторити новини. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
79. Я досить швидко пройшла емоційну стадію, коли почувалася винною, що я не знаходжуся на місці подій, бо збагнула, що можу бути корисною тут. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
80. Таких тривог українці за кордоном пережили чимало, тож я взялася колекціонувати історії своїх друзів та ділитися ними серед спільноти свого коледжу. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
81. Таке рішення дозволить не лише підтримати представника нашої країни, але й сприяєтиме поширенню знань про культуру й мову. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
82. Припливи адреналіну з кожним сповіщенням про Харків, Рівне та Маріуполь треба було скеровувати на підтримку вихідців з цих міст серед моїх знайомих. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)

Gazeta.ua

1. Тому не можна виключати наступної спроби орків взяти Київ за 2 дні. (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю - Кличко10.4.2022)
2. І столиця має й надалі бути готова до оборони. (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю - Кличко10.4.2022)
3. Утримати цей форпост було надважливим ("Наші воїни проявили дива військової майстерності" - показали відео про битву за Мощун10.4.2022)
4. Адже Мощун міг стати для ворога воротами на шляху до столиці. ("Наші воїни проявили дива військової майстерності" - показали відео про битву за Мощун10.4.2022)
5. Українські захисники змогли втримати Мощун. ("Наші воїни проявили дива військової майстерності" - показали відео про битву за Мощун10.4.2022)
6. У жодному разі Володимирі Путіну не можна дозволяти перемагати в Україні. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
7. Путін має програти в Україні не лише в очах всього приголомшеного світу, а й росіян. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
8. Зрештою, ми не повинні дозволити Путіну перемогти. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
9. Це рішення може ще більше залучити Захід у війну. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
10. Деякі повідомлення також можуть стосуватися трупів, сфотографованих у Бучі. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
11. У глибині кварталу починають зустрічатися "виживші" новобудови. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
12. До 16 квітня вода та електрика має з'явитися точково у різних районах міста. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)

13. Вона необхідна аби рятувальники могли безперешкодно розміновувати вулиці, а комунальники – приводити їх до ладу. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
14. Волонтерів з різних населених пунктів у Ірпені почав збирати Олександр Маркушин. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
15. Тоді хлопці з розвідки і ЗСУ почали допомагати. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
16. Росіяни почали заходити в місто на сьомий-восьмий день великої війни. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
17. Це все докази того, що вони намагалися мене вбити. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
18. Розмінування ірпінських вулиць та розбір завалів за планом має закінчитися за місяць. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
19. Зараз ми не можемо говорити публічно всього, що знаємо. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
20. Ми не повинні бути однаковими. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)
21. Ми не повинні всі думати однаково. (Міла Куніс ніколи не розмовляла українською: акторка сказала, у чому причина 7.4.2022)
22. Алевтина Миколаївна майже перестала дзвонити. (Особливе доручення 10.4.2022)
23. За його словами, окупанти продовжують звірствувати і чинити геноцид проти українського народу в регіонах, у які вони вдерлися. (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю – Кличко 10.4.2022)
24. Настав момент, коли ми вже змирилися з жахом того, що відбувається, і просто вирішили триматися разом, а там будь що буде, якщо і загинемо, то всі разом. (Росія планує наступ на Дніпро через Ізюм – ЗМІ 10.4.2022)
25. Але всі вони поплатились за свої злочинні дії: угруповання, що намагались форсувати річку і зайти в населені пункти, були знищені та розбиті вщент. (Росія планує наступ на Дніпро через Ізюм - ЗМІ10.4.2022)
26. Після цього тижня краще ставити запитання: чи ми готові змусити Путіна програти? ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
27. Шість тижнів тому, у перші дні війни, здавалося можливим, що російський бліцкриг може швидко штурмувати країну та захопити столицю. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
28. Проте передислокація, яка дозволила розкрити світові жахливі сліди звірств, не означає, що жорстока війна, яку Путін не може дозволити собі програти, близька до завершення. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
29. Ця війна може продовжуватися довго, але США продовжать підтримувати Україну та її народ у боротьбі за свободу. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
30. Ми повинні бути реалістами і розуміти, що це може тривати багато місяців або навіть років", - сказав він. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)

31. Але тепер питання в тому, чи Україна зможе отримати зброю, щоб витіснити Росію. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
32. Наша основна задача була, коли летить бомба, кричати, щоби всі лягали, а не бігли. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
33. А коли певні наші війська стали заходити у місто, то поступово вичавили росіян, ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
34. Росіяни пішли атакувати місто з трьох напрямків, а ми змогли вистояти, хоча було дуже важко. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
35. Я тут почав жити після того, як підстрелили мою квартиру. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
36. Відновити можна все, але тут зберігалися фотографії діда – він у мене воював. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
37. Але ми показали, що друга армія світу не може захопити і щось зробити з таким маленьким містом, як Ірпінь ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022).
38. Подорож екіпажу має зайняти 10 днів, 8 з яких вони проведуть на МКС. (SpaceX Ілона Маска відправила в космос перших туристів 9.4.2022)
39. Новий мурал створив рівненський художник - зобразив Україну жінкою зі зброєю, яка може дати відсіч ворогу. ("Рускій военний корабель, іді нах*й": у Львові відкрилася виставка політичного плаката 10.4.2022)
40. Если что надо – всегда обращайся, – це сусідка прийшла знайомитися, коли два роки тому ми переїхали жити в село на Київщині. (Особливе доручення 10.4.2022)
41. Згадувала про мене, коли з'являлися проблеми, які я теоретично могла б допомогти вирішити. (Особливе доручення 10.4.2022)

Високий Замок

1. Україна не може дозволити собі недооцінювати ворога і є готовою до будь-яких сценаріїв перебігу війни. (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)
2. Ми не повинні недооцінювати ворога, російську армію. (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)
3. І це ми теж повинні розуміти. (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)
4. Канада завжди підтримувала і буде підтримувати Україну. (Канада вводить нові санкції проти росії 11.4.2022)
5. (...) російські військові продовжують частково блокувати місто Харків . (Окупанти не відмовляються від повного захоплення сходу України, - Генштаб 11.4.2022)
6. Своім приїздом музикант хоче висловити солідарність із героїчним українським народом. (У Львові виступить всесвітньо відомий французький віолончеліст Готьє Капюсон 11.4.2022)
7. В умовах війни їхня (дітей — ред.) довірливість може призвести до трагедії (СБУ: окупанти використовують українських дітей для розвідки позицій ЗСУ 11.4.2022)
8. Ми нарешті змогли придбати квартиру в кредит. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)

9. Ми можемо знаходити сенси навіть у, здавалось би, безвихідній ситуації. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
10. Зірка "Піратів Карибського моря" та "Володаря перснів" продовжує підтримувати українців і закликає інших робити те саме. (На допомогу українським біженцям прийшов «Володар перснів» 24.3.2022)
11. Тому ми готові до будь-якого сценарію, і готові розглядати будь-які сценарії, і загроза цих сценаріїв є. (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)
12. російські військові кораблі блокують десятки кораблів, заповнені пшеницею, які не можуть покинути межі українських портів. (росія провокує голод у світі, - Боррель 11.4.2022)
13. За його словами, головною причиною стурбованості є країни Африки, оскільки «саме вони можуть постраждати від майбутньої продовольчої кризи».(росія провокує голод у світі, - Боррель 11.4.2022)
14. лавров пояснив, що війна росії в Україні повинна припинити домінування США у світі. (лавров назвав нову мету "спецоперації" рф 11.4.2022)
15. Ми продовжуватимемо підтримувати хоробрих чоловіків і жінок, які борються за свою свободу, і вимагаємо притягнення до відповідальності винних у звірствах (Канада вводить нові санкції проти росії 11.4.2022)
16. Про серйозні воєнні злочини в Бучі та інших місцях і наголосив, що кожен, винний у них, має бути притягнутий до відповідальності. («Це не дружній візит». Канцлер Австрії зустрівся з путіним у москві: деталі 11.4.2022)
17. Він також сказав путіну, що санкції проти рф залишаться в силі і будуть посилюватися, доки в Україні гинуть люди. («Це не дружній візит». Канцлер Австрії зустрівся з путіним у москві: деталі 11.4.2022)
18. Видання зазначає, що російська журналістка буде працювати, зокрема, з України та росії. (Тепер співробітниця Die Welt: нова робота Овсянникової 11.4.2022)
19. Зазначається, що «летючий шпиталь» може пролетіти без дозаправлення 11 тисяч кілометрів. (Бундесвер залучив так званий "летючий шпиталь" для евакуації поранених українців 11.4.2022)
20. Батькам потрібно бути максимально уважними до того, де їхні діти, з ким та про що вони спілкуються, а також контролювати поведінку дітей в інтернеті.(СБУ: окупанти використовують українських дітей для розвідки позицій ЗСУ 11.4.2022)
21. Я зрозуміла, що потрібно знайти більш безпечне місце в Україні для того, щоб я могла далі продовжувати роботу те, що вмію. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
22. Але коли почалася війна, я змушена була тремтячими руками збирати речі і двох дітей, з невеличкою валізкою іти пішки до Києва, бо ніхто не хотів їхати, таксі відмовилися працювати... («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
23. Я бачила, як вони в такій біді закриваються, не хочуть навіть мінімально допомогти іншим, хоча в них є така можливість. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
24. Вона почала народжуватися між повітряними тривогами, які були вдень і особливо вночі. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
25. Я намагалася запакувати туди сенси, терапевтичні метафори, щоб принцип надії зберігався, щоб ми не почувалися жертвами. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
26. Тоді я і з батьками почала спілкуватися українською, і навіть з друзями, які є російськомовними. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)

27. Має бути державна політика, де в пріоритеті українська мова, культура, традиції, українські книжки... («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
28. Вхід як за квитками, так і може бути вільний, якщо у людини немає можливості заплатити, але є бажання долучитися до марафону. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом 3.4.2022)
29. Якщо ворог захоче перервати пісенний марафон, і у Львові увімкнуть сирени. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом 3.4.2022)

Předmět

Українська правда

1. Окупантам заборонили користуватися портами та дорогами країн ЄС. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
2. Формулювання критеріїв "російськості" суден дозволяє обходити санкції та продовжувати торгівлю. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
3. Було боляче знати, що мій восьмирічний братик вимушений ночувати в підземному паркінгу Києва. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
4. Було ще більш тривожно чекати на звістку про те, чи добралися мої рідні до бомбосховища вчасно. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
5. По-перше, країни ЄС дозволили перевозити вантажі до російського ексклава в Калінінград. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
6. Як наслідок, таджицький президент Емомалі Рахмон у своєму вітальному посланні на честь свята Навруз закликав народ виявити терпіння у "найважчі роки історії" людства. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
7. Ціни потрібно поступово лібералізувати, щоб уникнути дефіциту/бартеру та заохотити компанії розвивати виробництво. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
8. Якщо припустити, що їм вдасться запустити цей газопровід, то технічно зупинити транзит газу через ГТС України можна протягом трьох діб. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
9. Це означає нарешті закінчити судову реформу та реформу держслужби, розвивати ринки енергії та землі, інфраструктуру, продовжувати приватизацію, зокрема продати два найбільші державні банки. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
10. Російські перевізники сподіваються обійти санкції та продовжити імпорт з ЄС через інші країни. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
11. Глава держави закликав усіх громадян "використовувати кожну п'ядь землі та прагнути до збирання трьох-чотирьох врожаїв зі зрошуваних земель", зазначивши, що це є одним "з основних способів якіснішого забезпечення населення продукцією вітчизняного виробництва та недопущення зростання цін на продовольство". (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
12. Через закритий шлях до ЄС окупанти спробують переорієнтувати потоки на Китай. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)

13. Це дозволить сконцентрувати ресурси в провідних інституціях для забезпечення найкращих результатів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
14. З літа Європейський Союз припинить імпортувати вугілля, а вже зараз відмовиться від постачання російських алкоголю, деревини, цементу та інших товарів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
15. Ми просто приречені вийти з війни оновленими й сильнішими. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
16. Аналогічна історія із санкціями Євросоюзу, який заборонив заходити до своїх портів суднам під російським прапором. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
17. Команда вирішила продовжити відбір 2022 року. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
18. Її чутливі історії допомагають збирати кошти для всього необхідного Україні. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
19. За словами заступника міністра інфраструктури Мустафи Найєма, росіяни можуть зареєструвати автомобільну компанію в інших країнах та продовжити користуватися європейськими дорогами. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
20. ...наші дівчата та жінки... просять нас продовжувати боротися за нашу перемогу". (Верещук: Окупанти полонили 1700 українських військових та цивільних 12.4.2022)
21. Вони вимагали зупинити торгівлю ЄС з агресором, яка майже повністю здійснювалася через білоруську територію. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
22. До кінця 2022 року це обіцяють зробити Велика Британія, ФРН та Франція. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
23. Окрім конференцій, мітингів та донацій, мій коледж пообіцяв надати фінансову підтримку для Департаменту Слов'янських культур, аби ті могли запропонувати контракт професорові з України. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
24. А зараз Європол готовий надати Україні своїх фахівців задля документації воєнних злочинів, скоєних російськими військовими. (Європол розпочав операцію по пошуку активів підсанкційних росіян 12.4.2022)
25. Проте, як виявилось, мало хто готовий відмовитися від російських енергоносіїв. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
26. Щоб обмежити валютні надходження путінського режиму, що спрямовуються на фінансування армії терористів, Євросоюз та Британія заборонили російським суднам заходити до своїх портів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
27. У Варшаві планують відмовитися від російського газу з 2023 року. (Ексмолова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
28. Російським суднам дозволено заходити до портів, якщо вони перевозять нафту, нафтопродукти, газ, ядерне паливо, титан, алюміній, мідь, нікель, паладій, залізну руду, продовольство, фармацевтику та інші гуманітарні товари, а також вугілля до 10 серпня 2022 року. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
29. Наприклад, Велика Британія заборонила заходити в порти всім суднам, пов'язаним з російськими компаніями, однак вантажів це не стосується. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)

30. Голять наголо, змушують щодня роздягатися для огляду. (Верещук: Окупанти полонили 1700 українських військових та цивільних 12.4.2022)
31. Росія всі останні роки намагалася підсилити збройні сили південного союзника, очевидно, з тим, щоб передавати частину функцій. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
32. І Рахмон докладе максимум зусиль, щоб 201-ша база була спроможна й надалі гарантувати його персональну безпеку. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
33. Аби долучитися до потужної спільноти UGS, студенти якої зобов'язані повернутися та допомогти відбудувати світле українське майбутнє, потрібно заповнити заявку до 30 квітня. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
34. Восени тут викладав Олексій Гончарук, колишній прем'єр-міністр України, і він допоміг українцям на кампусі подружитися. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
35. Командний дух надихав також показати світові, якої допомоги найбільше потребує Україна. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
36. Басурін як один із керівників "народної міліції ДНР" заявив, що штурмувати підземні укріплення "Азовсталі" у Маріуполі немає сенсу. (Росіяни погрожують хімічними атаками на Маріуполь 11.4.2022)
37. Також там мужньо обороняються українські воїни, котрим не вдається надати підтримку силою. (Росіяни погрожують хімічними атаками на Маріуполь 11.4.2022)

Gazeta.ua

1. "Не дайте Путіну перемогти в Україні" ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
2. Місто витримало оборону та не дозволило загарбникам максимально близько підійти до столиці або навіть увійти до неї. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
3. Я у фейсбуці дав клич та попросив людей приїхати і допомогти прибрати місто. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
4. ЗСУ та розвідка дуже сильно допомогли зупинити захоплення Ірпеня, втримувати позиції. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
5. Я всіх прошу почекати. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
6. Раніше звідси було легко потрапити спершу у Бучу, а за нею і в Ірпінь. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
7. Рухалися через підірваний міст, яким раніше було найлегше добратися до Києва. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
8. Раніше у місто повертатися не рекомендовано. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
9. Зрештою, ми не повинні дозволити Путіну перемогти. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)

10. За інформацією представника Пентагону, аналітики американської розвідки бачили, як російські війська в Ізюмі та його околицях готувалися просуватися на південь та південний схід, щоб спробувати просунутися вглиб Донбасу. (Росія планує наступ на Дніпро через Ізюм – ЗМІ 10.4.2022)
11. Після цього тижня краще ставити запитання: чи ми готові змусити Путіна програти? ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
12. Добре, що після звірств у Бучі президент США Джо Байден та європейські лідери говорять про те, щоб притягнути Путіна та його соратників до відповідальності за воєнні злочини. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
13. Проте передислокація, яка дозволила розкрити світові жахливі сліди звірств, не означає, що жорстока війна, яку Путін не може дозволити собі програти, близька до завершення. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
14. Західні країни досі переважно давали Україні протитанкові та зенітні засоби, які ефективно допомагали відбивати наступ Росії. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
15. Мета має полягати у тому, щоб українські сили справді перемогли. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
16. Згадувала про мене, коли з'являлися проблеми, які я теоретично могла б допомогти вирішити. (Особливе доручення 10.4.2022)

Високий Замок

1. Зупиніться обвинувачувати санкції. (росія провокує голод у світі, - Боррель 11.4.2022)
2. В районі міста Ізюм окупанти намагаються утримати рубежі, що були захоплені раніше. (Окупанти не відмовляються від повного захоплення сходу України, - Генштаб 11.4.2022)
3. На Донецькому і Таврійському напрямках ворог намагався штурмувати місто Сєвєродонецьк, успіху не мав. (Окупанти не відмовляються від повного захоплення сходу України, - Генштаб 11.4.2022)
4. Найгарячіше в Кременій, Рубіжному та Попасній, орки там намагаються здійснити прориви. (ЗСУ збили ворожий літак на Луганщині 11.4.2022)
5. Зазначається, що Міністерство транспорту рф зобов'язує забезпечити взаємодію російської залізниці з МВС та ФСБ. (У рф готуються до партизанської війни 11.4.2022)
6. А оскільки я закохана ще й у море, окрім Львова, то для мене було важливо жити біля води. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
7. Але коли почалася війна, я змушена була тремтячими руками збирати речі і двох дітей, з невеличкою валізкою іти пішки до Києва, бо ніхто не хотів їхати, таксі відмовилися працювати... («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
8. Так само як Голодомор дуже підсік наше відчуття національної гідності, впевненості, бо ми дозволили з собою таке зробити. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)

9. Там він особисто допомагає українським сім'ям, яким довелося покинути будинки через напад росії на Україну. (На допомогу українським біженцям прийшов «Володар перснів» 24.3.2022)

Prívlastek

Українська правда

1. Обов'язок, що впливає з відповідальності допомогти припинення бойових дій або принаймні гуманітарного прогресу для постраждалого мирного населення в Україні. ("Прямо, відкрито і жорстко": канцлер Австрії розповів про свої переговори з Путіним 11.4.2022)
2. Це означає, що криваву російську нафту зможуть перевозити танкери інших країн без загрози потрапити під обмеження. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
3. Для мене немає альтернативи шукати прямі переговори з Росією, незважаючи на всі відмінності. ("Прямо, відкрито і жорстко": канцлер Австрії розповів про свої переговори з Путіним 11.4.2022)
4. Яка ціна (...) потім щось програти, я так не можу оцінити. (Зеленський: Поки не можна сказати, що ми остаточно виграли битву за Київ 11.4.2022)
5. Вона також повинна мати змогу працювати напряму з місцевою владою, щоб розвинути успіх децентралізації. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
6. Поточне рішення є спробою західних країн тягнути час для пошуку інших постачальників нафти. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
7. Ще раз наголошую, зверніть увагу на відкритість США до України, це нагода, яку не можна втратити. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
8. Вибір юрисдикції пов'язаний з особливостями оподаткування та контролю за суднами в кожній країні, яка надає можливість користуватися своїм прапором. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
9. Адже ймовірність залишити "південні рубежі ОДКБ" взагалі без силового прикриття наразі виглядає досить ризиковано. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
10. Хочу нагадати, що за час моєї каденції в PGNiG у нас була концепція запросити українські енергетичні компанії до партнерської участі в якомусь з родовищ, яке ми експлуатували чи до якого мали доступ на підставі договору концесії. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
11. Зараз "Талібан" загалом дотримується обіцянок не виходити за державні кордони. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
12. Це унікальна можливість модернізувати країну та убезпечити її майбутнє. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
13. Уряди та міжнародні організації висловили готовність допомогти Україні відновитися. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
14. Значний потік біженців, серед яких багато студентів, науковців та інших "білих комірців", дають шанс встановити довгострокові стосунки в галузі досліджень. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
15. Це унікальна можливість трансформувати інституції країни. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)

16. Виведення 201-ї бази критично позначиться на спроможності Росії здійснювати проєкцію сили в регіоні і на авторитеті Кремля в Центральній Азії. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
17. Україні варто взяти до уваги готовність США допомогти українцям за посередництвом американських інвесторів добудувати магістральну систему газопроводів та відділити її від системи газорозподільчих газопроводів. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
18. В Україні ж є шанс пройти цю школу екстерном. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
19. Якщо вірити аналітикам, завдання охороняти майже півтори тисячі кілометрів кордону, що в основному проходить гірськими областями, покладено на найслабшу армію Центральної Азії... (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
20. "Лихачів", які намагаються проскочити блокпости, жорстко зупиняють та передають поліції. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
21. Контрабанду, яку намагаються видати за гуманітарну допомогу, конфіскують та віддають на потреби армії. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)
22. Це питання, на які варто шукати відповіді вже сьогодні, адже вони стануть основою для відновлення завтра. (Ми справді наблизилися до подолання корупції. 11.4.2022)

Gazeta.ua

1. Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю - Кличко 10.4.2022)
2. Ворог раз у раз не полишав надії зайти в ці населені пункти, але кожного разу не мав успіху. ("Наші воїни проявили дива військової майстерності" - показали відео про битву за Мощун 10.4.2022)
3. Путін мав намір швидко перемогти Україну. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
4. Передислокація Путіна не означає, що він відмовився від своєї довгострокової мети – захопити Київ. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
5. Ми не бачимо жодних ознак, що Путін змінив прагнення контролювати всю Україну, а також переписати міжнародний порядок. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
6. (...) заклик президента Зеленського виключити РФ з Ради безпеки ООН. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
7. Шансів вижити не було. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
8. Ні, у нас наказ бути за річкою. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
9. Події настільки стрімко розвивалися, що часу зробити запаси ліків чи їжі не було. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
10. Я подзвонив власникам магазинів, попросив дозволу відкрити їх і за дві доби ми нагодували місто. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)

11. Третя спроба мене вбити – обстріляли машину з "Граду" на Романівці (мікрорайон. – Gazeta.ua), коли ми закінчували евакуацію людей. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
12. У кожного мера була задача створити територіальну оборону. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
13. Минулого літа Алевтина Миколаївна попросила дозволу наламати в мене кукурудзи. (Особливе доручення 10.4.2022)
14. Тому не можна виключати наступної спроби орків взяти Київ за 2 дні. (Росія не відмовилася від прагнення захопити столицю – Кличко 10.4.2022)
15. Бойові дії навколо Ізюма посилюються після того, як Росія оголосила про свій намір зосередити бойові дії на сході, виводячи з півночі десятки тисяч військовослужбовців. (Росія планує наступ на Дніпро через Ізюм – ЗМІ 10.4.2022)
16. Швидка переоцінка тривалості, характеру і витрат на війну спричинена стратегічним зрушенням Росії від спроби захопити Київ і пвалити його владу до переорієнтації військової сили на південні та східні райони. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)

Високий Замок

1. В критичний момент Марина Овсяннікова мала сміливість показати російським глядачам неприкрашену правду. (Тепер співробітниця Die Welt: нова робота Овсяннікової 11.4.2022)
2. СБУ звертається до всіх батьків із проханням бути уважними щодо листування та контактів своїх синів та дочок... (СБУ: окупанти використовують українських дітей для розвідки позицій ЗСУ 11.4.2022)
3. Так, моя суперсила — це слово, у тому числі вміння говорити з дітьми на складні теми. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
4. В критичний момент Марина Овсяннікова мала сміливість показати російським глядачам неприкрашену правду. (Тепер співробітниця Die Welt: нова робота Овсяннікової 11.4.2022)
5. Вона зазначила, що бачить своїм журналістським обов'язком захищати свободу, за яку зараз воюють українці. (Тепер співробітниця Die Welt: нова робота Овсяннікової 11.4.2022)
6. А оскільки воно неподалік від Києва, то була можливість бути активною в культурному і творчому плані. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
7. Ця війна — хоч і жорстокий, але спосіб об'єднати нашу націю, щоб ми всі почувалися єдиними і розуміли, що у нас спільний ворог. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
8. Рішення перейти на українську я приймала поступово, і коли вже вступила до Києво-Могилянської академії, то зрозуміла, що це мій шанс, бо тут є середовище, яке б мене підтримувало. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
9. Вхід як за квитками, так і може бути вільний, якщо у людини немає можливості заплатити, але є бажання долучитися до марафону. (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом 3.4.2022)
10. Я в Молдові з UNICEF, зустрічаюся із сім'ями, які були змушені покинути все у пошуках безпеки. (На допомогу українським біженцям прийшов «Володар перснів» 24.3.2022)

Príslovečné určenie

Українська правда

1. Щоб обмежити валютні надходження путінського режиму, що спрямовуються на фінансування армії терористів, Євросоюз та Британія заборонили російським суднам заходити до своїх портів. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
2. Щоб працювати за таким транзитним маршрутом, російські підприємці використовують власні компанії у ЄС та Казахстані. (Недосанкції: як сухопутна та морська блокади ЄС вплинуть на Росію 11.4.2022)
3. Росія всі останні роки намагалася підсилити збройні сили південного союзника, очевидно, з тим, щоб передавати частину функцій. (На заміну сирійцям: де РФ шукає вояків для війни з Україною 11.4.2022)
4. Багато сімей розділені через конфлікт, часто чоловіки залишилися в Україні, щоб битися. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
5. Окрема агенція необхідна, щоб не розвивати місію цієї організації та уникнути зайвої бюрократії. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
6. Вона також повинна мати змогу працювати напряду з місцевою владою, щоб розвинути успіх децентралізації. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
7. Щоб мінімізувати збитки, Україна та союзники мають структурувати економіку воєнного часу згідно з безпековим ризиком. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
8. Регіони на лінії фронту: гуманітарна допомога (продукти, пальне, ліки), технічна допомога в евакуації виробництва (де це можливо чи доцільно), технічна допомога в урядовому плануванні (квазі-націоналізація в більшості секторів), логістична підтримка, щоб забезпечити зв'язок цих регіонів з рештою. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
9. Ціни потрібно поступово лібералізувати, щоб уникнути дефіциту/бартеру та заохотити компанії розвивати виробництво. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
10. По-друге, це вбудування інфраструктури Україну в спільний ринок ЄС, щоб скористатися економією на масштабі та конкурентними перевагами. (Шанс на краще життя: яким може бути план відбудови України 11.4.2022)
11. Їй потрібна готівка, щоб купляти та виготовляти бомби. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
12. Загалом потрібно п'ять-шість років, щоб відмовитися від одного постачальника і перейти до іншого. (Ексголова PGNiG Пйотр Возняк: Росії не потрібні газ чи нафта. 10.4.2022)
13. Окрім конференцій, мітингів та донацій, мій коледж пообіцяв надати фінансову підтримку для Департаменту Слов'янських культур, аби ті могли запропонувати контракт професорові з України. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
14. Близько 150 дівчат та хлопців у майже всіх часових поясах скооперувалися, аби підтримати Україну в інформаційній війні. (Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)
15. Аби долучитися до потужної спільноти UGS, студенти якої зобов'язані повернутися та допомогти відбудувати світле українське майбутнє, потрібно заповнити заявку до 30 квітня.

(Бійці інформаційного поля: як українські студенти за кордоном долучаються до війни 11.4.2022)

Gazeta.ua

1. Кореспондентка Gazeta.ua побувала там аби побачити наслідки "руського мира" та поговорити про нинішнє і майбутнє Ірпеня з його мером Олександром Маркушиним. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
2. Щоб доїхати з Києва до Ірпеня, водій робить величезний крок. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
3. Я приїхала з Києва прибирати Ірпінь. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
4. Записалися прибирати Ірпінь. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
5. Записалися приблизно 10 тисяч добровольців, щоб прибрати вулиці. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
6. До нас записалися приблизно 10 тисяч добровольців, щоб прибрати вулиці та розбирати завали. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
7. Також брали в полон наших чоловіків, щоб потім обмінювати на військовополонених. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
8. Ранком приїхав додому, щоб речі взяти. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)
9. За інформацією представника Пентагону, аналітики американської розвідки бачили, як російські війська в Ізюмі та його околицях готувалися просуватися на південь та південний схід, щоб спробувати просунутися вглиб Донбасу. (Росія планує наступ на Дніпро через Ізюм – ЗМІ 10.4.2022)
10. Проте не треба бути Володимиром Зеленським, щоб помітити, що ці добрі наміри мають мало спільного з реальністю. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
11. Але тепер питання в тому, чи Україна зможе отримати зброю, щоб випіснати Росію. ("Першу частину війни закінчено, і Путін програв її. Тепер буде війна на виснаження" – що пише про нас світова преса 7.4.2022)
12. Одним внесли зміни у бюджет, щоби платити зарплати, а другим створили штаб територіальної оборони. ("Убили наших людей і їздили по тілах танками тиждень-два" - як зараз живе Ірпінь 11.4.2022)

Високий Замок

1. Я радий працювати з нею. (Тепер співробітниця Die Welt: нова робота Овсяннікової 11.4.2022)
2. А ще ходили зустрічати світанки на Київське море. («Моя нова книжка народжувалася між повітряними тривогами» 7.4.2022)
3. Маляр додала, що на сьогодні застосовуються всі можливі заходи та засоби, для того, щоб врятувати там «людей і всю ситуацію». (У Міноборони заявили, що Україна готова до будь-якого сценарію війни 11.4.2022)

4. Наша спеціальна військова операція покликана покласти край безоглядному розширенню і безоглядному курсу на повне домінування США та під ними інших західних країн на міжнародній арені. (Лавров назвав нову мету "спецоперації" рф 11.4.2022)
5. «Таке підвищення готовності пов'язане зокрема з діями білоруських „рейкових партизан“, які цілеспрямовано виводять з ладу залізничне сполучення з Україною, щоб ускладнити доставлення підкріплення з зони бойових дій. (У рф готуються до партизанської війни 11.4.2022)
6. У цей складний для України час Готьє Капюсон завітає до Львова, щоби підтримати усіх та виразити свою солідарність з українським народом. (У Львові виступить всесвітньо відомий французький віолончеліст Готьє Капюсон 11.4.2022)
7. Із цим цілющим джерелом отримаємо силу і ми усі разом - щоби перемагати! (Збираються не «Під грушкою», а за одним столом 3.4.2022)
8. Як нагадує видання, колишній генеральний секретар НАТО, данець Андерс Фог Расмуссен, ще 2014 року заявив: росія допомагала екологічним організаціям, “аби підтримувати залежність Європи від російського газу”. («Захисники клімату» на службі у кремля 29.3.2022)
9. Увесь світ згуртувався, щоби закінчити це військове беззаконня. (На допомогу українським біженцям прийшов «Володар перснів» 24.3.2022)

2 ČESKÉ DENÍKY

Bezpodmětná věta

Olomoucký deník

1. Testovat, netestovat, srouškami nebo bez nich? (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021) -vyjadřuje voluntativní modalitu
2. Při rituální očištění se skoro vůbec nemluvílo a mělo se spíš v tichosti zpytovat svědomí. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
3. ...nesmělo se dělat nic s půdou.. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
4. Podle toho se pak i sobotě před Velikonoční nedělí začalo říkat bílá. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
5. Místo koledování s pomlázkou v ruce sednout do auta a vyrazit na nákupy? (Otevírací doba o Velikonocích. 13.4.2022)
6. ...začalo se kreslit přímo do počítačů.(Mnoho životů české animace 5.4.2022)
7. ... se mu bude hned lépe dýchat... (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
8. ...také se může stát... (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
9. Postavit zeď tak, aby byly cihly usazené do vazby, správně podmazané, a přitom se neušpinit, a ještě nespotřebovat žádný materiál? (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)

idnes

1. Je mi ctí pracovat v zemi, jejímž premiérem je Petr Fiala(ODS opět vede premiér Fiala 9.4.2022) bezpodmětná infinitivní konstrukce v součásti hlavní řídicí věty
2. Nutno podotknout, že vyrůstá jako velmi společenské a zvědavé dítě. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
3. ... je však třeba si také uvědomit... (Sporů s cizinci o společné děti přibývá, nejčastěji únosy míří na Slovensko 10. 4.2022)
4. ...se musí ukázat v těžkých zápasech... (Beton hráče nerozvíjí. 10. 4 .2022)
5. ... je třeba matku a bratra evakuovat. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
6. Za únos ve smyslu je třeba považovat jednání rodiče... (Sporů s cizinci o společné děti přibývá.10.4.2022)

Lidovky

1. ...bylo možné je spatřit...(Až ke hvězdám a snad i dál)
2. nebylo již možné dodatečně náklad rozšířit. (Až ke hvězdám a snad i dál)
3. Jít do toho intenzivně... (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
4. Jak se ale postavit k lidem? (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)

Podmět

Olomoucký deník

1. Ocitnout se na virtuálním staveništi či u svářečky není nic složitého (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)

2. Cílem virtuální reality je seznámit studenty s náradím a jak jej správně používat. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
3. A je mnohem jednodušší to opravit. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
4. Šetřit je určitě fajn, ale život bez radosti je děsná nuda. (Vyhnat vítr z peněženky 5.4.2022)
5. Přijďte prochechtat dvě hodiny nad tím, jaký úlet je vyfasovat v téhle inkarnaci nahatou opici. (Kam o víkendu?)

idnes

1. Rozpoznat, zda se člověk nakazil chřipkou nebo covidem, je obtížné. (Epidemii chřipky letos zastavil covid. 31. 12. 2021)
2. Cílem Světové zdravotnické organizace (WHO) je proočkovat 75 procent seniorské populace nad 65 let věku. (Epidemii chřipky letos zastavil covid. 31. 12. 2021)
3. Plánovat turné přes více zemí stále nejde tak jako dřív. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
4. Podle ní je úkolem filozofie mluvit o otázkách identity. (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2022)
5. ...je důležité vytvořit na univerzitách a ve veřejném životě prostor... (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2022)
6. Když se potkáváme se špičkou, může to být ukazatel naší hry, jestli jsme se zlepšili, jestli už jsme lepší tým, ale měřit se s první trojkou je pro nás nesmysl v téhle době. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
7. Můj názor je, že jediná možnost, jak zastavit Putina, je vyzbrojit Ukrajinu,“ (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka. 10.4.2022)

Lidovky

1. ...není moudré organizovat univerzální testování... (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
2. ...nakazit se covidem nebo setkat se s někým covid pozitivním není v Hongkongu trestným činem... (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)

Přísudek

Olomoucký deník

1. A věc by pro něj měla být jen černobílá. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
2. Návštěvníci mohli načerpat inspiraci při pletení pomlázky, zdobení kraslic různými technikami či pečení jidášů. (Hanácké Benátky zahájily turistickou sezonu 9.4.2022)
3. Budoucí zedník či svářeč si následně nasadí speciální brýle, uchopí do rukou ovladače a práce může začít. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
4. Jeho počínání pak mohou ostatní sledovat na monitoru. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
5. Musí pracovat, plnit zadané úkoly. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
6. Svářet však raději nebudu. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
7. Vždyť kdo může říct, že zná bližší informace... (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
8. Návštěvníci výstavy si je zapamatují už proto, že si na místě budou moci vyzkoušet také odlišné animační techniky a optické iluze. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)

9. Člověk může film vidět stokrát a stejně mu něco unikne. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
10. V první řadě chci poděkovat divákům. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
11. Už po pár sekundách mohla jít Sigma do vedení. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
12. Musí se řídit nařízenými shora. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
13. Výsledkem může být zhoršení epidemie a ještě rozhádanější společnost. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
14. Seriál natočený v prostoru Magenta Experience Center můžete zhlédnout na www.denik.cz a www.vlasta.cz. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
15. Někde jste také mohli využít měsíční předplatné zdarma a zapomněli jste na to. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
16. Od 14 hodin bude připravený program pro děti a od 18 hodin se můžeme těšit na kapely Homebwoyраста, Hope Astronaut, Amigos a další. (Kam o víkendu?)
17. Poslechnout si můžeme reggae, latino jazz, acoustic rock a končit se bude rockovou zábavou. (Kam o víkendu?)
18. Na filmy se můžete přijít podívat do Arcidiecézního muzea, Divadla na cucky, Muzea moderního umění, Uměleckého centra UP nebo kina Metropol. (Kam o víkendu?)
19. V pátek si můžeme vybrat ze čtyř filmů, které se promítají od 16.45 do 20 hodin a v sobotu máme také na výběr ze čtyř filmů, které se promítají od 13.30 do 19 hodin. (Kam o víkendu?)
20. Ve stylovém Bistru Paulus a okolních prostorách můžete v sobotu 2. dubna od 11 do 19 hodin ochutnat více než dvě desítky specialit teplé i studené kuchyně, degustovat francouzská a moravská vína, pálenky z Hané nebo si koupit charitativní ukrajinský boršč. (Kam o víkendu?)
21. Sraz zájemců bude před budovou radnice kolem 10 hodiny, avšak přednost budou mít objednaní zájemci. (Kam o víkendu?)
22. Rezervaci si můžeme udělat na telefonním čísle 582 329 722. (Kam o víkendu?)
23. Nad životem můžete zaplakat. Anebo se mu zasmát. (Kam o víkendu?)
24. Jejich díla si můžete prohlédnout, zakoupit, a tak pomoci do 1. května. (Kam o víkendu?)
25. Trasa bude mít celkem 5 kilometrů. (Kam o víkendu?)
26. (...) budeme číst z knihy a připravena bude i výtvarná dílna na horské mýtině. (Kam o víkendu?)
27. O tom (...) se můžete přesvědčit třeba při procházce k jednomu z mnoha nedalekých horských jezer. (Kam o víkendu?)
28. Pokud máte doma malé horolezce, anebo sami rádi šplháte ve výškách, můžete navštívit lanové centrum v nedalekém Bichlbachu. (Kam o víkendu?)
29. Ostatně... můžete se sem vrátit i v zimě. (Kam o víkendu?)
30. Cyklisté v dobré fyzické kondici si ji mohou rozšířit o různé náročné doplňkové trasy. (Kam o víkendu?)
31. Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce, mohla by i svítit. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce, mohla by i svítit 10.4.2022)
32. Umělecké dílo budou hlídat kamery. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce, mohla by i svítit 10.4.2022)
33. Ředitelství silnic a dálnic ho chce do budoucna nasvítit. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce, mohla by i svítit 10.4.2022)
34. Věřící by měli dodržovat přísný půst. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
35. Neměli by vůbec jíst maso a dosyta se najíst maximálně jen jednou za den. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
36. Chceme vyjít vstříc lidem. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)

37. Nechceme na zelenině nějak vydělávat. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
38. Budou mít záznamovou techniku. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
39. Začal do mě strkat a vyhrožovat... (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
40. Hořící kamion s textilem museli pacifikovat na dálnici D1 před Hranicemi ve směru na Ostravu. (Drama u Hranic. 12.4.2022)
41. Dálnice bude stát několik hodin. (Drama u Hranic. 12.4.2022)
42. Co budete dělat na Zelený čtvrtek? (Co budete dělat na Zelený čtvrtek? Pro děti je v Pasece Bezpečnostně branný den 13.4.2022)
43. Dobrovolníci nemusejí být členem jednotky sboru dobrovolných hasičů nebo složek integrovaného záchranného systému. (Olomoucké KACPU hledá dobrovolníky, přihlásíte se? 13.4.2022)
44. Nemůžete cítit ani vlastní parfém, vadí vám světlo a sebemenší hluk. (Tělo s příběhem: Jsem Karolina a moje migréna je neviditelná, o to více trápí 13.4.2022)
45. Přítomní superhrdinové i hvězdy „všedního dne“ si během večera (...) mohli zatočit kolem štěstí se zajímavými odměnami a úkoly. (Rozverný karneval APA bavil v Olomouci. 9.4.2022)
46. Ty mohli, ale také nemuseli splnit. (Rozverný karneval APA bavil v Olomouci. 9.4.2022)
47. Novou turistickou sezonu mohli lidé přivítat na náměstí Přemysla Otakara. (Hanácké Benátky zahájily turistickou sezonu. 9.4.2022)
48. Nechyběl tradiční stánek Klubu českých turistů, kde se mohli turisté či cyklisté zaregistrovat a dostat účastnický list. (Hanácké Benátky zahájily turistickou sezonu. 9.4.2022)
49. Unikátní je v tom, že žáci v naprogramovaném světě musí být aktivní. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
50. (...) může učitel studenta nechat a pak při zpětném přehrávání na chybu ukázat. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
51. (...) a proto chceme pomoci tuto oblast kultury představit i široké veřejnosti na překvapivě první ucelené výstavě. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
52. Zato u chůze se fáze kroků vždy musela na kameru nasnímat tolikrát, kolik kroků měla figurka ujít. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
53. (...) nepříjemné útoky museli olomoučtí obránci hasit jen s vypětím všech sil. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
54. Kdybychom je vyřešili lépe, mohli jsme utkání úplně obrátit. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
55. Proti současné Plzni bychom si, podle mě, mohli vypracovat víc brankových situací, než jsme si vypracovali. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
56. Takové otázky v těchto dnech řeší rodiče dětí, které se mají v příštím týdnu vrátit do škol. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
57. Mohl by jim na koronavirus zemřít někdo blízky nebo by mohli mít sami těžký průběh. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
58. Ocitají se mezi mlýnskými kameny požadavků obou skupin v situaci, kterou nemohou ovlivnit. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
59. Několikeré obkroužení vatovou tyčinkou na okraji nosu ale přece nikomu psychickou újmu způsobit nemůže a s výtěrem z nosohltanu (...). (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
60. Vzhledem k tomu, co se kolem nás v poslední době děje, budeme asi všichni muset začít víc šetřit. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
61. Nejspíš to není nic, co by člověka obzvlášť těšilo a naplňovalo, ale když šetří s rozumem, patrně ho odříkání nemusí čekat až do konce života. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)

62. Nejen, že se mu bude hned lépe dýchat a celkově by se mohl cítit spokojenější, protože udělat si pořádek v „šuplíčkách“, ať už v šatně, botníku nebo v účetnictví, většinu lidí povzbudí a občerství jejich mysl, ale také se může stát, že při úklidu narazí na dávno zapomenuté poklady v podobě pěkného oblečení, bot či dosud nepřečtených románů. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
63. A pokud tančit nechcete, určitě se přijďte pouze podívat, protože tance není nikdy dost! (Kam o víkendu?)
64. (...) jejíž celkový výtěžek bude využit pro přímou pomoc uprchlíkům z Ukrajiny. (Kam o víkendu?)
65. Pokud vás nelákají tradiční Velikonoce s pomlázkou a „vaječnou dietou“, můžete o svátcích podniknout výlet do okolí Zugspitze, nejvyšší hory Německa. (Velikonoční lyžovačka? 9.4.2022)
66. Například z Prahy můžete být na svahu za pět hodin. (Velikonoční lyžovačka? 9.4.2022)
67. Oprava sochy je schválena, smlouva podepsána a čeká se jen na teplé počasí, jelikož svářeči musí opravovat plastiku venku. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce. 10.4.2022)
68. (...) a řez druhé končetiny už nestihli dokončit, značně nestabilní dílo nadživotní velikosti tak muselo být odstraněno... (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce. 10.4.2022)
69. Autorem bronzové instalace byl Marius Kotrba, který mohl osobně představit krácejícího obra s dítětem na rameni jen šest let před nečekaným úmrtím. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce. 10.4.2022)
70. Podle lidové pověry by se lidé neměli mračit, aby se nemračili všechny středy v dalším roce. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
71. Souvisí s tím mnohá symbolika i hodování, které má podtrhnout radost a význam velikonoční neděle. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
72. Ani vzhledem k prudkému zdražování všeho, kam se jen člověk podívá, se pěstitel Ladislav Kašpar z Těšetic-Vojnic nechystá nijak výrazně zdražovat kvalitní zeleninu, kterou si lidé mohou posbírat z polí sami. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
73. Aby si lidé mohli nadělat a měli zásoby vzhledem k rostoucím cenám v obchodech (...). (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
74. Vymýšleli si, že neměli zeleninu kde zaplatit. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
75. Pokusili jsme se objednat pěkné počasí, dobrou náladu si určitě přivezete a přinesete s sebou, v bufetu si budete moci zakoupit malou svačinku – káva, čaj, nealko, palačinku nebo párek v rohlíku. (Co budete dělat na Zelený čtvrtek? 13.4.2022)
76. Aktuálně KACPU sídlící v Hanáckých kasárnách hledá dobrovolníky, kteří by mohli na místě pomáhat se zajištěním nepřetržitého provozu. (Olomoucké KACPU hledá dobrovolníky, přihlásíte se? 13.4.2022)
77. Přihlásit se může kdokoli, kdo chce pomáhat. (Olomoucké KACPU hledá dobrovolníky, přihlásíte se? 13.4.2022)
78. Teprve nedávno, kdy Kačka začala sdílet také příběhy žen, které možná nemají šrám na těle, ale i tak si zažívají velké trápení, začalo to mnou velmi silně rezonovat. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
79. Nemohla jsem zkrátka vydržet a sepsala jsem také svůj příběh, který jsem hned Katce poslala. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
80. Jaký je její příběh, můžete číst níže. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
81. Nevíte, jestli bude trvat další hodinu, den, nebo třeba dva dny. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
82. Nechápejte to tak, že bych si chtěla něco udělat, to opravdu nikdy. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
83. Při záchvatu migrény pomáhá každému něco trochu jiného, ale určitě můžete pomoci studenými či teplými obklady, můžete donést vodu, lehnout si k partnerovi či partnerce do postele, pohladit, uklidnit. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)

84. Napadlo nás, že bychom mohli promítnout pár filmů v ukrajinštině, abychom lidem z Ukrajiny pomohli se alespoň na chvíli odpoutat od hrůz, které prožívají... (Татова волга. Kino Metropol hraje pro uprchlíky, některé tam i ubytovali 12.4.2022)
85. Pokud bude o filmové projekce ze strany běženců zájem, chce kino Metropol v příštích dnech nabídnout ještě další filmy v ukrajinském jazyce. (Татова волга. Kino Metropol hraje pro uprchlíky, některé tam i ubytovali 12.4.2022)
86. Otevřeno budou mít některé velké obchody na nádražích či letištích. (PŘEHLEDNĚ: Otevírací doba o Velikonocích. 13.4.2022)
87. Vyzít na nákup tak v pondělí budou moci například v lidé v Českých Budějovicích. (PŘEHLEDNĚ: Otevírací doba o Velikonocích. 13.4.2022)
88. Pak jsem ale úplně otočila a začala jsem o svých stavech více mluvit a vysvětlovat. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)

Idnes

1. Píšu to a nemohu zastavit slzy. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
2. Zlo nemůže zůstat nepotrestáno... (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
3. Nemocnice ale začínají pečovat i o vážně nemocné (Chřipka vystupuje ze stínu covidu 9.4.2022)
4. Chřipka proto může obzvlášť v letošní sezoně představovat velké riziko pro rizikovou část populace. (Epidemii chřipky letos zastavil covid 31.12.2022)
5. Příští rok může tvrdě zasáhnout. (Epidemii chřipky letos zastavil covid 31.12.2022)
6. V pubertě začala od matky utíkat a zázemí si našla u kamarádek. (Matka ji nutila žebrať i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)
7. V tu dobu ji otec holčičky také začal mlátit. (Matka ji nutila žebrať i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)
8. Velká Británie chce zatočit s obezitou. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
9. Ve Velké Británii se nově na jídelních lístcích velkých gastro provozů musí kromě názvu pokrmu uvádět také energetické hodnoty, konkrétně údaje o kaloriích. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
10. Vlajková restaurace Gordona Ramsayho se může novým opatřením vyhnout... (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
11. Děti budou v restauracích, hotelech a kavárnách vyrůstat a dívat se jen na to malé číslo pod pokrmem... (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
12. Budou se rozhodovat pouze na základě čísla. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
13. Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější, shodli se europoslanci. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
14. Výrobci nás nemohou nutit kupovat si každý druhý rok nové produkty. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
15. Podle odborníků však Rusko bude mít mnohem větší problém s odběrem zemního plynu. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
16. I v oblasti zemního plynu ale bude hrát pro Rusko největší roli zřejmě Čína. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
17. Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka 10.4.2022)

18. Musí to být na základě široké diskuse a konsensu. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka 10.4.2022)
19. Podle místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Věry Kovářové (STAN) musí být téma základny USA probíráno velmi citlivě. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka 10.4.2022)
20. Podle Karly Maříkové z SPD může americká základna znamenat pro Česko určité bezpečnostní riziko. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka 10.4.2022)
21. Ohledně vojenské pomoci nemohou politici sdělovat konkrétní informace z bezpečnostních důvodů. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka 10.4.2022)
22. Na projektu nového stíhacího bombardéru se začalo intenzivněji pracovat na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. (Pravda o „hajzlíkách“ ve stíhacích bombardérech Su-34 10.4.2022)
23. Pruhy mají být v barvách žluté, béžové, modré, zelené a červené. (Pravda o „hajzlíkách“ ve stíhacích bombardérech Su-34 10.4.2022)
24. Do počátku léta jich má přibýt ještě dalších pět a mají létat třeba také do Řecka nebo Egypta. (Pravda o „hajzlíkách“ ve stíhacích bombardérech Su-34 10.4.2022)
25. Dokonce začali pochytávat spoustu českých slov. (Deník Ukrajinky 10.4.2022)
26. Pilot měl infarkt, žačka musela při první lekci přistát sama. (Drama v oblacích. 10.4.2022)
27. Žačka musela převzít řízení sportovního letadla a nakonec se jí podařilo nouzově přistát v bažině. (Drama v oblacích. 10.4.2022)
28. Například z Luhanské oblasti má v neděli vyrazit devět evakuačních vlaků. (Ukrajinci našli hrob s desítkami civilistů v Buzové 10.4.2022)
29. Nové epizody potom budeme přebírat už podle standardního harmonogramu producenta. (POZOR VLAK. 19.4.2022)
30. Může poškodit kvetoucí stromy, varují meteorologové. (V noci na pondělí hrozí mráz. 10.4.2022)
31. Předtím mohli řidiči využívat exit na 41. kilometru, zpět na dálnici pak najížděli na exitu na kilometru 50,5. (Dálnice D5 je po nehodě průjezdná, do havarovaného kamionu narazilo auto 10.4.2022)
32. Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
33. Svou roli má a určitě bude mít i určitý přetlak akcí. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
34. Původně měla proběhnout už v prosinci 2020, konat se budou letos v květnu. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
35. Nechceme hrát beton, to je pozitivní v naší situaci. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
36. Jsou to krásné zápasy, všichni je chceme hrát, lidi na ně chodí. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
37. Musíme si o to říct daleko lepším výkonem a hlavně výsledkem. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
38. Nemohli nastoupit Sejk a Fortelný, hostující ze Sparty. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
39. Chyběli nám, ale nechci se vymlouvat. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
40. Je to premiér, na kterého můžeme být hrdí. (ODS opět vede premiér Fiala. 9.4.2022)
41. Až když tuto situaci se ctí zvládneme, pak si budeme moci říci, že jsme stanuli na vrcholu. (ODS opět vede premiér Fiala. 9.4.2022)
42. Trasu na Černihiv podle velitelství nyní „zkrášlují“ vraky ruské vojenské techniky místní lidé si ale dlouho budou vzpomínat na hrůzy války. (Ukrajina hlásí tři osvobozené obce. 4.4.2022)
43. Ruská vojska se začala od soboty aktivně stahovat na své území z naší oblasti. (Ukrajina hlásí tři osvobozené obce. 4.4.2022)
44. Potěšilo mě, že Nazar tam bude moci nastoupit už příští týden. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)

45. Vyprávěl o tom, jak lidé přinášejí své vybavení, nábytek, věci a chtějí pomoci. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
46. Je tady místo, kde každý může přinést věci, které nepoužívá, a předat je do sbírky na úřadu. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
47. Žijí zde naše děti, což znamená, že musíme co nejvíce vytvořit atmosféru domova a pohodlí. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
48. Obrovský dík musím také složit ostravské potravinové bance, která pro naše ukrajinské rodiny v Polance nad Odrou poskytla dostatek jídla. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
49. A my ženy z mouky, ze které jsme mohly udělat naše milované pirohy, vareniky i pelmeně a připomenout si tak naši domovinu. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
50. Bratr mého muže je od dětství postižený, a proto mohl vycestovat. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
51. Nechtěla jsem o těchto hrůzách mluvit, ale vzhledem k tomu, že popisují vše, co prožívám, nemohu to ignorovat. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
52. Podle Jana Kynčla ze Státního zdravotního ústavu se v následující sezoně 2021-2022 budeme s chřipkami setkávat tak jako v běžné sezoně. (Chřipka vystupuje ze stínu covidu 9.4.2022)
53. Jeho rodina ji vydírala, tvrdila, že teď od nich už utéct nemůže. (Matka ji nutila žebrať i krást 9.4.2022)
54. Postupem času si zvykla, prostituci začala brát jako práci. (Matka ji nutila žebrať i krást 9.4.2022)
55. Po odchodu z ústavů mi nikdo nepomohl, proto budu teď pomáhat já. (Matka ji nutila žebrať i krást 9.4.2022)
56. Objevily se také obavy, že by to mohlo způsobit vážné problémy těm, kteří bojují se stravovacími návyky. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
57. Britské sdružení pro pohostinství navíc varuje, že by to mohlo zpomalit oživení oboru po obtížném pandemickém období. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
58. Poslanci požadují, aby výrobky byly navrženy tak, aby déle vydržely, mohly být bezpečně opraveny a aby jejich části byly snadno vyjímatelné. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
59. Součástí práva na opravu by podle poslanců měla být nejen dostupnost náhradních dílů, ale i návodu na opravu a údržbu. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
60. To znamená, že byste měli mít možnost získat náhradní díly ke své staré přece, i když se už nebude tento typ na trhu prodávat. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
61. Skladba „Hey, Hey, Rise up!“ (Hej, hej, povstaň!) má posloužit ke shromáždění prostředků pro humanitární účely. (Pink Floyd po 28 letech nahráli novou píseň, na podporu Ukrajiny 8.4.2022)
62. „Putin musí odejít,“ tweetoval Gilmour na začátku ruského vpádu na Ukrajinu. (Pink Floyd po 28 letech nahráli novou píseň, na podporu Ukrajiny 8.4.2022)
63. Česká republika byla první zemí Severoatlantické aliance, která začala dodávat i těžkou vojenskou techniku Ukrajině, a to v podobě tanků a obrněných transportérů. (Dříve Hitler, nyní Zelenskyj. 9.4.2022)
64. Pokud ale Moskva chce i nadále zůstat plynárenskou a ropnou velmocí, musí pro svá paliva v brzké době najít nový odbyt. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
65. Pokud Rusko nechce ohrozit funkčnost své ekonomiky, musí urychleně najít pro svá paliva nové zákazníky. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
66. Nejpozději totiž chce Evropská unie být na ruském plynu i ropě podle dosavadních informací nezávislá do roku 2030. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
67. Ačkoliv ještě v loňském roce Indie nakupovala ropu hlavně od Saúdské Arábie, Spojených arabských emirátů a Iráku, v letošním roce může dojít k velkým změnám. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
68. Bylo také dohodnuto, že prodej bude probíhat v eurech. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)

69. Gazprom tehdy uvedl, že plánuje zvýšit vývoz plynu do Číny na 48 miliard krychlových metrů ročně, a to mimo jiné pomocí nově dohodnutého plynovodu, který bude ročně transportovat deset miliard krychlových metrů plynu z ruského Dálného východu. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
70. Česko jinou možnost ani nebude mít, domnívá se Vondrák. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
71. (...) bude po Velikonocích jednat ve Spojených státech se svým protějškem Lloydem Austinem. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
72. V rámci této bilaterální schůzky chci otevřít i toto téma. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
73. Nechci mluvit o konkrétních detailech, myslím si ale, že by pro nás bylo důležité, že se nějaká dohoda bude chystat. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
74. Může chvíli trvat, než by se akceptovala z obou stran, schvalovaly by ji totiž obě komory Parlamentu. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
75. Letadlo je to bezpochyby zajímavé, ovšem pár „nejzajímavějších“ informací, které se s ním v době jeho představení také začaly šířit a dodnes ještě dokážou přetrvávat, trochu utíká realitě. (Pravda o „hajlíkách“ ve stíhacích bombardérech Su-34 10.4.2022)
76. Německá letecká společnost Condor však chce tento trend změnit, a i proto přistupuje ke změně. (Konec nudných letadel. 10.4.2022)
77. Termín svatby průběžně stále odsouvali až na dobu, kdy budou moci oslavovat bez omezení, která platila během pandemie koronaviru. (Syn fotbalisty Beckhama se při židovském obřadu oženil s dcerou miliardáře 10.4.2022)
78. Čas, který má moje maminka nejradši, protože se začíná znovu pracovat na zahradě. (Deník Ukrajinky 10.4.2022)
79. Šli jsme s dětmi na procházku po vesnici a maminka si všimla, že už začíná klíčit cibule. (Deník Ukrajinky 10.4.2022)
80. Délka zajímavými informacemi překypujících dílů se postupně vyšplhala na víc než půl hodiny, které vám utečou tak rychle, že toho budete až litovat. (POZOR VLAK. 19.3.2022)
81. Jejich počet sice mírně klesl, ale vliv na to mohla mít koronavirová pandemie. (V noci na pondělí hrozí mráz.10.4.2022)
82. Na začátku to může působit jako idylická dovolená, na kterou člověk jen tak nezapomene. (Sporů s cizinci o společné děti přibývá.10.4.2022)
83. Pokud žena odmítne, většinou se může do Česka vrátit. (Sporů s cizinci o společné děti přibývá.10.4.2022)
84. I takhle může vypadat jeden ze scénářů mezinárodního sporu, kdy se mezi sebou manžel různých národností nepohodnou. (Sporů s cizinci o společné děti přibývá.10.4.2022)
85. Přitom to však nemusí být místo, kde se dítě narodilo. (Sporů s cizinci o společné děti přibývá.10.4.2022)
86. I přes rostoucí počet koncertů se budeme muset smířit s tím... (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
87. Ale my musíme hrát hlavně svoje utkání, ty musíme vyhrát. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
88. Je to samozřejmě jen o nás, jakou hru jim budeme ukazovat. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
89. Prvních dvacet minut dobrých nebylo, ale pak jsme se zlepšili, začali jsme víc kombinovat, hrát po zemi, vytvořili si nějaké šance. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
90. Ale musíme uznat kvalitu Sparty, po přestávce hrála dobře. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)

Lidovky

1. Ale každé další omezení musíme zvážít. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
2. Můžete to rozvést? (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
3. V souvislosti s bojem proti ruským i jiným dezinformacím jste zmínil, že si zároveň musíme dát pozor, abychom si nezničili svobodu slova. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
4. Navenek je válka, dovnitř si ale nesmíme zničit svobodnou společnost. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
5. Ty by měly rozhodovat o tom, co je legální, a co nelegální. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
6. Ale každé další omezení musíme zvážít. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
7. Prokazatelné lži a jednání, které je v rozporu s našimi právně ukotvenými hodnotami, se musí samozřejmě poslat k soudu. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
8. Tím by mohlo být, že neumožníme anonymizaci na sociálních sítích. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
9. Každý by měl vystupovat pod svým jménem, případně pseudonymem. (Nesmíme se při boji... 9.4.2022)
10. Jako hlavní válečnou zbraň proti covidu vytasila povinné testování, během kterého se měli všichni obyvatelé 7,4milionového Hongkongu podrobit třem PCR testům. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
11. Do školy prý místo toho budou chodit v létě. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
12. Podle posledního nařízení se mohou na veřejnosti setkat jen dva lidé a v restauracích mohou sedět jen dva u jednoho stolu. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
13. Máme ji snad házet do jednoho pytle s režimním filmařem Michalkovem, ba samotným Putinem? (Na frontě v Neapoli. 5.4.2022)
14. Letos budu více než kdy jindy myslet na naději. (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
15. Róna je také známý svými monumentálními realizacemi, s nimiž se můžeme setkat v Brně, Bratislavě, Praze nebo třeba v sochařském parku na západočeském hradě Klenová. (Architektony a stroje.7.4.2022)
16. Na výstavě můžeme nahlédnout i do Cihlářovy dílny, do způsobu jeho práce. (Architektony a stroje.7.4.2022)
17. Evropském parlamentu se projednával dokument, který měl v titulku, že budeme bránit vměšování se do našich záležitostí. (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
18. Politika nevměšování je termín spojený se Sovětským svazem či komunistickou Čínou, kdy jejich rétorikou bylo, že se nikdo nesmí vměšovat do jejich záležitostí. (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
19. Ale nesmíme si na to zvyknout, dovnitř musíme zůstat svobodnou společností. (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
20. Kdo by měl rozhodovat o tom, co je ještě přijatelné říkat a šířit na sociálních sítích, a co už ne? (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
21. ...protože školní budovy měly sloužit jako testovací centra. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
22. Varovali, že dlouhé hodiny čekání ve frontách na test mezi covid pozitivními lidmi může rozpoutat ještě horší šestou vlnu. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
23. Někteří se mnohem více bojí vládní represe a odnětí svobody na dobu neurčitou, které tu může potkat v podstatě kohokoliv. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
24. ...kteří by se chtěli po vycestování vrátit zpět do Hongkongu... (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)

25. Upřesnili, že Hongkong se má zaměřit především „na snížení počtu úmrtí, péči o vážné případy a zastavení šíření infekce“. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
26. Možná by stálo za to zvážit, zda by též mohli omezit šíření protichůdných informací, vyvolávání paniky a živení strachu. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
27. Už teď se těším, jak bude můj syn obcházet s pomlázkou okolní domy a až přátelé ze Záběhlic přijdou k nám. (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
28. Budou si moci vykoledovat vajíčka, která každý rok malují. (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
29. Ať už budu zrovna vítat koledníky, nebo budu na Bílou sobotu rozjímat na trzích na našem Kubánském náměstí. (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
30. ...kteří museli kvůli válce opustit své domovy. (Válka je daleko od Španělska. 8.4.2022)
31. Právě na ní se mě začali v poslední době mnohem častěji ptát lidé i ze širšího okolí, protože věděli, odkud pocházím.
32. Návštěvníci koncertu na plovoucím hledišti se stejně jako přihlízející z přilehlých nábřeží, Slovanského ostrova, plavidel či mostu Legií mohou těšit na jedinečný hudební zážitek. (Festival Prague Sounds pořádá Koncert pro Evropu. 10.4.2022)
33. Pro Prahu je to velká čest, že bude v centru dění druhého českého předsednictví Rady EU a chceme všem ukázat to nejlepší z našeho města. (Festival Prague Sounds pořádá Koncert pro Evropu. 10.4.2022)
34. ...hudební umění a společně sdílená kulturní zkušenost může zářit i v těch nejtemnějších časech. (Festival Prague Sounds pořádá Koncert pro Evropu. 10.4.2022)
35. Film musel v některých kruzích narazit... (Až ke hvězdám a snad i dál)
36. Snaží se zkrátka nahlédnout do hlavy jedné z nejmýtičtějších postav lidských dějin, což je samo o sobě ošemetné a vždy najde někoho, kdo s tím nebude souhlasit. (Až ke hvězdám a snad i dál)
37. Kdyby nic jiného, mohl by si alespoň ověřit, že se na rozdíl od jiných tvůrců Oliver Stone věrně drží historie. (Až ke hvězdám a snad i dál)
38. Jeho projev se může zdát příliš depresivní a dekadentní, ale současně se přirozeně proměňuje a ponechává si některé základní vlastnosti. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
39. Mohou však jít i dál a snesou srovnání s tím, jak si budoucnost představoval Orwell nebo další pesimističtí vizionáři. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
40. Umělcova tvorba upozorňuje na to, kam až může civilizace zajít, jaké sebezničující procesy se snadno mohou rozvinout a zachvátit celý svět. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
41. Třeba objekt Svatyně může připomenout Kupkovu Cestu...(Architektury a stroje. 7.4.2022)
42. Když se nad instalací zamyslíme, uvědomíme si, jak nám dokonalé technické prostředky a nejnovější vědecké objevy mohou nejen prospívat, ale i škodit. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
43. Rónovy architektury mohou vyvolat dojem až šílených zbraní, schopných zničit celý vesmír, nebo podivných strojů a zařízení. (Architektury a stroje. 7.4.2022)

Předmět

Olomoucký deník

1. Animace je fascinující disciplína jednak proto, že dokáže oživovat neživé věci, a zároveň pro svou extrémní náročnost vyžadující od tvůrců obdivuhodnou trpělivost i neuvěřitelnou preciznost. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)

2. ... a dokázali z náročného utkání vydolovat cenný bod. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
3. ... na což dokázal celkem rychle zareagovat vyrovnávací střelou Antonín Růsek. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
4. ...tak dokázali vytvořit velmi dobrou kulisu a hlavně ve druhém poločase nám hodně pomohli. (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
5. ...jak ho známe při dosavadním testování na koronavirus, se tento úkon vůbec nedá srovnávat. (Učitelé a ředitelé mezi mlýnskými kameny 11.4.2021)
6. Nakladatelství Vltava Labe Media ve spolupráci s byznys mentorkou Margaretou Křížovou připravuje projekt Jak na peníze a malé podnikání, ve kterém jednoduchou formou radí, jak ušetřit a naučit se dobře hospodařit. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
7. V počítačovém prostředí se žáci třeba učí sestavovat elektrické obvody. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
8. Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
9. Promyslete, jak ušetřit třeba o Vánocích. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
10. Na filmy se můžete přijít podívat do Arcidiecézního muzea, Divadla na cucky, Muzea moderního umění, Uměleckého centra UP nebo kina Metropol. (Kam o víkend?)
11. ...a proto chceme pomoci tuto oblast kultury představit i široké veřejnosti na překvapivě první ucelené výstavě. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
12. ...kdy jsme neměli co ztratit... (Sigma vydřela s Plzní bod a zkomplikovala jí cestu za titulem 9.4.2022)
13. (...) umožnila veřejnosti poznat v ucelené koncepci historii i současnost české animace... (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
14. Zkuste si představit, že máte na hlavě helmu, která vás šíleně tlačí. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
15. Vzhledem k tomu, co se kolem nás v poslední době děje, budeme asi všichni muset začít víc šetřit. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
16. ...a vydal jej do rukou velebnějším, kteří jej o pár dní později nechali ukřížovat. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce. 10.4.2022)
17. Nejen na Hané se k tomuto dni váže zvyk, kdy se lidé chodili časně ráno koupat do přírody. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
18. Ani vzhledem k prudkému zdražování všeho, kam se jen člověk podívá, se pěstitel Ladislav Kašpar z Těšetic-Vojnic nechystá nijak výrazně zdražovat kvalitní zeleninu, kterou si lidé mohou posbírat z polí sami. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
19. Pokusili jsme se objednat pěkné počasí, dobrou náladu si určitě přivezete a přinesete s sebou, v bufetu si budete moci zakoupit malou svačinku – káva, čaj, nealko, palačinku nebo párek v rohlíku. (Co budete dělat na Zelený čtvrtek? 13.4.2022)
20. Vzhledem k tomu, co se kolem nás v poslední době děje, budeme asi všichni muset začít víc šetřit. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
21. Pokud můžete, jdete si lehnout do tmy a ticha. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
22. Napadlo nás, že bychom mohli promítnout pár filmů v ukrajinštině, abychom lidem z Ukrajiny pomohli se alespoň na chvíli odpoutat od hrůz, které prožívají... (Татова волга. Kino Metropol hraje pro uprchlíky, některé tam i ubytovali 12.4.2022)
23. Vyrazit na nákup tak v pondělí budou moci například v lidé v Českých Budějovicích. (PŘEHLEDNĚ: Otevírací doba o Velikonocích. 13.4.2022)

24. Zamyslete se nad tím, co umíte, v čem byste mohli rozjet malé podnikání. (Vyhnat vítr z peněženky aneb Jak a kde se dá trochu ušetřit 5.4.2022)
25. Ty, kteří se strašidel nebojí, ale nemají odvahu se ve strašidla proměnit, zvou jako diváky. (Kam o víkendu?)
26. Pěstíteli se kvůli tomu už během loňského samosběru nabídli lidé, že letos pomůžou úrodu ohlídat. (Samosběr zeleniny u Olomouce bude! 13.4.2022)
27. A pokud tančit nechcete, určitě se přijďte pouze podívat, protože tance není nikdy dost! (Kam o víkendu?)
28. Vlastivědné muzeum v Šumperku, Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk a Charita Šumperk se rozhodly spojit a uspořádat společně s umělci se vztahem k regionu a spřátelenými umělci benefiční výstavu (Kam o víkendu?)
29. Přijďte zajímavě prožít prázdninové dopoledne, zasoutěžit si a dozvědět se mnoho zajímavého. (Co budete dělat na Zelený čtvrtek? 13.4.2022)
30. Tehdy jsem se rozhodla opět navštívit lékaře a byla mi diagnostikována chronická migréna. (Tělo s příběhem. 13.4.2022)
31. Pokusili jsme se objednat pěkné počasí, dobrou náladu si určitě přivezete a přinesete s sebou, v bufetu si budete moci zakoupit malou svačinku – káva, čaj, nealko, palačinku nebo párek v rohlíku. (Co budete dělat na Zelený čtvrtek? 13.4.2022)
32. V Nadaci PPF věříme, že malá země jako je Česko potřebuje každý talent, který je ochoten pracovat na svém snu. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)
33. Návštěvníci výstavy si je zapamatují už proto, že si na místě budou moci vyzkoušet také odlišné animační techniky a optické iluze. (Mnoho životů české animace 5.4.2022)

idnes

1. Nyní však experti SZÚ varovali, že letošní epidemii chřipky nelze zcela vyloučit. (Chřipka vystupuje ze stínu covidu 9.4.2022)
2. Agresi, kterou předvádí Putin nelze zastavit jinak než silou. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
3. Ve skutečnosti to jsou zvířata, která jsou schopna zabít jen pro to, aby manželce dovezli televizi. (Deník Ukrajinky 10.4.2022)
4. ...zůstal ležet napříč všemi jízdními pruhy a následně do něj narazilo osobní vozidlo. (Dálnice D5 je po nehodě průjezdná. 10.4.2022)
5. ...a může být finanční zátěží pro středně velké stravovací zařízení, která budou muset přepracovat a znovu vytisknout jídelní lístky. (Velká Británie chce zatočit s obezitou. 9.4.2022)
6. Pokud se nezmění situace na Ukrajině tak je nutné posílit obranu, o tom není pochyb. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
7. Já jsem zastáncem toho, že bychom o tom měli začít jednat. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
8. Nazvala bych to konstantním hledáním nových cest, jak hudbu, ale nejen tu, k lidem dostat. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
9. Je jasné, že se všichni pořadatelé snaží po době nečinnosti něco dělat a vzniká zde tak trochu boj o návštěvníky. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
10. V tuto chvíli se snažíme maximálně napnout síly... (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)

11. Jinak ale platí, že jsme připraveni fungovat jako před covidem... (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
12. ... které přijede do Fóra Karlín vzdát poctu kanadské kapele Rush. (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
13. Po dvou odkladech už snad konečně do Česka dorazí vůbec poprvé koncertovat norská trojice A-Ha... (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
14. Ano, mohli bychom to zkusit na 0:0, čekat na nějaký brejk, nějakou šanci, ale takhle se nechci prezentovat. (Beton hráče nerozvíjí. 10.4.2022)
15. Rozdíl mezi chřipkou a covidem nejde poznat. (Epidemii chřipky letos zastavil covid 31.12.2022)
16. Všichni vychovatelé se nám snažili pomocť, měli jsme to tam jako takovou rodinu. (Matka ji nutila žebrot i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)
17. Výrobci nás nemohou nutit kupovat si každý druhý rok nové produkty. (Spotřebiče musí být opravitelné a odolnější 9.4.2022)
18. Snaží se vykreslit Čechy jako podporovatele nacistů a vytvořit paralely s Protektorátem Čechy a Morava. (Dříve Hitler, nyní Zelenskyj. 9.4.2022)
19. Až když tuto situaci se ctí zvládneme, pak si budeme moci říci, že jsme stanuli na vrcholu. (ODS opět vede premiér Fiala. 9.4.2022)
20. Zdůraznil, že ODS je skutečně demokratickou stranou, která se dokázala poučít i z chyb, které v minulosti udělala. (ODS opět vede premiér Fiala. 9.4.2022)
21. ...Rusko se chystá vedle Donbasu zaměřit i na jih Ukrajiny. (Ukrajina hlásí tři osvobozené obce. 4.4.2022)
22. Potěšilo mě, že Nazar tam bude moci nastoupit už příští týden. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
23. Jana a Vitalij nám pomohli najít vše, co jsme potřebovali. (Deník Ukrajinky 9.4.2022)
24. Jednu dobu pracovala jako realitní makléřka, když ale zjistili její kontaktní informace, rozhodla se s podnikáním skončit. (Matka ji nutila žebrot i krást 9.4.2022)
25. Pro Rusko rovněž hraje do karet, že většinu ropy potřebuje Indie každoročně dovážet. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
26. Gazprom tehdy uvedl, že plánuje zvýšit vývoz plynu do Číny na 48 miliard krychlových metrů ročně, a to mimo jiné pomocí nově dohodnutého plynovodu, který bude ročně transportovat deset miliard krychlových metrů plynu z ruského Dálného východu. (Co udělá Rusko s plynem a ropou? 9.4.2022)
27. Pokud se nezmění situace na Ukrajině tak je nutné posílit obranu, o tom není pochyb. (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově 10.4.2022)
28. Ženich měl při svatebním obřadu na hlavě jarmulku, nevěsta okouzila v šatech značky Valentino, které si nechala ušíť na zakázku. (Syn fotbalisty Beckhama se při židovském obřadu oženil s dcerou miliardáře 10.4.2022)
29. Termín svatby průběžně stále odsouvali až na dobu, kdy budou moci oslavovat bez omezení, která platila během pandemie koronaviru. (Syn fotbalisty Beckhama se při židovském obřadu oženil s dcerou miliardáře 10.4.2022)
30. List Le Télégramme upřesňuje, že se žena během letu snažila letadlo srovnat a vyhnout se okolním domům. (Drama v oblacích. 10.4.2022)
31. I přes rostoucí počet koncertů se budeme muset smířit s tím... (Po lockdownovém tichu můžeme letos očekávat koncertní smršť 10.4.2022)
32. Nelze vyloučit možnou vysoce rizikovou kombinaci výskytu onemocnění covidu-19 a chřipky. (Epidemii chřipky letos zastavil covid 31.12.2022)

Lidovky

1. Naději, že lze začít nový život a že po nehostinné zimě zase všechno rozkvetne a zkrásní (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
2. Na straně druhé ale tohoto režiséra nelze snadno odepsat... (Až ke hvězdám a snad i dál)
3. Stoneův Alexandr se liší od anticky laděných filmů z téže doby (Gladiátor Ridleyho Scotta nebo Trója Wolfganga Petersena) především tím, že se snaží oprostit se od popisného způsobu vyprávění, ale jde mu o promyšlenou sondu do Alexandrově duše a zobrazit jeho touhu objevovat nepoznané, mířit dál a výš, chtít všechno vědět a dostat se až na kraj světa, a překonat tak slávu mýtických hrdinů, o nichž mu vyprávěl jeho otec. (Až ke hvězdám a snad i dál)
4. Snaží se zkrátka nahlédnout do hlavy jedné z nejmýtičtějších postav lidských dějin, což je samo o sobě ošemetné a vždy najde někoho, kdo s tím nebude souhlasit. (Až ke hvězdám a snad i dál)
5. Snaží se osvětlit jeho intimní, sexuální i nesexuální, vztahy s ženami, muži i vlastní matkou Olympií ve skvělém podání ďábelsky intrikánské Angeliny Jolie. (Až ke hvězdám a snad i dál. 9.4.2022)
6. Kdo by měl rozhodovat o tom, co je ještě přijatelné říkat a šířit na sociálních sítích, a co už ne? (Nesmíme se při boji proti dezinformacím chovat jako... 9.4.2022)
7. Místo na očkování seniorů, které nechala úplně izolovat nejen od společnosti, ale i od jejich rodinných příslušníků, se vláda zaměřila na očkování dětí. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
8. Budou si moci vykoletovat vajíčka, která každý rok malují. (Letos budu více než kdy jindy myslet na naději 7.4.2022)
9. Na JAMU pravil významný dirigent (o skladbě Diagram), že by se to učil dirigovat tak měsíc. (Až ke hvězdám a snad i dál)
10. Billboardy s různými zvířaty, jejichž podobu svým nezaměnitelným způsobem ztvárnil, se objevovaly na mnoha místech hlavního města a bylo možné je spatřit i třeba na tričkách, jejichž potisk navrhoval. (Erotické pomůcky i maso v konzervě. 5.4.2022)
11. Jeho tvorba má v sobě hlubokou filozofii, s níž autor s až nepříjemnou jasnozřivostí dokáže odhadnout příští vývoj. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
12. Rónovy představy také mohou připomenout tvorbu řady spisovatelů, především Kafkovy romány s jejich často neřešitelnými situacemi, procesy, které nelze ani vyhrát, ani prohrát. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
13. Rónovy architektury mohou vyvolat dojem až šílených zbraní, schopných _ celý vesmír, nebo podivných strojů a zařízení. (Architektury a stroje. 7.4.2022)
14. Vzhledem k postupu, při němž postupně z matrice odstraňoval různé části a pak přidával další barvy, nebylo již možné dodatečně náklad rozšířit. (Erotické pomůcky i maso v konzervě. 5.4.2022)
15. (...) kdy se na Kubu jezdili rekreovat bohatí Američané (...). (Erotické pomůcky i maso v konzervě. 5.4.2022)
16. Při vši úctě k Ukrajině a solidaritě s ní, nenechme si vnutit ukrajinské svobody na kyjevský způsob. (Na frontě v Neapoli. 5.4.2022)
17. Možná by stálo za to zvážit, zda by též mohli omezit šíření protichůdných informací, vyvolávání paniky a živení strachu. (Z premianta propadlíkem. 6.4.2022)
18. Dalším ze Cihlářových oblíbených témat je i vlastní rodinný život, který umí podat s originalitou a hravostí jako půvabné příběhy. (Erotické pomůcky i maso v konzervě. 5.4.2022)

Přívlastek

Olomoucký deník

1. Podobná neochota riskovat a lpění na Evropské lékové agentuře se ukázala v jednání bývalého ministra. (ČERNÁ A BÍLÁ: Je správné, že Andrej Babiš odvolal Jana Blatného?12.4.2021)
2. Snaha nového ministra vyhovět prezidentovi a premiérovi také nesvědčí o tom, že by byl výjimečně silná osobnost. (ČERNÁ A BÍLÁ: Je správné, že Andrej Babiš odvolal Jana Blatného?12.4.2021)
3. Nejen s úctou k jednomu z významných českých sochařů bude snahou ŘSD ČR artefakt obnovit v plné kráse na původním místě. (Socha sv. Kryštofa se vrátí na obchvat Olomouce, mohla by i svítit 10.4.2022)
4. Dáváme všem možnost nahlédnout do světa, kde být "zdraví" není samozřejmostí, ale možností brát si od života vše a užívat si jej i s jinakostí," poukázali organizátoři. (Rozverný karneval APA bavil v Olomouci.9.4.2022)
5. Například pokud má student za úkol postavit zed' a udělá chybu (...). (Zedníci se nově učí zdít ve virtuální realitě. 9.4.2022)
6. Každý čtvrtek pro vás v redakci připravujeme bohatou várku možností, jak zajímavě strávit celý víkend. (Kam o víkendu?)
7. Přijďte prochechtat dvě hodiny nad tím, jaký úlet je vyfasovat v téhle inkarnaci nahatou opici. (Kam o víkendu?)

Idnes

1. Díky ní je tam, kde je dnes, a má stále sílu bojovat dál. (Matka ji nutila žebrať i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)
2. V České republice není mezinárodní únos dítěte, tedy přemístění dítěte do zahraničí bez souhlasu druhého rodiče s úmyslem žít zde natrvalo, trestným činem... (Sporů s cizinci o společné děti přibývá. 9.4.2022)
3. Studenti mají právo protestovat, když jsou zpochybňována jejich práva nebo když jsou o nich sdíleny diskriminační narativy. (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2021)
4. Ztrácíme schopnost mluvit o těchto záležitostech kvůli tomuto pasivně agresivnímu způsobu argumentace. (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2021)
5. Každý v naší komunitě má právo pracovat a učit bez šikany jakéhokoliv druhu, což nebyl případ profesorky Stockové. (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2021)
6. Asi šest set akademiků kritizovalo rozhodnutí britské vlády udělit jí Řád britského impéria s tím, že profesorka si jej nezaslouží kvůli své „škodlivé rétorice“, jež „posiluje patriarchální status quo“. (Britská profesorka rezignovala. 29.10.2021)
7. (...) kde jsem měla možnost vzít si potřebné věci pro život... (Deník Ukrajinky. 9.4.2022)
8. Můj názor je, že jediná možnost, jak zastavit Putina, je vyzbrojit Ukrajinu," (Základna NATO by v Česku mohla být v Přerově nebo Mošnově, řekl Jurečka. 10.4.2022)
9. Část případů rodiče nemají snahu řešit vůbec a raději se se situací smíří, část případů řeší rodiče přímo, tedy sami se obrátí na zahraniční soud a zahájí řízení o navrácení, aniž by se s Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí spojili. (Sporů s cizinci o společné děti přibývá, nejčastěji únosy míří na Slovensko. 10.4.2022)
10. Ve zkratce: jde o návod, jak konkrétní typy rizikových situací řešit, a o adresář osob a institucí, které mají být nápomocny. (Univerzita vyhodila učitele. Viní ho z urážek, ponižování i obtěžování. 8.4.2022)

Lidovky

1. Neapol tu snahu ukázala názorně, ale i způsob, jak jí čelit. (Na frontě v Neapoli. 5.4.2022)

2. Když jsem se bavila s kamarády v Česku, toto téma se objevovalo často včetně způsobů, jak se v takové situaci chovat. (Válka je daleko od Španělska. 6.4.2022)
3. Údajné kontroverze se totiž nedotýkají Stoneových obvyklých témat ani jejich provedení, ale daleko spíš snahy proniknout až na dřev „alexandrovskému mýtu“. (Až ke hvězdám a snad i dál. 9.4.2022)

Příslowečné určení

Olomoucký deník

1. Přijďte prochechtat dvě hodiny nad tím, jaký úlet je vyfasovat v téhle inkarnaci nahatou opici. (Kam o víkendu?)
2. Šli se očistit od hříchů a nabrat novou sílu. (Průvodce Velikonocemi 13.4.2022)
3. A pokud tančit nechcete, určitě se přijďte pouze podívat, protože tance není nikdy dost! (Kam o víkendu?)

Idnes

1. Pokud si myslíte o dění na Ukrajině něco jiného, než že Putinem vyvolaná válka je barbarské vraždění a katastrofa, pokud si myslíte, že Rus přijel na Ukrajinu něco „denacifikovat“... (Milý Ruse, chceš výlet? 9.4.2022)
2. Když byla matka bez peněz, poslala je místo školy žebrot s kasičkou před obchod. (Matka ji nutila žebrot i krást, Romové ji prodávali. 9.4.2022)